

DEN DIGITALE REDAKTØR

*En strukturalistisk analyse af AI-baseret
manuskriptfeedback*

Titelblad

Uddannelse: Interaktive Digitale Medier, KA.

Semester: 4. Semester, speciale.

Navn: Caroline Wedel Thrane

Studienummer: 20196230

Vejleder: Thessa Jensen

Anslag inkl. Mellemrum: 170.272

Normalsider: 71

Totalt sideantal: 100

Antal bilag: 10

Indholdsfortegnelse

Abstract	4
Problemfelt	6
Problemformulering	7
Undersøgellesdesign	8
Litteraturreview	9
Review plan	9
Søgning af den eksisterende litteratur	10
Udvælgelse af studier	12
Udledning af data	16
AI som assistent og redaktør	16
Begrænsninger ved AI inden for historiefortælling og analyse	17
Offentlighedens holdning og etiske overvejelser	19
Relationen mellem strukturalisme og historiefortælling	20
Ferdinand de Saussure	20
Joseph Campbell og Christopher Vogler	21
Seymour Chatman	22
Roland Barthes	23
Barthes og strukturalismen	23
The Death of the Author	23
The Pleasure of the Text	25
Metoder	26
Evaluering	26
Subjektivitet	27
Survey	28
Brugeroplevelse med Edison	28
Brug af kunstig intelligens i forfatterskab	29
Dataindsamling	29
Analyse af data	30
Interviews	36
Dataindsamling	36
Interviewguides	36
Transskription og anonymisering	37
Analyse af interviews	37
Min anvendelse af kunstig intelligens	38
Egolibris og Edison	40
Edisons tilblivelse	41
Teknologien bag Edison	42

Edisons målgruppe	44
Et værktøj oprindeligt tiltænkt redaktøren	44
Potentiale for biblioteker og læsevejledning	44
Kan Edison varetage redaktionelt arbejde?.....	45
Edisons fremtid.....	47
Analyse: Edison	49
Upload af manuskript.....	49
Dashboard.....	51
Global Score	52
Målgruppe	54
Genre.....	54
Langue og Parole	55
Arketype.....	56
Binære modsætninger.....	56
Stemning.....	59
Signifier og Signified	60
The Hero's Journey.....	62
Tempo	67
Introspektive beskrivelser.....	68
Tidsforståelse som analyseparameter.....	69
ShowTell.....	72
Hjælpesom eller autoritær?	75
Fortællertyper: Et alternativ til optælling	77
Hovedtemaer	79
Kvantificering af komplekse begreber.....	80
Risici ved Edisons analyse af temaer	81
Fund i analysen.....	82
Diskussion	83
Strukturel kvalitet kontra litterært normbrud	83
Edison: En ny autoritet?	84
Fund til videre undersøgelse.....	88
Anbefalinger til videreudviklingen af Edison	89
Bidrag.....	91
Konklusion.....	92
Litteraturliste.....	94

Abstract

This thesis explores how AI-tools can influence the subjective writing process through a case study of the Danish AI-editor *Edison*. Drawing on Ferdinand de Saussure's structuralist theory, I analyse how Edison interprets the novel *The Goldfinch* by Donna Tartt (2013), comparing Edison's feedback with my own reading experience. The study also includes an interview with an Edison-user and a survey of 15 authors on their use of AI in creative writing. The analysis shows that Edison identifies linguistic patterns and binary oppositions, such as positive/negative sentiment and fast/slow pacing, based on a structuralist approach. However, it lacks the ability to grasp contextual and subjective meaning, as it operates within a system of conventions (*langue*), leaving less room for the writer's individual expression (*parole*). Edison can detect surface-level structures but struggles with deeper literary complexity. Survey responses reflect a dual experience with generative AI: some authors report feelings of creative constraint, lowered confidence, and reduced learning due to AI's efficiency. Others highlight positive aspects, such as AI's role in sparking inspiration, offering patient feedback, and facilitating critical reflection. A significant part of the authors declared a lack of knowledge concerning the abilities of AI, highlighting a need for the tools to be more transparent. The thesis concludes that while Edison can support language, structure and consistency, it is limited in handling the multiplicity and complexity of literary texts. AI-tools like Edison have the potential to contribute to the subjective writing process, but they also have the potential to limit it. Despite the limited generalizability of the thesis, it helps advance critical discussions about how AI influences authorship, creativity, and literary culture.

“Som en gartner der børster bladlus af sine drivhusplanter, sådan fordybede han sig i strukturen og årerne i individuelle møbler, de skjulte skuffer, skrammerne og vidunderne. Selv om han havde nogle få moderne snedkerredskaber – en vangehøvl, en batteridrevet boremaskine og en rundsav – brugte han dem kun sjældent.”
(Tartt, 2013, kap. 7, del 7).

Problemfelt

Ny robot skal skabe flere mesterværker. Sådan lød titlen på en pressemeddelelse fra Ritzau den ottende oktober 2024, hvor Edison blev lanceret; en digital redaktør baseret på kunstig intelligens (AI). Eva Götzsche, administrerende og kreativ direktør for forlagshuset EgoLibris, har i samarbejde med Aarhus Universitet og Alexandra Institutet, brugt de seneste tre år på at udvikle Edison. Den er trænet på mere end 3.500 bestseller-bøger gennem teknologien *Natural Language Processing* (NLP) (Skriveforlaget, 2024). Ved tilkøb af et abonnement kan forfattere uploade manuskripter, hvorefter Edison analyserer teksten og giver feedback indenfor 17 forskellige litteraturteoretiske og skrivetekniske områder (Edison, u.å.). Götzsche forklarer i pressemeddelelsen, at de traditionelle forlag har været kritiske overfor Edison, fordi de mener, at kunst skal håndteres af mennesker. Hun mener selv, at teknologien kan hjælpe forfattere tættere på drømmen om at få udgivet et værk. Götzsche udtaler: ”Der er nogle, der frygter, at alle bøger nu bliver ens. Men sådan ser jeg slet ikke på det. På alle forlag læser en redaktør manuskripter igennem, og derefter vender de tilbage til forfatteren ud fra nogle gængse principper.” (Skriveforlaget, 2024). Dette kan frigøre redaktøren og forfatteren for noget af arbejdet med læsning, analyse og vurdering, men hvad bygger Edisons vurderinger på? Hvordan skabes mening i en tekst, når det er en algoritme, der fortolker den?

For at forstå dette, er det relevant at inddrage Ferdinand de Saussures strukturalistiske sprogforståelse (1916/1959), hvor mening opstår gennem relationer mellem tegn i et system uafhængigt af individet. Edison følger strukturalistiske principper, hvor betydning udledes gennem mønstre og modsætninger fremfor kontekstuelle fortolkninger. Denne tilgang står i kontrast til Roland Barthes’ poststrukturalistiske kritik, særligt i *The Death of the Author* (1967/1989), hvor han påpeger, at mening først skabes i mødet med læseren. Når AI-værktøjer som Edison udleder en entydig forståelse af tekstens betydning, aktualiseres Barthes’ kritik: Er vi ved at erstatte autoriteter som forfatteren eller redaktøren med en ny; maskinen?

Samtidig er det relevant at undersøge, hvilke former for fortællinger Edison genkender. Hvis den er trænet på strukturer, der minder om *The Hero’s Journey* (Vogler, 1992/2007), risikerer vi da en ensretning af litteratur? Christopher Vogler og Joseph Campbells (1949/2020) teorier bygger på idéen om universelle narrative mønstre, der ligesom strukturalismen er baseret på stabilitet og systematik. Seymour Chatman (1993) tilbyder en mere fleksibel tilgang til historiefortælling, hvor struktur kan analyseres og implementeres i tekster, uden at definere én rigtig form eller model.

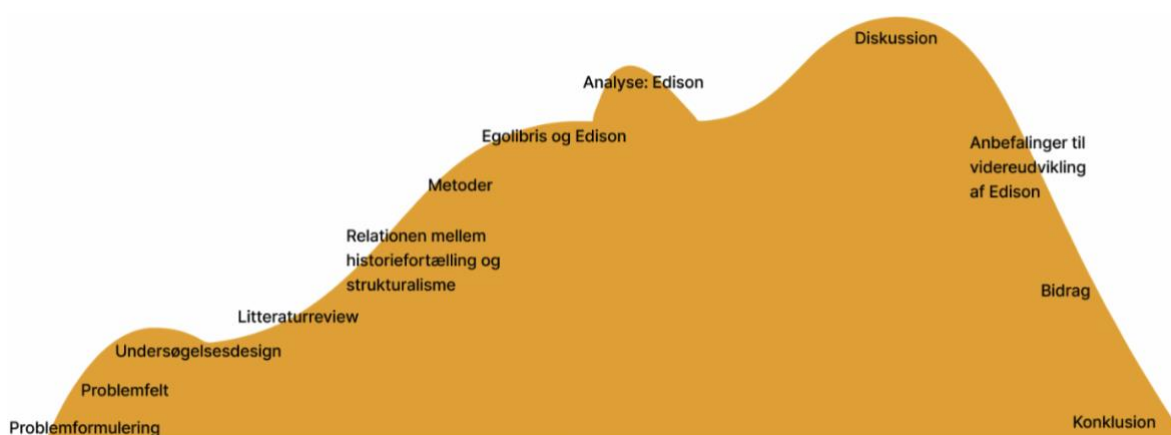
Edison er ikke alene på det danske marked for udviklingen af AI indenfor litteratur. En gruppe forskere fra Aarhus Universitet har i samarbejde med Velux Fonden arbejdet på projektet *Fabula-NET*, en teknologi der kan vurdere, om et ukendt værk indeholder litterær kvalitet (Velux Fonden, 2024). Det amerikanske forlag Spines tager skridtet videre med AI, hvor teknologien er med i hele udgivelsesprocessen; fra grammatik til skabelsen af bogomslaget. Spines reklamerer med, at de kan udgive forfatteres værker på mindre end 30 dage (Spines, u.å.). Forbrugerrådet Tænk kunne i marts 2024 offentliggøre, at den digitale boghandel Saxo solgte AI-genererede bøger under falske forfatternavne, uden at det var deklareret (Jensen, 2024). Den teknologiske udvikling i litteratur- og forlagsbranchen medfører en del spørgsmål. Hvad betyder kunstig intelligens indtog for historiefortælling? Hvad betyder det for forfatteren og redaktørens rolle? Og hvad betyder det for den litterære kultur i Danmark? Disse problemstillinger leder til følgende problemformulering:

Problemformulering

Hvordan analyserer AI-værktøjet Edison manuskripter ud fra et strukturalistisk perspektiv, og hvilken indflydelse kan AI-værktøjer have på den subjektive skriveproces?

Undersøgellesdesign

Jeg analyserer Edison ud fra Ferdinand de Saussures teoretiske værk *Course in General Linguistics* (1916/1959), for at identificere hvilke muligheder og begrænsninger der findes i en strukturalistisk tilgang til litteraturanalyse, når det implementeres i en AI. Til at supplere min forståelse for historiefortælling inddrager jeg Joseph Campbell (1949/2020), Christopher Vogler (1992/2007) og Seymour Chatman (1993). Jeg anvender *Stillidsen* af Donna Tartt (2013) for at sammenligne Edisons analyse af romanen med min subjektive oplevelse som læser. For at supplere min egen oplevelse med Edison inddrager jeg to interviews: et med direktøren Eva Götzsche og et med en bruger af Edison. Til at diskutere strukturalismens potentialer og begrænsninger gør jeg brug af Roland Barthes *Death of the Author* (1967/1989) og *The Pleasure of the Text* (1973/1975), som udfordrer en generel analysemodel samt en entydig mening i litteratur. For at undersøge hvilken indflydelse AI-værktøjer kan have på den subjektive skriveproces, analyserer jeg udsagn fra en survey med forfattere og deres brug af AI. Edison er et nyt værktøj, og jeg har haft begrænset adgang til brugerdata, hvorfor jeg udvider undersøgelsesområdet med surveyen. Det er ligeledes begrænset, hvad jeg har kunnet indsamle af data i mit survey, eftersom Danmark er et mindre land, og brugen af AI i forfatterskab er et nicheemne inden for denne kontekst. Dette projekt har således ikke til formål at generalisere, men at give et indblik i brugen af AI indenfor litteraturanalyse og forfatterskab i en dansk kontekst. Nedenfor har jeg illustreret en oversigt over projektets vigtigste afsnit:

Figur 1: Oversigt over projektets afsnit

Nedenstående kapitel indeholder et litteraturreview samt en beskrivelse af hvilken tilgang jeg har anvendt til litteratursøgning.

Litteraturreview

Dette afsnit vil indeholde et litteraturreview samt beskrivelser af de anvendte metoder dertil. Som grundlag for litteraturreviewet tager jeg udgangspunkt i *Contextualising the twin concepts of systematicity and transparency in information systems literature reviews* (Paré et al., 2016). Paré et al. argumenterer for, at systematik og transparens udgør to sammenhængende aspekter indenfor troværdighed. De definerer systematik som det at arbejde organiseret ved brug af metoder og processer til at søge, screene, vurdere, analysere og fortolke relevant information i henhold til det pågældende undersøgelsesspørgsmål. Transparens defineres som det at kunne klarlægge en redegørelse for søgestrategier og informationskilder anvendt til at identificere relevante studier. Derudover hvilke kriterier, der har været anvendt til at inkludere eller ekskludere studier, eller hvilke procedurer der er brugt til at analysere studierne. Paré et al. (2016) argumenterer med andre ord for, at et litteraturreview ikke må fremstå som en "black box", der får læseren til at gøre sig antagelser om metoden. Derfor foreslås et rammeværk til netop at opnå systematik og transparens. Dette rammeværk består af seks trin: 1. at udvikle en reviewplan og protokol; 2. søgning af den eksisterende litteratur; 3. udvælgelse af studier; 4. vurdering af studiernes kvalitet, 5. udledning af data og 6. analyse af data samt formulering af konklusioner. Denne struktur anvender jeg til at sikre systematik og transparens. Jeg vil dog ikke følge strukturen lineært; f.eks. bliver kvalitetsvurdering en del af udvælgelsen af studier, da jeg udelukkende søger efter peer-reviewed for at imødekomme faglig kvalitet. Nedenfor vil min review plan fremgå:

Review plan

Paré et al. (2016) opfordrer først og fremmest til at formulere et undersøgelsesspørgsmål, hvorefter den passende reviewtype og metoder kan vælges. I dette review har jeg valgt følgende fokus:

Hvordan virker kunstig intelligens indenfor litteraturanalyse, tekstredigering og forfatning af skønlitteratur?

Formålet med dette fokus er at give et overblik indenfor den eksisterende forskning og derved identificere udforsket viden indenfor området. Der findes forskellige tilgange til litteraturreviews med forskellige formål. Dette review har til formål at danne et overblik over

den nuværende viden indenfor problemfeltet, hvorfor jeg har valgt det narrative review. Formålet med narrative reviews er ikke at skabe nye koncepter, kritisere litteratur eller at validere en teori. I stedet tjener genren et videnskabeligt område ved at formidle det omfangsrige og spredte udvalg af artikler indenfor et emne (Templier & Paré, 2015). Templier og Paré (2015) påpeger, at et narrativt review ofte er et passende startpunkt for fremtidige undersøgelser, og at det hjælper forskere med at bestemme og forbedre undersøgelsesspørgsmål eller hypoteser. Samtidig forklarer de, at der findes meget få guidelines til udførelsen af narrative reviews, og at forskere sjældent er transparente omkring deres metoder. Derfor vurderer de, at denne type review er mere tilbøjelig til at fremgå subjektiv. For at imødekomme denne udfordring, har jeg valgt at udforme en protokol, der både indeholder fremgangsmåden for mine søgninger og viser resultaterne af disse.

Søgning af den eksisterende litteratur

Protokollen indeholder en oversigt over inklusion- og eksklusionskriterier for søgningen:

Inklusionskriterier	Engelsk, dansk, peer-reviewed forskning, udgivelsesår 2019-2025, AI indenfor redigering af skønlitteratur, maskine-menneske interaktion indenfor kreativ skrivning, AI storytelling.
Eksklusionskriterier	Andre litterære genrer end skønlitterær, børn, læringsmiljø, andre sprog end engelsk og dansk, ikke-peer-reviewed forskning, forskning udgivet udenfor 2019-2025.

Figur 2: Inklusion- og eksklusionskriterier.

Som det ses, har jeg afgrænset min søgning til forskning på engelsk og dansk; Edison er en dansk software, hvorfor jeg fandt det vigtigt at søge efter danske forskningsperspektiver. Engelsk har været nødvendigt, da jeg gennem søgningen fandt ud af, at den danske forskning indenfor dette emne er meget begrænset.

Ved at afgrænse mig til peer-reviewed artikler har jeg søgt at sikre videnskabelig kvalitet og troværdighed, og samtidig undgå potentielt spekulative eller metodisk svage studier. Jeg har afgrænset søgningen til årene 2019-2025 for at få adgang til den seneste forskning, og udeladt al forskning der ikke havde med skønlitteratur at gøre. Gennem søgningen fandt jeg frem til, at jeg ville undlade studier med børn som informanter, eller studier der omhandlede læringsmiljø, da en del resultater drejede sig om dette, hvilket hører udenfor mit problemfelt.

Ligeledes ville jeg undlade studier, der entydigt handlede om AI-genereret tekst, da Edisons funktion er redaktionel. Paré et al. (2016), forklarer, at deres rammeværk sjældent er lineært i praksis. En iterativ tilgang kan imødekomme den nye viden, der opstår gennem søgninger, hvilket også var tilfældet for mig. Det vil sige, at jeg justerede mine søgeord undervejs i processen.

Det næste skridt var at tydeliggøre hvilke aspekter, problemfeltet indeholder, samt at opstille søgeord for hvert aspekt. Jeg startede på engelsk, hvor jeg valgte fire aspekter: AI in creative writing, bias in AI, NLP technology og structuralism in AI. Således imødekom aspekterne både det kreative, studier med en kritisk vinkel, teknologien bag Edison (NLP) og studier der eventuelt måtte have en strukturalistisk tilgang ligesom mig. Ud fra disse aspekter formulerede jeg følgende søgeord:

Aspect 1: AI in creative writing	Aspect 2: Bias in AI	Aspect 3: NLP technology	Aspect 4: Structuralism in AI
AI editor, AI storytelling, AI creative writing, AI in fiction literature, AI feedback, AI in publishing industry, literature analysis.	Bias mitigation in AI storytelling, Bias in creative writing AI, AI limitations in creativity, Bias in AI NLP models, limitations in NLP training models.	NLP for creative writing, NLP for editing processes in creative writing, Pattern recognition.	Structuralism in AI editing, Ferdinand de Saussure AI, structuralism as an AI editor tool, semiotics in AI creative writing.

Figur 3: Problemfeltets aspekter og søgeord, engelsk.

Efterfølgende opstillede jeg søgeord på dansk ud fra samme aspekter, dog tilføjede jeg et femte: forlagsbranchen. Dette aspekt tilføjede jeg undervejs i søgeprocessen; både med henblik på at finde forskning, der kunne omhandle lignende teknologier som Edison, og fordi jeg fandt det svært at finde danske forskningsartikler. Her tænkte jeg, at et nyt aspekt måske kunne få nye resultater frem.

Aspekt 1: AI indenfor kreativ skrivning	Aspekt 2: Bias i AI	Aspekt 3: NLP-teknologi	Aspekt 4: Strukturalisme AI	Aspekt 5: Forlagsbranchen
AI, redaktør, kunstig intelligens redigering, kunstig intelligens redaktør, historiefortælling, kreativ skrivning, fiktion, feedback, litteraturanalyse, forfatter.	Bias, begrænsninger.	NLP kreativ, NLP til redigeringsprocesser, NLP-model, mønster godkendelse.	Strukturalisme i redigering, Ferdinand de Saussure, strukturalisme, semiotik.	Forlag, forlagsbranchen.

Figur 4: Problemfeltets aspekter og søgeord, dansk.

Udvælgelse af studier

Til søgningen anvendte jeg Aalborg Universitetsbibliotek (AUB) som digital database. Jeg udvalgte forskellige søgeord, og opsatte søgninger gennem databasens "avanceret søgning"-værktøj. Opsætninger af søgestrengene foregik lettere tilfældigt og eksperimenterende, da jeg ikke havde en klar idé om, hvilke søgeord der ville lede til relevante resultater. Studier markeret med grå indgår ikke som en del af selve litteraturreviewet, men er blevet læst med henblik på forståelse for forskningsfeltet. Følgende tabeller viser engelske søgninger:

Database	Søgestreng	Justeringer	Resultater	Dato
AUB	All fields contain AI editor AND all fields contain bias AND all fields contain NLP OR all fields contain AI storytelling OR all fields contain AI creative writing OR description contains AI for editing process OR all fields contain AI fiction literature	Publication year 2019-2025, peer reviewed only	1.241 (gennemgik de første 180 resultater)	17.02.25
Gemte titler				
<p>Świerczyńska-Kaczor, U. (2024). <i>Empirical insights into traditional and AI-enhanced interactive narratives based on children's fables.</i></p> <p>Beguš, N. (2024). <i>Experimental narratives: A comparison of human crowdsourced storytelling and AI storytelling.</i></p> <p>Formosa, P., Bankins, S., Matulionyte, R., & Ghasemi, O. (2024). <i>Can ChatGPT be an author? Generative AI creative writing assistance and perceptions of authorship, creatorship, responsibility, and disclosure.</i></p> <p>Li, R. (2024). A "Dance of storytelling": Dissonances between substance and style in collaborative storytelling with AI.</p> <p>Thorne, S. (2020). <i>Hey Siri, tell me a story: Digital storytelling and AI authorship.</i></p> <p>Scott, R. (2024). <i>Imagined lives: formal implications for creative writing in the age of AI.</i></p> <p>Bhimavarapu, V. (2023). <i>The Impact of Generative AI on Human Productivity in Creative Writing.</i></p> <p>Fiialka, S., Kornieva, Z., & Honcharuk, T. (2024). <i>The use of ChatGPT in creative writing assistance.</i></p> <p>Pierosara, S. (2024). <i>Narrative autonomy and artificial storytelling.</i></p> <p>Ahmad, Z., Prattay, S. R., Rahim, S., Shoshi, S. J., & Kaiser, W. (2024). <i>Role of AI on Creativity of Aspiring Writers in Bangladesh.</i></p> <p>Kourkoulou, D. (2024). <i>Eliza: Lessons from Interactive Novels about Publishing in the Era of AI.</i></p> <p>Boumous, M. (2024). <i>Human Creativity Vs. Artificial Intelligence: A Comparison of Horror Fiction Crafting from 'Bookish Minds Club' at Souk Ahras University and Claude AI.</i></p> <p>McGuire, J., De Cremer, D., & Van de Cruys, T. (2024). <i>Establishing the importance of co-creation and self-efficacy in creative collaboration with artificial intelligence.</i></p> <p>Nguyen, D., Zigmond, S., Glassco, S., Tran, B., & Giabbanelli, P. J. (2024). <i>Big data meets storytelling: using machine learning to predict popular fanfiction</i></p> <p>Vassallo, P. (2024). <i>Using AI to Improve Writing Creativity, Productivity, and Quality.</i></p> <p>Day, K., Michael, R., Otmar, R., & Mullins, S. (2024). <i>Editorial intelligence versus artificial intelligence for literary fiction manuscript development.</i></p> <p>Bala, P., James, S., Del Bue, A., Nisi, V., Holloway-Attaway, L., & Vosmeer, M. (2022). <i>Writing with (Digital) Scissors: Designing a Text Editing Tool for Assisted Storytelling Using Crowd-Generated</i></p> <p>Kim, G., Kim, J., Kim, H. K., Ntoa, S., & Degen, H. (2023). <i>Understanding User Experience with AI-Assisted Writing Service.</i></p>				

Figur 5: Engelske søgninger.

Database	Søgestreng	Justeringer	Resultater	Dato
AUB	All fields contain AI editing OR AI storytelling OR AI creative writing AND publishing OR literature OR literature analysis	Publication year 2019-2025, peer reviewed only	1.920.989 (gennemgik de første 70 resultater)	13.02.25
Gemte titler				
Al Sawi, I., & Alaa, A. (2024). <i>Navigating the impact: a study of editors' and proofreaders' perceptions of AI tools in editing and proofreading.</i>				
Bassett, C. (2022). <i>The Construct Editor: Tweaking with Jane, Writing with Ted, Editing with an AI?</i>				

Figur 6: Engelske søgninger.

Som det kan ses, er den anden søgning meget bred med næsten to millioner resultater. Jeg gennemgik naturligvis kun en mindre del, men søgningen viste mig, hvor omfattende forskningen er indenfor området.

Den danske søgning var mangelfuld, hvad angik relevante artikler. Jeg eksperimenterede med flere sammensætninger af forskellige søgeord, men fandt meget lidt relevant. De første søgninger foretog jeg i AUB, men da jeg ikke fandt resultater, der levede op til mine kriterier, undersøgte jeg også andre databaser som Scopus, ACM Digital Library og Google Scholar. De søgninger, der ikke ledte til gemte artikler, har jeg valgt at udelade fra protokollen.

Database	Søgestreng	Justeringer	Resultater	Dato
AUB	Titel indeholder kunstig intelligens ELLER titel indeholder AI OG alle felter indeholder forlag ELLER alle felter indeholder forlagsbranchen	Kun peer-reviewed artikler, udgivelsesår 2019-2025	95	16.02.25
Gemte titler				
Kjærgård, P. I., Hodøl, H.-O., & Økland, Ø. (2024). <i>Kunstig intelligens og konsekvenser for veiledning på tekstarbeid.</i>				
May, M. (2023). <i>Kognitions- og kunstig intelligens-forskning mellem logik og psykologi: et semiotisk synspunkt.</i>				

Figur 7: Danske søgninger.

Efter en samtale med en ansat fra AUB, blev jeg præsenteret for databasen Research Portal Denmark. Jeg anvendte en ny kombination af søgeord, og fjernede nogle af mine eksklusionskriterier, for at give mig flest mulige resultater. Dette har resulteret i, at jeg inkluderer litteratur der ikke er peer-reviewed samt tidsskriftartikler, fordi jeg fandt det vigtigt at præsentere et dansk perspektiv på emnet. Dette ledte til følgende:

Database	Søgestreng	Justeringer	Resultater	Dato
Research Portal Denmark	Tekst* OR skønlitter* OR litterær* OR redaktør* OR Forlag* OR skrivning OR fiktion OR litteratur* OR forfatter* AND ai OR "kunstig intelligens" OR sprogmodel* OR chatgpt		79	12.03.25
Gemte titler				
Simonsen, H. K. (2023) <i>AI-skriveassistenter og leksikografisk tekstredigering.</i>				
Conroy, A. (2024) <i>Romaner og sprogmodeller: Kvantitative studier af modernitetsprocesser i dansk og norsk litteratur 1870-1899.</i>				

Figur 8: Danske søgninger.

Gennem en Google-søgning fandt jeg nedenstående avisartikel, hvor forskeren Mads Rosendahl Thomsen nævnes, som har forsket i emner med relevans for dette litteraturreview.

Database	Søgestreng	Justeringer	Resultater	Dato
Google	Kunstig intelligens i litteratur		163.000	13.03.25
Gemte titler				
Hørving-Mulberg, R. (2024) <i>Kan kunstig intelligens vurdere kvaliteten af litteratur? Ja, siger forskere på Aarhus Universitet.</i>				

Figur 9: Dansk søgning.

Gennem en ny søgning på “Mads Rosendahl Thomsen” på AUB fandt jeg således relevante artikler; både med danske og internationale perspektiver:

Database	Søgestreng	Justeringer	Resultater	Dato
AUB	Mads Rosendahl Thomsen		135	13.03.25
Gemte titler				
Bizzoni, Y., Peura, T., Thomsen, M., & Nielbo, K. (2022). <i>Fractal Sentiments and Fairy Tales - Fractal scaling of narrative arcs as predictor of the perceived quality of Andersen's fairy tales.</i>				
Hu, Q., Liu, B., Thomsen, M. R., Gao, J., & Nielbo, K. L. (2021). <i>Dynamic evolution of sentiments in Never Let Me Go: Insights from multifractal theory and its implications for literary analysis.</i>				
Thomsen, M. R. (2013). <i>Meget fjern læsning. Litteraturen, de store data og Google Ngrams.</i>				
Bizzoni, Y., Feldkamp, P., Lassen, I. M., Jacobsen, M., Mads Rosendahl Thomsen, & Nielbo, K. (2024). <i>Good Books are Complex Matters: Gauging Complexity Profiles Across Diverse Categories of Perceived Literary Quality.</i>				

Figur 10: Danske og engelske resultater.

Manglen på danske forskningsartikler kan pege på, at kunstig intelligens relateret til redigering af skønlitteratur og forfatterskab er et relativt uudforsket område. Dog viser problemfeltet, at der er et behov for forskningsperspektiver, der tager højde for danske sprog- og kulturforhold, da kunstig intelligens allerede er en del af litteraturbranchen. Mine søgninger på både dansk og engelsk har desuden tydeliggjort for mig, at kunstig intelligens i relation til forfatterskab eller skriveprocessen ikke er blevet analyseret ved brug af Ferdinand de Saussures *Course in General*

Linguistics (1916/1959). Der kan argumenteres for, at disse udforskede områder, er vigtige at undersøge; både for forlagsbranchen, der i højere grad anvender og bliver påvirket af kunstig intelligens, for litteraturvidenskaben, der bliver anvendt i nye teknologier, og for forskningen, der søger at skabe forståelse og udvide vidensfeltet.

Udledning af data

I dette afsnit beskriver jeg de mest relevante fund, jeg har udledt af de udvalgte forskningsartikler. Her skal det tydeliggøres, at selvom artiklerne er nyligt udgivet, har nogle af de beskrevne AI-modeller udviklet sig siden, eller er blevet erstattet af nyere modeller. Det er således svært at fremlægge state-of-the-art indenfor forskningsområdet, da modeller hele tiden opdateres. Dog vil det sandsynligvis stadig være de samme temaer og narrativer, der eksisterer i skrivende stund.

AI som assistent og redaktør

Flere studier viser, hvordan AI kan inspirere og effektivisere skriveprocesser. Bhimavarapus (2023) fund viste, at historier skrevet med hjælp fra ChatGPT generelt havde et højere antal ord, bedre overensstemmelse i plot, samt færre stave- og grammatikfejl. Samtidig tog historierne betydeligt mindre tid at skrive, med næsten 50 procent reduktion i tid. Her skal det dog pointeres, at deres informanter ikke var forfattere. Al Sawi og Alaa (2024) undersøgte professionelle, erfarne redaktører og korrekturlæseres anvendelse af AI. De konkluderede, at AI-værktøjer kan øge produktivitet og effektivitet samt være tidsbesparende. Ligeledes viste et studie med akademikere og forfattere (Ahmad et al., 2024) samt et studie med forfatteren selv som informant (Vasallo, 2024), at forfattere ved hjælp af AI kan få feedback til at udvikle struktur og forbedre sprogfærdigheder. ChatGPT kan anvendes til at finde på idéer, karakterer og skitsere handling eller forbedre det stilistiske sprog i en historie (Fiiialka et al., 2024). Et studie med 60 informanter, der alle var universitetsstuderende og medlem af den samme læseklub, viste, at Claude AI ligesom ChatGPT kan støtte strukturelt og forstærke narrative elementer (Boumous, 2024). Day et al. (2024) sammenlignede professionelle redaktørers feedback med en AI's, hvor de konkluderede, at generativ AI kan fungere som et supplement til menneskelig, redaktionel ekspertise ved at tilbyde alternative perspektiver og forslag til tekstrevision. Dette kan berige den kreative proces og bidrage til udviklingen af manuskripter.

Udover at assistere forfattere i skriveprocessen kan AI også anvendes til at analysere og forudsige hvilke tekster, der er mest populære hos læsere. Et studie viste, hvordan NLP og

maskinlæring kunne kombineres til at forudsige trends indenfor fanfiction. Her identificerede forskerne populære fanfictions korrekt i fire ud af fem tilfælde (Nguyen et al., 2024).

Gennem sentimentanalyse (sentiment analysis) og fraktalanalyse (fractal analysis) undersøgte Bizzoni et al. (2022), hvorvidt der er korrelation mellem følelsesudvikling (sentiment arc) i litterære narrativer og kvalitetsopfattelse hos læsere. Sentimentanalyse er en metode indenfor NLP, der anvendes til at identificere og klassificere følelser eller holdninger i en tekst, med det formål at kvantificere tekstens tonefald eller intensiteten af følelsesmæssige udtryk. Fraktalanalyse anvendes til at undersøge hvordan sproglige mønstre, narrative strukturer eller tematiske elementer gentager sig i teksten. Dette kan f.eks. bruges til at måle en teksts kompleksitet eller sammenligne forfattere og genrer ud fra deres stilistiske træk. Bizzoni et al. (2022) resultater viste, at der muligvis er en optimal balance mellem forudsigelse og overraskelse i en følelsesudviklingsstruktur (sentiment arc structure), hvilket bidrager til opfattelsen af tekstens kvalitet (Bizzoni et al., 2022). Ved brug af de samme metoder foreslog Hu et al., (2021), at denne tilgang kan blive et værdifuldt værktøj indenfor automatiseret evaluering af tekstkvalitet. Estimering af narrativ kohærens kan fungere som en objektiv og kontinuerlig målestANDARD. Herved kan det virke som et supplement til den subjektive score, der gives gennem boganmeldelsessystemer, hvor læsere f.eks. kan anmelde en bog med et antal stjerner. Hu et al. (2021) foreslog ligeledes, at forlag kan anvende tilgangen til at filtrere manuskripter, og at forfattere kan bruge tilgangen i skriveprocessen, som en feedback til at evaluere et manuskript. Bizzoni et al. (2024) anvendte maskinlæring til at identificere forskelle mellem kvalitetslitteratur (som klassikere eller nobelprisvindende romaner) og mere populær litteratur som bestsellere. Deres klassifikationsmodel nåede en relativ høj præcision, og demonstrerede, at litterær kvalitet kan kvantificeres gennem sproglige træk. Dog pointerede Bizzoni et al. (2024), at begreber som kompleksitet og kvalitet er kulturelt og tidsligt situerede, hvorfor opfattelsen af kvalitet kan ændre sig.

Begrænsninger ved AI inden for historiefortælling og analyse

Det er vigtigt at bemærke ordet *supplement* i flere af de beskrevne studier. For på trods af fordelene, er de fleste forskere enige om, at AI kun fungerer som et supplement i skrive- og redigeringsprocesser. Bhimvarapus' (2023) undersøgelse viste, at jo mere ChatGPT bidrog til historierne, des mere var indholdet genbrugt, samt mindre unikt og engagerende. Desuden viste informanternes opfattelse af ChatGPT, at de så det mere som et værktøj til at udføre deres

arbejde for dem, end noget de aktivt kunne samarbejde med, og som kunne forstærke deres evner.

Manglen på kreativitet hos AI er et gennemgående tema i flere studier, hvilket understreger behovet for menneskelig tilstedeværelse. McGuire et al. (2024) konkluderede, at mennesker var mere kreative når de skrev et digt alene, sammenlignet med at modtage et færdigt digt genereret af AI, som informanterne efterfølgende skulle anvende værktøjer til at redigere. Når mennesker samarbejdede med AI, fremfor blot at redigere AI-genereret tekst, og havde tiltro til egne kreative evner, blev ovenstående ulempe formindsket. Vasallo (2024) understregede ligeledes vigtigheden ved at kombinere AI's kapaciteter med menneskelig intuition og kreativitet, idet AI bør ses som et værktøj, der kan styrke, men ikke erstatte, den menneskelige skriveproces. Boumous (2024) konkluderede, at Claude AI ikke kunne formidle den samme følelsesmæssige og psykologiske kompleksitet, som menneskelige forfattere er i stand til. Forfattere bemærker, at generative AI's kan skabe nyttige input, men at de ofte mangler den dybdegående forståelse og kontekstuelle bevidsthed, som menneskelige redaktører besidder. Dette kan føre til forslag, der ikke altid er i tråd med forfatterens intentioner eller værkets overordnede tone (Day et al., 2024).

Conroy (2024) anvendte i sin ph.d.-afhandling overvåget og uovervåget maskinlæring til at undersøge modernitetsprocesser i et stort korpus af dansk og norsk litteratur. Han anvendte specifikt tekstklassifikation ved hjælp af en finjusteret *BERT-model (MeMo-BERT)*, der bygger videre på en eksisterende dansk model, til at kvantificere begreber som "skæbne". Conroys fund viste, at en kvantitativ tilgang gjorde det muligt at opdage nye mønstre i litteraturen, hvilket ville være sværere at identificere gennem klassiske nærlæsningsmetoder. Således kan kvantificering anvendes til at finde tendenser og strukturer. Conroy forklarede dog, at den kvalitative kontekst stadig er nødvendig for at forstå tekstens nuancer. Samtidig erkendte han, at der kan ses en begrænsning ved at kvantificere komplekse begreber som f.eks. "skæbne".

Simonsen (2023) analyserede brugeres interaktion med en AI-tekstgenerator (ATG), og undersøgte, hvordan brugere samarbejder med teknologien for at forbedre tekst. Hans fund viste, at testpersonerne var tilfredse med ATG'en, men at de ikke var tilfredse med den AI-genererede tekst. AI krævede desuden menneskelig indgriben i redigeringsfaser (Simonsen, 2023; Al Sawi & Alaa, 2023), og i ingen af faserne havde brugerne adgang til den type hjælp, de havde mest brug for, nemlig leksikografisk data. Brugernes udsagn viste, at de både havde brug for omverdens-, redigerings- og sprogkompetencer (Simonsen, 2023).

Offentlighedens holdning og etiske overvejelser

I et studie, der undersøgte offentlighedens holdning til AI-assisteret kreativ skrivning, kunne det konkluderes, at graden af hjælp, en forfatter modtog, havde indflydelse på meninger om forfatterskab, skaberværk og ansvar. *Hvad* eller *hvem* der assisterede, havde ikke indflydelse på samme elementer. Dog blev det set som mere vigtigt at tilkendegive brugen af menneskelig assistance end brugen af AI. Samtidig blev menneskelig assistance i højere grad tillagt forfatterskab, skaberværk og ansvar sammenlignet med AI-assisterede, der tilbød samme niveau af hjælp (Formosa et al., 2024). Forfattere har udtrykt etiske bekymringer om forfatterskab og autenticitet, når de skaber indhold ved hjælp af AI. Samtidig bekymrede de sig om, at for meget afhængighed af AI-værktøjer kan lede til homogenitet inden for kreativ skrivning (Ahmad et al., 2024). Andre brugere følte sig optimistiske ved anvendelsen af AI-assisterede skriveværktøjer, når de opnåede nyttige resultater. Disse brugeres tiltro til egne evner blev ikke påvirket af kreativitetsniveauet hos AI-assistenten, og den overordnede skrivesituation viste positive tendenser (Kim et al., 2023).

Samlet set peger studierne på, at kunstig intelligens kan optimere skrive- og redigeringsprocesser, hvad angår sprog, grammatik, struktur og idé udvikling. Derudover kan fraktal- og sentimentanalyse bruges til at udvikle klassifikationsmodeller, som kan forudsige popularitet og vurdere kvalitet. Dog viser studierne også, at kunstig intelligens mangler forståelse for kontekst samt evnen til at formidle komplekse følelser. Homogenitet er også et relevant emne, der bekymrer forfattere.

Efterfølgende kapitel består af en præsentation af projektets teoretiske ramme, hvor jeg udforsker relationen mellem strukturalisme og historiefortælling, samtidig med at jeg redegør for forbindelsen mellem de forskellige teoretikere.

Relationen mellem strukturalisme og historiefortælling

Historiefortælling er en kompleks disciplin, idet den både er præget af struktur og kreativitet samt form og fortolkning. I dette afsnit præsenteres den teoretiske ramme for projektet, hvor jeg søger at belyse forholdet mellem objektiv, systembaseret analyse og den subjektive, kreative proces, som historiefortælling indebærer. Dette er centralt for at undersøge, hvordan Edison fortolker tekst ud fra mønstre og relationer mellem tegn, nærmere end ud fra en kontekstuel eller subjektiv forståelse af mening. Til dette vil jeg anvende begreber fra Saussures *Course of General Linguistics* (1916/1959); både for at forstå hvordan Edison virker, men også for at udfordre Edisons analyse og identificere mangler ved den strukturalistiske tilgang. Til at understøtte min forståelse af strukturalismen benytter jeg *Methods & Theories of Art History* (D'Alleva, 2004/2013), *The Routledge Companion to Critical Theory* (McGowan, 2006) og *Theory into Practice: An Introduction to Literary Criticism* (Dobie, 2002/2012).

Ferdinand de Saussure

I den tidlige del af det 20. århundrede opstod strukturalismen; en videnskab med det formål at undersøge, hvordan systemer virker. Strukturer anses som mønstre, der danner basis for menneskelig opførsel, oplevelse og skabelse. En af grundlæggerne af de centrale strukturalistiske principper er den schweiziske lingvist Ferdinand de Saussure (1857-1913) (Dobie, 2002/2012). I denne opgave anvender jeg, hvad der betragtes som Saussures hovedværk *Course in General Linguistics* (1916/1959). Her argumenterer han for, at sprog fungerer som en grundlæggende struktur for verden omkring os; gennem sproget er vi i stand til at foretage de nødvendige, kulturelle associationer mellem tanke og lyd. Kate McGowan (2006) forklarer, at selvom denne pointe i dag kan virke indlysende, blev sprog før Saussure set som et system, der navngav en objektiv virkelighed. Saussure argumenterer derimod for, at sprog ikke bare afspejler verden, men er med til at skabe den. McGowan (2006) uddyber, at fordi vores forståelse af kultur skal findes i tekst og sprog, fjerner dette fokus fra forfatteren, sammen med temaer, karakterer og plot, mens fokus i stedet flyttes mod de strukturelle principper, som teksterne formidler i sig selv. Ann Dobie (2002/2012) forklarer, at for en strukturalistisk kritiker har forfatteren derfor mindre relevans, fordi en tekst ikke forstås som forfatterens egen vision, men som tilhørende og styret af et system. Det individuelle værk har ikke interesse; det bidrager med data, som kan lede til større, organiserende principper. Det betyder, at det er vigtigere, hvordan det litterære værk fungerer, fremfor hvordan det formidler virkeligheden. Hvordan et

værk kommunikerer mening, fremfor hvad meningen med værket er. Dobie (2002/2012) understreger: “The process is scientific and objective, not transactional or emotional.” (s. 154). Samtidig påpeger hun, at en strukturalistisk kritiker ofte vil forsøge at forbinde en tekst med en større struktur som genre eller en universel narrativ form. Joseph Campbell (1949/2020) og Christopher Vogler (1992/2007) er inspirerede af strukturalismen i deres tilgange til narrativ teori, idet de netop fremhæver universelle træk på tværs af fortællinger.

Joseph Campbell og Christopher Vogler

Joseph Campbell (1949/2020) har et strukturalistisk perspektiv indenfor fortælling i *The Hero with a Thousand Faces*, idet han mener, at der findes en standardformular for heltefortællingen. Denne formular kalder han *the monomyth*, og den består basalt set af tre elementer: 1. helten separeres fra det genkendelige; 2. helten vinder en kamp mod stærke kræfter; 3. helten vender tilbage (Campbell, 1949/2020). Denne formular inspirerede modellen *The Hero's Journey* af Christopher Vogler (1992/2007), som ligesom Campbell mener, at der kan findes et universelt mønster for heltefortællingen på tværs af alle kulturer og tidsperioder. Jeg vil udfolde aspekterne af *The Hero's Journey* i analysen.

Joseph Campbells teori er blevet kritiseret i flere sammenhænge. Alan Dundes (2005) kritiserer bl.a. Campbell for ikke at være sikker nok i den mytiske genre, idet han mener, at Campbell ikke tydeliggør forskellen mellem myter, folkefortællinger og sagn. Samtidig kritiserer Dundes, at Campbell ikke har krediteret tidligere vigtige forfattere, som har kunnet inspirere hans monomyth. Derudover er han kritisk overfor Campbells syn på myten som universel. Hvor Campbell argumenterer for, at de samme mytiske temaer kan findes gennemgående på verdensplan, påpeger Dundes, at temaet “jomfrufødsler”, som nævnt af Campbell, f.eks. ikke findes i afrikansk eller australsk kultur (Dundes, 2005). Vogler (1992/2007) har italesat forskellige former for kritik af skildringen af en universel fortællestruktur, bl.a. den påstand at strukturen kan virke som en formular, der medfører dovne gentagelser. Voglers modsvar er, at hans struktur skal ses som en kilde til inspiration, og dermed ikke en formular, der skal følges diktatorisk. Samtidig mener han, at de forfattere som forsøger at bryde konventionerne, alligevel er afhængige af form: “(...) those who say they reject principles and theories can't avoid subscribing to a few of them: Avoid formula, distrust order and pattern, resist logic and tradition.” (Vogler, 1992/2007, s. 12). Vogler mener, at konsekvensen ved for stort konventionsbrud, kan være et begrænset publikum, fordi de fleste mennesker bedst kan relatere til kunst, der omhandler oplevelser erfaret af det bredere

fællesskab. Hvor Campbell og Vogler begge definerer universelle narrative strukturer, tilbyder Seymour Chatman (1993) et alternativ, idet han redegør for strukturelle begreber uden at fremhæve en bestemt model eller skabelon for historiefortælling.

Seymour Chatman

Til at supplere undersøgelsen af Edison vil jeg inddrage *Reading Narrative Fiction* (Chatman, 1993), idet værket bidrager med relevante narrative begreber til forskellige former for historiefortælling. Hvor Vogler (1992/2007) har standpunktet, at konventionsbrud kan have negative konsekvenser, skelner Seymour Chatman (1993) mellem to former for konventionsbrud: *strangeness of content* og *strangeness of form*. Førstnævnte begreb er bekendt for de fleste; det kan f.eks. ses i science-fiction genren, hvor indholdet ofte skildrer en verden langt fra den, vi kender. *Strangeness of form* ses dog sjældnere i den brede offentlighed; film og fjernsyn undgår dette, da det kan forvirre den gennemsnitlige seer, påpeger Chatman. Han ser form som konventioner for fortælling, der er blevet gjort til traditioner gennem århundreder. Han uddyber "A convention is a way of doing something because it works and has been done that way before." (Chatman, 1993, s. 304). Chatman har ligesom Campbell og Vogler et strukturalistisk perspektiv på litteratur, hans tilgang er dog mere åben på den måde, at han ikke anbefaler en bestemt fortællestruktur. Chatman redegør for narrative begreber, der kan anvendes med forskellig effekt i fortællinger, men lader den overordnede struktur være fri for forfatteren. Roland Barthes karriere havde grundlag i strukturalismen, men senere udfordrede han denne tradition. Hvor Saussure, Campbell og Vogler har fokus på mening i strukturelle mønstre, og Chatman prøver at nuancere disse, bevægede Barthes sig væk fra strukturalismen, mod tekstens flertydighed. For ham fandtes tekstens mening hverken i systemer eller hos forfatteren; den skulle findes hos læseren.

Roland Barthes

Til at supplere Saussures forståelse af strukturalismen inddrager jeg Roland Barthes *The Death of the Author* (1967/1989) og *The Pleasure of the Text* (1973/1975). Barthes' udfordring af faste betydningsstrukturer bidrager til analysen, idet jeg undersøger hvordan Edisons strukturalistiske analyse virker, og hvad konsekvenserne kan være for den subjektive, kreative proces forfatteren gennemgår. Til at understøtte min forståelse af Barthes inddrager jeg *Roland Barthes* (Allen, 2003/2004).

Barthes og strukturalismen

Roland Barthes (1915-1980) anvendte strukturalismen til at analysere fransk samtidskultur, hvilket indebar undersøgelser af alt fra mad til film. I hvert tilfælde undersøgte han genstanden i dens strukturelle kontekst for at forstå dens funktion i samfundet. Senere vendte Barthes sin opmærksomhed mod litteratur, hvor han brugte strukturalismen til at identificere koder i litterære værker; koder der ifølge ham fungerede som en basal struktur for alle fortællinger. Her er Barthes bedst kendt for sin analyse *S/Z* af novellen *Sarrasine*, skrevet af Honoré de Balzac (Dobie, 2002/2012). McGowan (2006) påpeger, at de identificerede koder i *Sarrasine* spiller en dobbeltrolle; koderne muliggør fortællingen af historien, men de er også med til at begrænse den. Dette underbygger hun ved at fremhæve, hvordan protagonisten i *Sarrasine* hverken er kvinde eller mand, og dermed ikke passer ind i fortællingens binære kønssystem. McGowan uddyber: "In this case, a structural analysis of storytelling is seen not simply to confirm the structures of meaning to which narratives gives rise, but rather to challenge them." (McGowan, 2006, s. 8). Citatet giver udtryk for, hvordan Barthes ikke blot bruger strukturalismen til at bekræfte meningen i teksten, han bruger den også til at udfordre meningen og påvise tekstens flertydighed.

The Death of the Author

Roland Barthes bevægede sig senere væk fra strukturalismen, hvilket kan ses i hans essay *The Death of the Author* (1967/1989). Essayet er et opgør med forfatteren som skaberen af mening i tekst. Ifølge Barthes skulle kunst eller litteratur i stedet forstås som et artefakt, der samler kulturelle koder tilgængelig hos kunstneren eller forfatteren (D'Alleva, 2004/2013). Barthes fokus var modsat på læseren, som skaberen af mening i tekster:

“Here we discern the total being of writing: a text consists of multiple writings, proceeding from several cultures and entering into dialogue, into parody, into contestation; but there is a site where this multiplicity is collected, and this site is not the author, as has hitherto been claimed, but the reader(...).” (Barthes, 1967/1989, s. 54).

Barthes argumenterer for, hvordan tekster eksisterer i relation til andre tekster, referencer og kulturelle udtryksformer, mere end de eksisterer i kraft af forfatteren selv. Teksten får først betydning i mødet med læseren, der med sin erfaring og kulturelle fortolkning giver teksten mening. Graham Allen (2003/2004) påpeger, hvordan Barthes idéer i *The Death of the Author* minder om dem præsenteret i tidsskriftet *Tel Quel*, som også Barthes blev udgivet i. Allen skriver således om Barthes idé: “he argues that to use the figure of the author to stabilize meaning is to join modern, Western society’s attempt to present itself in possession of a singular, unified and indisputable meaning or truth.” (Allen, 2003/2004, s. 74). *Tel Quel* og Barthes associerer entydig og stabil mening med en forbrugermentalitet; samfundet behandler i den forstand litteratur som en del af forbrugerismen, idet læseren bliver opfordret til at købe bøger, læse dem, finde meningen med bøgerne og udtømme dem, for derefter at købe en ny bog. Når litteraturens fiktive grundlag frigøres fra forfatteren, kan forbrugerismen brydes (Allen, 2003/2004). Opgøret med en fast mening i teksten og den objektive fortolkning kan ses som et brud med strukturalismen. Der findes dog begrænsninger for, hvor meget der kan brydes med struktur. Barthes nævner surrealismen som et eksempel på, at man kan lege med sproget, men at man aldrig vil kunne bryde med systemet fuldstændigt. Han så surrealismen som en vigtig strømning, der var med til at frigøre teksten fra forfatteren:

“(...) by constantly striving to disappoint expected meanings (this was the famous surrealist “schock”), by urging the hand to write as fast as possible (this was automatic writing), by accepting the principle and the experiment of collective writing, Surrealism helped desacralize the image of the Author.” (Barthes, 1967/1989, s. 51).

Surrealismen var altså med til at frigøre teksten, men den er også et eksempel på, hvordan det ikke er muligt at underminere alle koder.

The Pleasure of the Text

I værket *The Pleasure of the Text* (1973/1975) skelner Barthes mellem to idéer: *Text of pleasure* og *text of bliss*. *Texts of pleasure* er tekster, der er forbundet med en komfortabel læseoplevelse; de tilfredsstiller vores kulturelle forventninger. Disse tekster udfordrer ikke vores fælles sociale værdier eller vaner. *Texts of bliss* er tekster, der omvendt skaber en tilstand af vildrede; disse tekster kommer til udtryk gennem følelser af ubehag eller kedsomhed, idet læserens historiske, kulturelle eller psykologiske antagelser udfordres (Allen, 2003/2004). Hvor *texts of pleasure* kan ses som tekster, der følger normer, kan *texts of bliss* ses som et brud på struktur og konventioner. Barthes præsenterer disse modsatrettede begreber uden at vælge imellem dem; læseren forestilles som et selvbevidst og selvmodsigende subjekt. Allen påpeger, hvordan Barthes med *The Pleasure of the Text*, flyttede sig langt væk fra et forsøg på at skabe en generel, metodisk analysemodel. Allen skriver: “Barthes’s work of the 1970’s (...) challenges our very sense of what ‘theoretical’ writing is, since it begins to occupy a place in which distinctions between kinds of writing (fictional or non-fictional, novelistic and critical) break down.” (Allen, 2003/2004, s. 108). Således bevægede Barthes sig væk fra en strukturalistisk model eller generel teori indenfor litteratur.

Som det fremgår, vil dette projekt undersøge relationen mellem Edisons strukturelle analyse og den subjektive historiefortælling. Her danner Saussure (1916/1959), Campbell (1949/2020) og Vogler (1992/2007) et teoretisk grundlag for det strukturalistiske perspektiv i analysen, mens Chatman (1993) og Barthes (1967/1989), (1973/1975) inddrages for at nuancere og udfordre strukturalismen. I det følgende kapitel om metoder vil jeg bl.a. beskrive udarbejdelsen af interviews og surveys, som jeg inddrager for at supplere teori og min evaluering af Edison. Derudover inddrages disse metoder til at undersøge, hvilken indflydelse AI-værktøjer kan have på den subjektive skriveproces.

Metoder

Som beskrevet i forrige afsnit har dette projekt et teoretisk udgangspunkt med grundlag i strukturalismen, hvilket muliggør analysen af Edisons manuskriptfeedback. Jeg finder det dog lige så vigtigt at inddrage forfattere og brugeres holdninger samt perspektiver, hvorfor jeg gør brug af den kvalitative metode i form af interviews og surveys. I dette afsnit vil jeg redegøre for de metoder, jeg anvender i projektet med udgangspunkt i kapitler fra bogen *Interaction Design* (Sharp et al., 2023), *Bryman's Social Research Methods* (Clark et al., 2021) og *Interview: Introduktion til et håndværk* (Kvale & Brinkmann, 2009).

Evaluering

I dette projekt har jeg undersøgt AI-værktøjet Edison, hvor jeg har evalueret Edisons analyse ved hjælp af Saussures (1916/1959) tilgang til strukturalisme. Ifølge Sharp et al. (2023) kan evalueringer foretages under designprocessen, før et produkt offentliggøres eller efter et produkt er offentliggjort, med henblik på at forbedre kundefeedback. Evaluering fokuserer både på produktets *usability* (hvor let produktet er at forstå og anvende), samt *user experience* (hvor tilfredsstillende, behagelig eller motiverende interaktion med produktet er). I denne evaluering har jeg haft størst fokus på user experience, da jeg var mest interesseret i, hvilken effekt Edison havde på brugeren. Sharp et al. forklarer, at en god grund til at foretage evalueringer fra et virksomheds- og marketingperspektiv er, at produkter der er designet godt, sælger. Evalueringsdata muliggør desuden, at designere kan fokusere på reelle problemer og brugerbehov frem for at træffe beslutninger ud fra egne præferencer. Sharp et al. skelner mellem to slags evalueringer: *formative evaluations* og *summative evaluations*. Formative evalueringer foretages under designprocessen, hvorimod summative evalueringer foretages af færdige produkter. Hvis produktet skal opgraderes, har evalueringen således ikke fokus på at identificere nye behov, men snarere at identificere hvad der kan forbedres. I dette projekt har jeg foretaget en summative evaluering, idet Edison er offentliggjort og i brug, men stadig er under udvikling og forbedring. Sharp et al. redegør desuden for forskellige evalueringskategorier baseret på miljø, inddragelse af deltagere og kontrolniveau. Min evaluering tilhører den kategori, hvor deltagere ikke inddrages direkte. Kategorien omfatter konsulenter, fagprofessionelle eller forskere der undersøger, forudsiger og modellerer aspekter af deltageres interaktion med produktet for at identificere de mest tydelige problemer. Sharp et al. påpeger, at selvom denne type evaluering er relativ hurtig at udføre, kan en ulempe være, at

man kan overse uforudsigelige usability problemer eller diskrete nuancer i brugeroplevelsen. Med henblik på at imødekomme denne udfordring, har jeg valgt at inddrage et interview med en bruger af Edison, samt et mere generelt spørgeskema med besvarelser fra forfattere; således undersøger jeg den anden del af min problemformulering, der omhandler hvilken indflydelse AI-værktøjer kan have på den subjektive skriveproces. Disse metoder vil uddybes senere i afsnittet.

Subjektivitet

Min evaluering afviger fra Sharp et al. (2023) beskrivelse på den måde, at jeg ikke analyserer Edison ud fra, hvordan programmet sandsynligvis vil blive brugt, eller ved at prøve at forudsige brugerbehov. Jeg analyserer Edison ud fra et strukturalistisk perspektiv, men også ud fra personlig erfaring med forfatning af tekster og en interesse i skønlitteratur. Jeg har bevidst valgt, at lade Edison analysere en roman jeg kan lide, *Stillidsen* af Donna Tartt (2013), for derved at kunne sammenligne Edisons analyse med min subjektive opfattelse af værket. En ulempe ved denne metode kan være, at den medfører risiko for bias. Sharp et al. nævner forskellige måder, bias kan komme til udtryk, heriblandt effekten ved evalueringer foretaget af eksperter. Idet jeg går på uddannelsen *Interaktive Digitale Medier*, kan min faglighed bevirke, at jeg er mere sensitiv overfor visse designmæssige mangler, end den gennemsnitlige bruger måske er. En anden måde bias kan komme til udtryk ifølge Sharp et al., er ved selektering af data; her kan min subjektivitet påvirke, hvilken data jeg til- og fravælger. Dette forsøger jeg at modvirke ved at fremlægge min metode til selektion af analysekategorier i Edison. Denne metode er foregået ud fra to kriterier: tilfældighed og teori. Ved tilfældighedskriteriet udvælges tekster uden nogen intenderet forfordeling, så alle eksemplarer har omtrent lige stor sandsynlighed for at optræde i det endelige udvalg (Graakjær & Jessen, 2015). Min tilgang har været tilfældig på den måde, at jeg i min selektion har ageret udforskende, fordi jeg selv var en ny bruger af Edison, og derfor var i en undersøgende proces; således har jeg udvalgt emner jeg fandt særligt analytisk interessante, eller emner der gav anledning til undren. Samtidig har jeg udvalgt kategorier ud fra teorikriteriet; her vælges teksterne, fordi de kan give anledning til en afprøvning og udvikling af bestemte teorier og analyserammer (Graakjær & Jessen, 2015). Dette har medført at jeg f.eks. har udvalgt kategorien “stemning” med henblik på at analysere *Stillidsens* stemning i forhold til Voglers (1992/2007) *The Hero's Journey*. Derudover har kategorier som “tempo” eller “arketyper” knyttet sig til det strukturalistiske perspektiv for projektet. Ved brug af disse kriterier har jeg fravalgt otte af Edisons analysekategorier: Dialog, Læsbarhed, Tempus,

Scenearanalyse, Karakteranalyse, Ordklasser, Perspektiv og Klichéer. På den måde har jeg ligeledes afgrænset projektets omfang, hvilket jeg fandt nødvendigt for at fastholde et fokus inden for projektets problemfelt.

Kvale og Brinkmann (2009) behandler emnet om subjektivitet i bogen *Interview: Introduktion til et håndværk*. Selvom bogen omhandler interviewet som metode, inddrager jeg den alligevel her, da de skildrer nogle relevante problemstillinger indenfor kvalitativ forskning. De skelner mellem *ensidig subjektivitet* og *perspektivisk subjektivitet*. Ved ensidig subjektivitet er der tale om forskere, der fortolker selektivt ved at fremhæve elementer, der understøtter egne konklusioner, og overser de beviser, der peger i en modsat retning. Ved perspektivisk subjektivitet anlægger forskere forskellige perspektiver og stiller forskellige spørgsmål til samme tekst, hvorved de kommer frem til forskellige fortolkninger af mening. Kvale og Brinkmann (2009) forklarer, at subjektivitet i form af flertydige fortolkninger ikke vil være en svaghed, men et vidne om forskningens frugtbarhed og styrke. En måde jeg forsøger at modvirke bias og imødekomme perspektivisk subjektivitet, er ved at stille spørgsmål til mine egne fortolkninger og ved at fremstille forskellige perspektiver fra en bruger samt andre forfattere.

Survey

Jeg udarbejdede en survey til Edisons brugere, da jeg fandt det relevant at undersøge, hvor mange brugere der fandt visse aspekter af Edison brugbare og modsat. Således ville jeg kunne sammenligne disse tal med min egen oplevelse. Jeg havde dog udfordringer med at finde nok brugere af Edison, og endte kun med én enkelt respondent, hvorfor jeg udarbejdede et nyt survey med fokus på en mere generel brug af kunstig intelligens i forfatterskab. Begge surveys er udarbejdet i Google Forms. Nedenfor beskrives det, hvordan jeg udformede spørgsmål, indsamlede data og analyserede surveys.

Brugeroplevelse med Edison

I det første survey jeg udarbejdede, havde jeg som førnævnt til hensigt at undersøge brugeroplevelsen med Edison. Her var jeg interesseret i at opnå baggrundsviden om informanterne gennem nogle demografiske spørgsmål om køn og aldersgruppe. Derudover ville jeg undersøge selve brugssituationen, hvor jeg fandt det relevant at forstå, hvornår i skriveprocessen brugerne anvender Edison, hvilke genrer brugerne anvender Edison til at analysere, samt hvad de primært anvender Edison til (f.eks. forbedring af grammatik eller

markedsføring af bog). Jeg spurgte også ind til, hvilke feedback-kategorier brugerne fandt mest nyttige, og hvorvidt muligheden for angivelse af genre og målgruppe i Edison passede med brugerens tekster. Den næste sektion af spørgsmål omhandlede Edisons feedback, hvor jeg tog udgangspunkt i nogle af de initiale erfaringer, jeg selv havde gjort mig med Edison, for derved at kunne sammenligne med respondenternes svar. Dette indebar spørgsmål som “har du oplevet at Edison gav feedback, du var uenig i?” (bilag 5). Afslutningsvis havde jeg spørgsmål, der omhandlede Edisons forbedringsområder, hvor brugerne kunne give udtryk for, hvordan Edison kan forbedres. Dette med henblik på at finde ud af, hvad brugerne mangler, og hvad deres behov er.

Brug af kunstig intelligens i forfatterskab

Da det ikke var muligt at få flere respondenter i det ovenstående survey, udarbejdede jeg et mere generelt survey med henblik på at undersøge brug af kunstig intelligens indenfor forfatterskab. Her startede jeg også med demografiske spørgsmål, jeg tilføjede dog to nye: hvilken genre informanterne skrev mest indenfor samt deres egen vurdering af deres niveau som forfatter (begynder, erfaren, professionel, andet). Sharp et al. (2023) påpeger, hvordan baggrundsinformation om en informant kan være nyttigt, da det sætter deres besvarelser i kontekst; her nævner de som eksempel, at forskellige niveauer af erfaring kan være med til at forklare en konflikt mellem to besvarelser. Ligeledes kan informanternes erfaring som forfatter f.eks. have indflydelse. Den næste sektion af spørgsmål handlede om informanternes brug af AI i deres forfatterskab; dette indebar spørgsmål om alt fra hvor ofte de brugte AI-værktøjer, til hvornår i skriveprocessen de anvendte dem. Jeg opstillede desuden en række udsagn om AI, hvor informanterne kunne erklære sig enige eller uenige. Den sidste sektion af spørgsmål var mere direkte rettet mod informanternes subjektive holdninger til AI; her havde de også mulighed for at skrive uddybende tekst. Spørgsmålene fra surveyen kan findes i bilag 6.

Dataindsamling

Det første survey jeg udarbejdede, delte jeg i en Facebookgruppe for Edison, men jeg fik som nævnt kun én respondent. Efter at have udbredt mit undersøgelsesområde mere generelt til brug af kunstig intelligens i forfatterskab, delte jeg dette survey i forskellige Facebookgrupper for forfattere. Her anvendte jeg *purposive sampling*, da jeg kun var interesseret i respondenter, der var forfattere. Purposive sampling er en strategisk tilgang til indsamling af data, idet udvælgelsen af informanter sker på baggrund af den information, de har til rådighed. Forskeren

indsamler data ud fra sine mål med undersøgelsen samt sine undersøgelsesspørgsmål (Clark et al., 2021). Formålet med min dataindsamling var at undersøge, hvordan forfattere bruger AI, og hvilken indflydelse AI har på skriveprocessen.

Analyse af data

En del af den data jeg modtog gennem surveyen var allerede behandlet gennem Google Forms, der selv danner diagrammer. Der var dog en del ubearbejdede udsagn, idet informanterne havde haft mulighed for at skrive fritekst til tre af spørgsmålene. Disse spørgsmål lød: “Er der noget, du gerne ville forbedre, ved de AI-værktøjer du har brugt?”, “Hvad oplever du som de største fordele og ulemper ved at bruge AI i din skriveproces” og “Har du andet, du vil tilføje?” (bilag 6). Det var frivilligt for informanterne, om de havde lyst til at besvare disse spørgsmål. For at kunne identificere mønstre på tværs af de forskellige udsagn, valgte jeg at analysere dataene ved hjælp af et *affinity diagram*. Rikke Dam og Teo Siang (2022) definerer et affinity diagram som en stor samling data, der organiseres i grupper og temaer baseret på deres relationer. De forklarer, at metoden er nyttig, når man vil finde mening i de indsigter, man har fået gennem forskning, eller når man vil organisere idéer skabt gennem idégenerering. Jeg udarbejdede diagrammet med en induktiv tilgang, idet jeg fandt det vigtigt, at lade brugernes udsagn tale for sig selv. Dam og Siang påpeger at affinity diagrammer kan udformes alene, men at processen kan føles mere værdifuld, hvis man har ligesindede at diskutere med. Jeg udarbejdede affinity diagrammet alene, men i en videreudvikling af projektet kunne det være en fordel at diskutere diagrammet med medarbejdere fra forlaget samt nogle af de brugere, der har besvaret surveyen. Således ville jeg kunne af- eller bekræfte min forståelse af brugernes udsagn og tale om fundene med forlaget. Herefter ville jeg kunne genbesøge de temaer og grupper, jeg havde dannet i diagrammet og tilpasse dem.

Affinity diagram

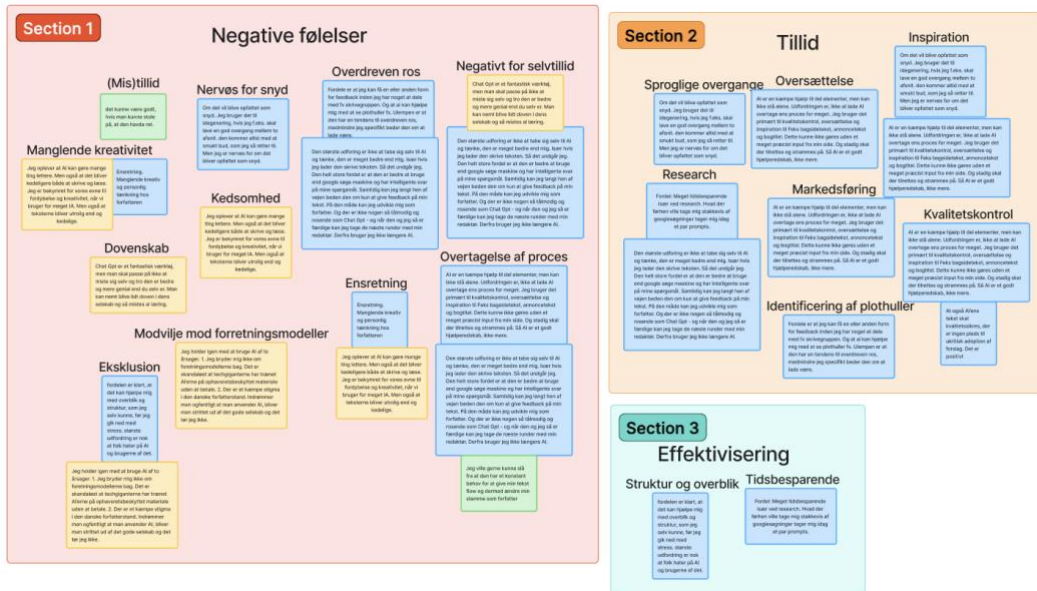
Til at starte med noterede jeg al den data, jeg havde tilgængelig. Jeg opdelte dataene efter farve, i forhold til hvilket spørgsmål de tilhørte.

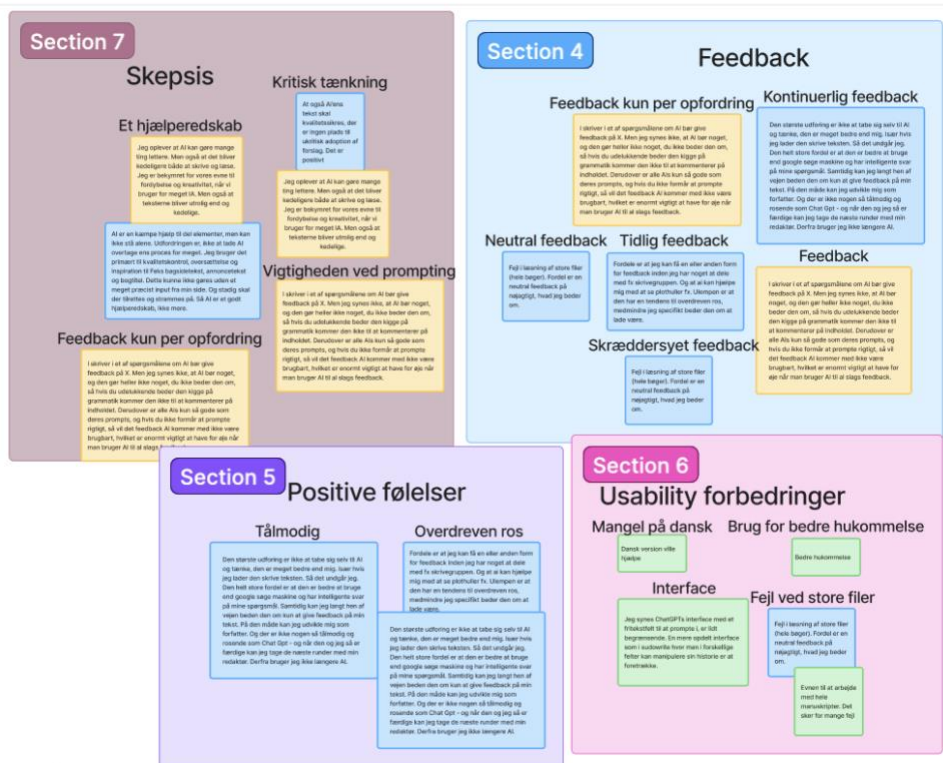
Figur 11: Affinity diagram.

Dernæst begyndte jeg at give forskellige udsagn overskrifter. Det samme udsagn kunne godt optræde under flere overskrifter, da jeg vurderede, at der var udsagn med mere end én mening. Jeg grupperede de udsagn, der formidlede nogle af de samme elementer, hvilket kan ses i billederne nedenfor:

Derefter grupperede jeg underoverskrifter, som delte nogle af de samme temaer, og gav grupperne nye overskrifter. Her er der igen nogle udsagn, der findes i flere grupper. F.eks. kan underoverskriften "overdreven ros" både ses i gruppen "positive følelser" og i "negative følelser". Dette skyldes at udsagnene, der hører under "overdreven ros", både giver udtryk for dette aspekt ved AI som noget positivt og negativt.

Figur 14: Affinity diagram.

Figur 15: Affinity diagram.

Jeg havde således fået struktureret dataene, så de kunne anvendes i analysen af Edison, og til eventuelle fremtidige design iterationer. Affinity diagrammet kan findes i bilag 8.

Interviews

I dette afsnit beskrives mine metoder til dataindsamling, interviewguides, transskription, anonymisering og analysen af de to interviews, jeg foretog med Eva Götzsche og Informant 16.

Dataindsamling

Jeg har i dette projekt foretaget to interviews: et med direktøren Eva Götzsche og et med en bruger af Edison. Brugeren, som jeg i dette projekt vil kalde Informant 16, fandt jeg vej til, ved at dele et spørgeskema i Edisons Facebookgruppe. Informant 16 blev min eneste respondent i det survey, men han sagde ja til at deltage i et videointerview, hvilket gav mulighed for en uddybning af informantens svar fra surveyen. Jeg har dermed også anvendt purposive sampling til mine interviews, da jeg udvalgte mine informanter baseret på Götzsches rolle som direktør for Egolibris og Informant 16's erfaring med Edison som bruger. Mit formål var at forstå Götzsches tanker bag Edison og hendes syn på forskellige problemstillinger i forhold til at blande kunstig intelligens med den subjektive skriveproces. Samtidig var mit formål med at interviewe en bruger netop at få et indblik i brugerens oplevelse med produktet. Clark et al. (2021) påpeger, at forskere ofte vil sikre sig, at der er en god variation i dataindsamlingen, så informanterne er forskellige fra hinanden i de karakteristiske, der er relevante for undersøgelsesspørgsmålene. Jeg ville gerne have interviewet flere brugere af Edison, det var dog ikke muligt. Interviews med flere informanter ville bidrage med mere validitet, idet jeg ville få indblik i forskellige holdninger til Edison og dens funktioner. Jeg inddrager dog flere holdninger til AI, som beskrevet under *Brug af kunstig intelligens i forfatterskab* med henblik på at inddrage flere perspektiver.

Interviewguides

Begge interviews var semistrukturerede, hvilket muliggjorde en fri samtale og at stille spontane spørgsmål, der opstod undervejs. Som beskrevet af Clark et al. (2021) er en af fordelene ved semistrukturerede interviews netop fleksibiliteten ved at kunne afvige fra interviewguiden og forme spørgsmålene efter informanten. Interviewguiden for Informant 16 baserede jeg på det spørgeskema, han havde besvaret. Det gjorde, at jeg havde mulighed for at få uddybet nogle svar, jeg ellers ikke kunne opnå gennem spørgeskemaet alene. Jeg brugte desuden teori som *The Hero's Journey Model* (Vogler, 1992/2007), til at undersøge både informantens og Götzsches holdninger til at integrere lignende modeller i Edison. Interviewguides findes i bilag 9 og 10.

Transskription og anonymisering

Transskriptionerne for begge interviews er foregået automatisk gennem Microsoft Teams, hvorefter jeg har rettet stavfejl. For at give en bedre forståelse for interviewet med Informant 16, skal det påpeges, at Informant 16 er ejer af sit eget mindre forlag, hvorfor han har en redaktionel rolle. Når informanten besvarer spørgsmål, er det derfor analysen af en anden forfatters tekst, han omtaler. Informant 16 har som redaktør uploadet forfatterens tekst til Edison, og er derfor fortrolig med både manuskriptet og Edison. Den genre, forfatterens tekst og Informant 16's forlag beskæftiger sig med, er anonymiseret for at forhindre identificering af enkeltpersoner. Disse anonymiseringer vil fremgå således i transskriptionen: [skjult genre] eller [skjult tema]. Det vil sige, at enkelte beskrivelser, der kan kobles til pågældende genre, er lettere omskrevet, med fokus på at bevare de originale udsagn. Ydermere er beskæftigelse og andre informationer, der kan kobles til enkeltpersoner anonymiseret. Interviewet med Eva Götzsche er med samtykke ikke anonymiseret, da hun naturligvis har en vigtig rolle i dette projekt og hos forlaget Egolibris.

Analyse af interviews

Efter at have transskriberet de to interviews kunne jeg påbegynde analysen. Jeg havde her fokus på de temaer, der havde relevans for projektets teoretiske begreber, som f.eks. *signifier* eller *langue*. Jeg fravalgte kodning af interviewene, da formålet ikke var at foretage en kategorisering, men i stedet at nuancere og bidrage til min strukturalistiske analyse af Edison. Derfor analyserede jeg interviewene ud fra Kvale og Brinkmanns (2009) syn på meningsfortolkning. De beskriver, at fortolkningen af mening i interviews indbefatter dybere og mere kritiske fortolkninger end en strukturering af det manifesterede indhold i det, der siges. De skriver: "Fortolkeren går ud over det, der direkte bliver sagt, og finder frem til meningsstrukturer og betydningsrelationer, der ikke fremtræder umiddelbart i en tekst." (s. 230). Hvor formålet med kodning er at se bort fra den kontekst, udsagnene optræder i, vil forskeren i denne type fortolkning rekontekstualisere udsagnene indenfor bredere referencerammer. Jeg forsøgte at rekontekstualisere informanternes udsagn ved at analysere dem indenfor en teoretisk kontekst samt ved at sammenligne Informant 16's oplevelser med mine egne. Kvale og Brinkmann (2009) påpeger, hvordan en almindelig indvending mod interviewfortolkninger er, at forskellige forskere finder forskellig mening i det samme interview. Her skal det tydeliggøres, at min baggrund er til stede, når jeg udarbejder interviewguides og analyserer, og derved er det ikke muligt at opnå objektivitet i fundene. Til

den typiske indvending mod interviewfortolkninger, tilføjer Kvale og Brinkmann et perspektiv, der minder om Roland Barthes spørgsmål til tekstfortolkning: “Er formålet med tekstfortolkningen at få fat i *forfatterens intenderede mening* med teksten (...) eller sigter den mod at analysere *den mening, teksten har for os i dag?*” (s. 235). Disse spørgsmål uddyber de, ved at spørge, om der findes én korrekt opfattelse af en tekst, eller om der eksisterer en legitim flerhed af fortolkninger. De konkluderer: “Hvis man accepterer princippet om en legitim flerhed af fortolkninger i interviewanalyser, bliver det meningsløst at stille strenge krav til om fortolkerkonsensus.” (s. 235-236). Der kan argumenteres for, at andre perspektiver på mine fortolkninger havde beriget analysen. Da det ikke er tilfældet, har jeg i stedet haft fokus på at bidrage til reliabilitet, ved at beskrive min dokumentation samt de argumenter der indgår i min fortolkning, så andre forskere kan foretage de samme undersøgelser.

Min anvendelse af kunstig intelligens

I dette afsnit vil jeg beskrive, hvordan jeg har anvendt kunstig intelligens som et hjælpemiddel i udarbejdelsen af projektet. Jeg har anvendt ChatGPT og NotebookLM inden for tre områder: inspiration, forklaring og feedback. Jeg har brugt AI til at få inspiration til teorier inden for problemområdet og til at reflektere over, hvordan teorierne relaterer sig til mit casemateriale. Jeg har ligeledes brugt AI til at få inspiration til interviewspørgsmål og udarbejdelsen af surveys. Derudover har jeg anvendt AI til at forklare og opsummere teori, forskningsartikler samt tekniske begreber til at understøtte min forståelse og danne overblik. Slutteligt har jeg anvendt AI til at få feedback på tekster, jeg har skrevet, for at udfordre min forståelse og fortolkninger, samt til at give mig indsigt i andre måder at anskue emner på og herved styrke en kontinuerlig refleksion. Dette indbefattede også feedback på sproglige formuleringer. Jeg har ved anvendelsen af AI-værktøjer bevaret en kritisk distance til deres forslag, idet de ikke kan erstatte menneskelig, faglig vurdering.

Nedenstående kapitel omhandler EgoLibris som forlagshus, hvor jeg vil beskrive Edisons tilblivelse samt teknologien bag Edison. Herefter vil jeg redegøre for de forskellige roller i litteratur- og forlagsbranchen, nemlig forfatteren, læseren og redaktøren. Edison var nemlig oprindeligt udviklet som et redaktionsværktøj, men er også tænkt som et fremtidigt værktøj til biblioteker. I den forbindelse stiller jeg spørgsmålet: *Kan Edison varetage redaktionelt arbejde?* Her undersøger jeg, hvad redaktørens arbejde består af, og hvordan samarbejdet

foregår mellem redaktør og forfatter. Dette suppleres af en kort refleksion over Edisons egenskaber. Afslutningsvis følger en beskrivelse af de fremtidige planer for Edison.

Egolibris og Edison

Dette afsnit har til hensigt at formidle et overblik over Egolibris som forlagshus og virksomhed. Dette inkluderer en skildring af, hvorfor og hvordan Edison blev skabt, en beskrivelse af teknologien bag Edison samt en redegørelse for Edisons målgruppe.

Forlagshuset Egolibris består af tre selvstændige imprints: Forlaget *Indblik*, som er et traditionelt forlag med speciale i udgivelse af bøger om heste, hunde og jagt samt hobby- og debatbøger. *Skriveforlaget*, hvilket Egolibris beskriver som Danmarks ældste medudgiverforlag. Her udgives både bøger indenfor nicheområder og bøger, der appellerer til en bred målgruppe. *Trykværket*, som er et selvudgiverforlag, hvor der tilbydes hjælp til alle typer forfattere i hele udgivelsesprocessen (Egolibris, u.å.). Trykværket har to ansatte, mens de resterende områder varetages af seks andre ansatte. Udover de forskellige imprints tilbyder Egolibris *Edison* som en digital abonnements-tjeneste med forskellige løsninger alt efter forfatterens behov:

Prøv Edison NU

Standard Abonnement	Premium Abonnement	Skriveskole Abonnement	Kapitelanalyse	Kommer: Edison-Online Eksklusivt Abonnement
Standard abonnement / 1 upload ved start og 1 upload pr måned. Abonnement fornyes automatisk.	Premium Abonnement: 1 upload ved start og 2 uploads pr. måned Abonnement fornyes automatisk.	Ubegrænset adgang til Edison skriveskole. Abonnement fornyes automatisk. Uploads kan tilkøbes for 199,- pr. stk.	Få en analyse af et enkelt kapitel i din bog. Max 10.000 anslag inkl. mellemrum.	Ubegrænset antal uploads / analyser og fri adgang til opgraderinger. Abonnement fornyes automatisk.
229 kr. per måned	529 kr. per kvartal	39 kr. per måned	39 kr.	1.699 kr årligt
<ul style="list-style-type: none">✓ 1 upload / analyse ved start.✓ 1 upload / analyse per måned.Fuld adgang til Skriveskole, artikler og webinarer mens abonnementet løber.	<ul style="list-style-type: none">✓ 1 upload / analyse ved start.✓ 2 upload / analyser pr måned.Fuld adgang til Skriveskole, artikler og webinarer mens abonnementet løber.	<ul style="list-style-type: none">Fuld adgang til Skriveskole, artikler og webinarer mens abonnementet løber.		<ul style="list-style-type: none">✓ Ubegrænset antal uploads / analyser.Fuld adgang til opgraderinger og nye funktionaliteter.Fuld adgang til Skriveskole, artikler og webinarer mens abonnementet løber.
Login for køb	Login for køb	Login for køb	Login for køb	Kommer

Figur 18: Oversigt over abonnemeter til Edison.

Edisons tilblivelse

Eva Götzsche har haft en længere karriere i IT-branchen, men beskriver, at hun altid har haft en interesse for litteratur og redigeret forfatteres bøger ved siden af sin karriere. Hun startede sit eget forlag i 2010, hvilket gav hende et indblik i nogle af de problematikker, der findes i branchen. Hun beskriver bl.a. udfordringer, hun har oplevet med at få nyt talent ud, fordi det begrænses af kommercielle krav, der gør det svært som forfatter at bygge en karriere op. Det gav hende inspiration til at skabe et medudgiverkoncept, hvor forfattere er med til at finansiere deres egen udgivelse, hvilket hun betragter som en slags “accelerator” for forfattere (bilag 4, s. 2, l. 52-53).

I 2016 blev Götzsche opmærksom på forskning fra to universiteter: et i Vermont, USA og et i Adelaide, Australien, hvor forskerne arbejdede med et kandidatspeciale udarbejdet af Kurt Vonnegut. De klassificerede “emotional arcs” ud fra 1,327 fortællinger fra *Projekt Gutenbergs* skønlitterære samling. Ved hjælp af matematik og maskinlæring identificerede de seks kerneforløb, der udgør essentielle byggesten indenfor komplekse følelsesmæssige forløb i fortællinger (Reagan et al., 2016). Disse forløb blev klassificeret efter stigning og fald: *Rags to Riches* (stigning), *Tragedy* eller *Riches to Rags* (fald), *Man in a Hole* (fald-stigning), *Icarus* (stigning-fald), *Cinderella* (stigning-fald-stigning) og *Oedipus* (fald-stigning-fald). Nogle af disse forløb kan ses i Edisons analyse af arketype, hvilket beskrives senere i analysen. Reagan et al. (2016) konkluderede, at nogle følelsesmæssige forløb udgør en større succes end andre blandt læsere, hvilket Götzsche fandt interessant som forlægger, “(...) fordi hvis man kan hjælpe sine forfattere med at komme tættere på en af de her seks kurver, så har vi da både skabt en litterær succes og en forståelse for, hvordan man connecter med sine læsere.” (bilag 4, s. 3, l. 96-102). Samtidig mente Götzsche, at det kunne være medvirkende til en kommerciel succes, idet hun så et problem for forfattere, der ikke er anerkendte endnu, og derfor ikke tjener noget på deres arbejde.

Edison var egentlig færdig, da Götzsche mødte nogle forskere fra Aarhus Universitet. De kunne dog bidrage med nogle nye muligheder indenfor “sentiment curves”, hvilket gør, at de i dag kan forudsige en GoodReads-score, samt anslå hvor mange der vil anmelde et værk. Dette aspekt finder Götzsche unikt: “(...) at man faktisk kan få en indikation på, om sådan rent stjernemæssigt ens bog vil være elsket af læserne eller ej, så det er meget interessant.” (bilag 4, s. 5, l. 136-138). Denne funktion er allerede en del af Edisons *backend*, men det kræver flere finansielle midler, før det kan implementeres.

Teknologien bag Edison

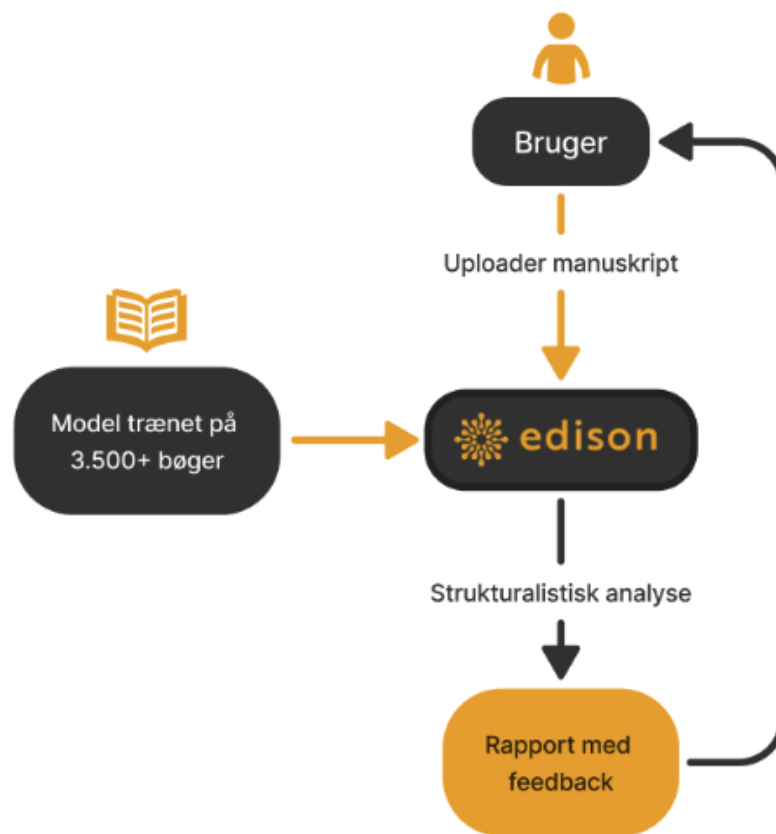
Edison er en kunstig intelligent sprogmodel baseret på *Natural Language Processing* (NLP). Inga Strümke (2023) beskriver NLP som et forskningsområde, der består af at lære maskiner at mestre *naturligt sprog*, modsat programmeringssprog. Dette foregår gennem maskinlæring; maskinen prøver sig frem og laver fejl, hvilket giver den ny viden om, hvordan den bør udføre de tildelte opgaver. Strümke forklarer, at den mest udbredte form for maskinlæring er supervised learning (overvåget læring). Overvåget læring betyder, at maskinen får data, der indeholder det rigtige svar for den pågældende opgave, der skal løses. Undervejs får maskinen tilbagemeldinger, der træner den til at løse opgaven perfekt. Ud fra Eva Götzsches beskrivelser af udviklingen af Edison må det udledes, at den er trænet med overvåget læring. Götzsche forklarer, at hun har brugt lang tid på at finde ud af, hvor mange bøger der var nødvendige for hver genre, samt hvilke genrer der skulle inkluderes. Dernæst skulle bøgerne både være litterære og kommercielle succeser, hvilket medførte nogle udfordringer:

“Det kan godt være en kommerciel succes som for eksempel *Fifty Shades of Grey*, men en litterær succes, det vil man jo nok ikke kalde det, fordi den har fået enormt dårlige anmeldelser, men skulle den så for eksempel ikke være med i den genre, der hedder romantik og erotik?” (bilag 4, s. 13, l. 437-440).

Dette citat viser nogle af de dilemmaer, Götzsche og forskerne har stået overfor, når de skulle beslutte, hvorvidt en roman skulle inddrages eller ej. Eftersom Edisons opgave er at give feedback på manuskripter, har det krævet træning med menneskelige eksperter. Således lærer Edison, hvad der gør en tekst god. Götzsche uddyber, at det har været en tidskrævende proces: “Så der har vi siddet, og brugt rigtig lang tid på at tage bøgerne 100 procent korrekt, så det har krævet læsning, Googling, arbejde på næsten 4000 bøger, så det har været et kæmpestort arbejde (...).” (bilag 4, s. 4, l. 470-472). Disse bøger er blevet trænet i nogle modeller, som Götzsche har udviklet i samarbejde med Alexandra Instituttet. Gennem maskinlæring er Edison således blevet trænet i sentimentanalyse, læsbarhedsanalyse, semantisk analyse, genrebestemmelse og scene detection ved hjælp af named entity recognition (Alexandra Instituttet, u.å.). Sentimentmodellerne er tredjepart open source-modeller.

Strümke (2023) påpeger, at en grundlæggende begrænsning ved overvåget læring er, at det er umuligt at indsamle data om alt, der kan ske. Edison er trænet på mere end 3.500 bøger, der ifølge Götzsche enten har været anmelderroste eller er salgsmæssige succeser. Dog udgør

dette kun et mindre udsnit af litteraturhistorien, hvorfor Edison altid vil være begrænset indenfor visse genrer eller kulturer, fordi det ville tage rigtig lang tid, energi og finansielle midler at træne den på al litteratur, der nogensinde har eksisteret. Edison kan f.eks. ikke give feedback på digte eller lyrik, fordi den ikke er trænet indenfor dette område. Edison er ikke generativ; den kan udelukkende analysere tekst, og altså ikke generere det, hvilket passer til titlen som den digitale redaktør. Nedenstående figur illustrerer brugssituationen med Edison:

Figur 19: Brugssituationen med Edison.

Edisons målgruppe

Formålet med dette afsnit er at redegøre for Edisons målgruppe, hvor jeg vil undersøge den menneskelige redaktørs rolle. Dette med henblik på at forstå hvilke ansvarsområder en menneskelig redaktør påtager sig i samarbejdet med en forfatter, for at kunne sammenligne disse med Edisons egenskaber. Afsnittet afsluttes med et indblik i Eva Götzsches vision for Edisons fremtidige udvikling.

Et værktøj oprindeligt tiltænkt redaktøren

Edison er på nuværende tidspunkt en løsning der markedsføres forfattere, men i mit interview med Götzsche forklarede hun, at Edison oprindeligt var tiltænkt forlagene, "(...) fordi man jo netop kunne finde bestseller-potentialet på den her måde, og fordi man lynhurtigt ville kunne bruge Edison til at køre ny-indsendte, uopfordrede manuskripter igennem." (bilag 4, s. 5, l. 166-168). Götzsche oplevede en stærk modvilje mod AI blandt forlagene, og fandt det umuligt at etablere en dialog om emnet. Edison anvendes dog af redaktører hos EgoLibris. Götzsche forklarer deres arbejdspraksis med Edison således:

"Der er også en menneskelig redaktør, som tager manuskriptet, uploader det til Edison, kigger på analysen af resultaterne, og så laver et skriftligt feedback til forfatteren, som så enten bliver inviteret til et møde, eller får at vide, at det måske ikke noget, vi kan arbejde videre med." (bilag 4, s. 15, l. 496-499).

Götzsche mener, at implementeringen af Edison har lettet deres arbejde i forlagshuset, fordi en redaktør på et kvarter kan få et indblik i, hvad det er for en slags bog, vedkommende sidder med. At Edison oprindeligt var tiltænkt redaktører som målgruppe, kan til en vis grad ses i interface-designet. Farven sort dominerer, og de forskellige grafer kan give associationer til statistik, som kan være svært at aflæse for en gennemsnitlig bruger.

Potentiale for biblioteker og læsevejledning

Götzsche har også været i dialog med biblioteker om at anvende Edison som et værktøj til at foreslå bøger; idéen blev imidlertid bremsset, fordi bibliotekerne ikke må udføre dataindsamling på deres bøger i platformen for e-bøger, *eReolen*. Udfordringerne med forlagene og bibliotekerne ledte til, at Götzsche valgte at fokusere på forfatterne i stedet og markedsføre Edison som et værktøj til skriveprocessen.

Kan Edison varetage redaktionelt arbejde?

For at undersøge hvad Edison kan varetage i forhold til en menneskelig redaktørs opgaver, inddrager jeg to artikler, hvor professionelle redaktører interviewes om deres arbejdspraksis, og om hvordan redaktører og forfattere samarbejder. Afsnittet indledes med Day et al. (2024) artikel, hvor de redegør for redaktørens rolle i en digital tidsalder.

Hvad er redaktørens arbejde?

Day et al. (2024) beskriver redaktører som “powerful cultural mediators” (s. 5), der balancerer relationerne mellem forfatter, udgiver og læser. De påpeger, at redaktionelt arbejde både skal forstås indefra, altså som en del af de konkrete forlagsprocesser, men også udefra, som noget der har indflydelse på kultur og samfund. Redaktøren skal således tage højde for værkets form i forhold til tid og kultur, samt forstå genre og læserens forventninger. Day et al. forklarer, at redigering ikke er en fastlagt eller lineær proces; en redaktør må skifte mellem det overordnede overblik og en detaljeret nærlæsning. Denne bevægelse gør det muligt både at arbejde med tekstens overfladestruktur, dvs. det sproglige udtryk, og den dybere struktur som indbefatter den underliggende mening i teksten. Day et al. beskriver, at redaktører står forrest i digital og teknologisk udvikling inden for forlagsbranchen; ved grænsen mellem traditionelle redaktionelle praksisser og AI. Her pointerer de vigtigheden af at undersøge, hvordan redaktører kan navigere i dette nye område.

I artiklen *Hvad er redaktørens arbejde og hvordan tjener det forfatter og manuskript?* fra Bogbrancheguiden svarer syv forskellige freelance-redaktører på, hvad redaktørens arbejde består af, og hvilken rolle redaktøren har i forfatterens skriveproces (Pers, u.å.a). Sally Sharf mener, at redaktøren er forfatterens højre hånd angående det at identificere uklarheder i handlingsforløb samt at bevare en rød tråd. Birgitte Vestergaard forklarer, at listen over hvad der kan gøres som redaktør er lang, og at det vil variere fra manuskript til manuskript, hvad der er relevant. Hun mener, at det vigtige er at lytte til, hvad forfatteren ønsker at fortælle med sin tekst, og styrke det på en måde så det stemmer overens med den oplevelse, læseren får, når læseren sidder med den færdige bog. Der kan argumenteres for, at en ulempe ved Edison er, at det ikke er muligt for forfatteren at kommunikere til den, hvad formålet med manuskriptet er. Edisons muligheder og begrænsninger vil belyses nærmere i analysen og diskussionen. Miriam Wanner påpeger, at redaktøren først og fremmest forholder sig til en historie som helhed; det kan omhandle historiens opbygning, flow og plot. Hun spørger bl.a.: “Føler man sig som læser fanget af historien? Er der et eller flere plots, der driver historien?” (Pers, u.å.a). Wanner

forholder sig også til sproget. Her undersøger hun, om der er mange gentagelser, om sproget flyder og er varieret, og om det passer til den pågældende genre. Mia Rasmussen fremhæver redaktørens professionelle viden om bogbranchen og markedet for bøger. Hun mener, at forfatterens skriveproces ofte bliver et meget personligt projekt, hvorimod redaktøren kan bidrage med et mere kommercielt blik for at bygge en bro til forlagene og læserne. Rune Stefansson omtaler redaktøren som en slags fødselshjælper, og pointerer, at redaktøren ikke er en smagsdommer eller overdommer. Det betyder, at det i sidste ende er forfatteren, der bestemmer alt, ifølge Stefansson.

Hvordan samarbejder forfatter og redaktør?

I en anden artikel fra Bogbranchen undersøges samarbejdet mellem redaktør og forfatter (Pers, u.å.b), igen gennem et interview med professionelle redaktører. Birgitte Vestergaard mener, at en god redaktør tager ansvar for, at redigeringsarbejdet forløber godt; både menneske til menneske og på det faglige plan. Det betyder, at det er vigtigt at forfatteren føler sig set og hørt, samt at redaktøren forklarer de faglige greb, der skal til for at styrke manuskriptets niveau. Edison forklarer forskellige begreber, der kan have indflydelse på den feedback, forfatteren har fået. Disse forklaringer er dog ikke forankret i det pågældende manuskript, som er uploadet, men forklaret ud fra generelle skriveteknikker. Vestergaard fremhæver desuden den ligeværdige diskussion gennem hele processen. Annie Hagel understreger også vigtigheden af den gensidige respekt for hinandens faglighed i samarbejdet. Hun uddyber, hvordan forfatteren kan risikere at få råd, vedkommende ikke er enig i, og at forfatteren omvendt heller ikke blot skal rette sig efter redaktøren. I sidste ende er det forfatteren, som bestemmer, erklærer Hagel. Line Tørsleff omtaler idéen om den lidende kunstner, med et talent der skal pines frem som en myte; dette er hun imod, og mener det kan ødelægge forfatterens selvværd. Omvendt mener Tørsleff, at det er redaktørens ansvar at støtte og motivere skriveglæden; en glæde, der efter Tørsleffs erfaring ofte opstår i forbindelse med benspænd og en bevidstgørelse om det dybere og større i teksten. Dette kan betyde hårdt arbejde; også følelsesmæssigt, hvis teksten bygger på personlige oplevelser. Tørsleff pointerer:

“At dele tekst er sårbart og fortroligt, selv erfarne skribenter kan blive usikre og føle sig ramt. Men man skal som skribent være indstillet på, at få kærlig og konstruktiv kritik og noget at arbejde med. Ros gør det ikke alene.” (Pers, u.å.b).

Det kan på baggrund af ovenstående artikler udledes, at redaktørens arbejde er alsidigt, komplekst og kontekstspecifikt. Redaktøren fungerer som en formidler af kultur, og redigering er ikke en lineær proces. I samarbejde med en forfatter har redaktøren et kritisk perspektiv på manuskriptet med fokus på at forklare faglige greb samt at have det forretningsmæssige aspekt for øje. Her fremhæver flere af redaktørerne vigtigheden af respekt og ligeværd, eftersom det kan være følsomt for forfatteren at få kritik. Det konstateres desuden af to redaktører, at det i sidste ende er forfatteren, som træffer valgene.

En digital redaktør eller et værktøj?

Hvad kan Edison i forhold til redaktørrollen? Da jeg spurgte Götzsche, om hun mente, at Edison en dag ville kunne erstatte den menneskelige redaktør, svarede hun, at hun tror, det afhænger af forfatterens ambitionsniveau. Hvis en forfatter f.eks. er ved at skrive sine egne erindringer til sin egen familie, mener hun, at Edison vil være fuldt tilstrækkelig. Hvis forfatteren derimod er mere seriøs, og ønsker at opbygge sit forfatterskab, kan den menneskelige redaktør ikke erstattes, ifølge Götzsche. Hun uddybede:

“Alt det midt imellem, du ved, hvor mange mennesker, de er ved at lære at blive forfattere og sådan noget. Det er et værktøj til selvredaktion, det er et værktøj til at blive bedre også på grund af den indbyggede skriveskole (...).”

(bilag 4, s. 19, l. 628-630).

Derudover mener Götzsche, at Edison kan være medvirkende til at demokratisere forlagsbranchen, eftersom Edison giver indspark og hjælp til de forfattere, som ikke har økonomiske midler til at ansætte en redaktør. Ud fra ovenstående interviews med redaktører tydeliggøres det, at redaktørens arbejde er meget kontekstspecifikt og kræver alsidighed. Samarbejdet mellem redaktør og forfatter er ligeledes præget af dialog, hvilket på nuværende tidspunkt ikke er muligt med Edison.

Edisons fremtid

Götzsches fremtidsvision for Edison er, at det skal være en forfatterplatform, hvor forfatteren allerede fra første ønske om at ville skrive, kan bruge Edison. Brugeren vil få en løbende analyse, mens vedkommende skriver, men det skal også være muligt at udvikle idéer; dette kan f.eks. komme til udtryk ved implementeringen af et plotboard, en kapiteloversigt, eller

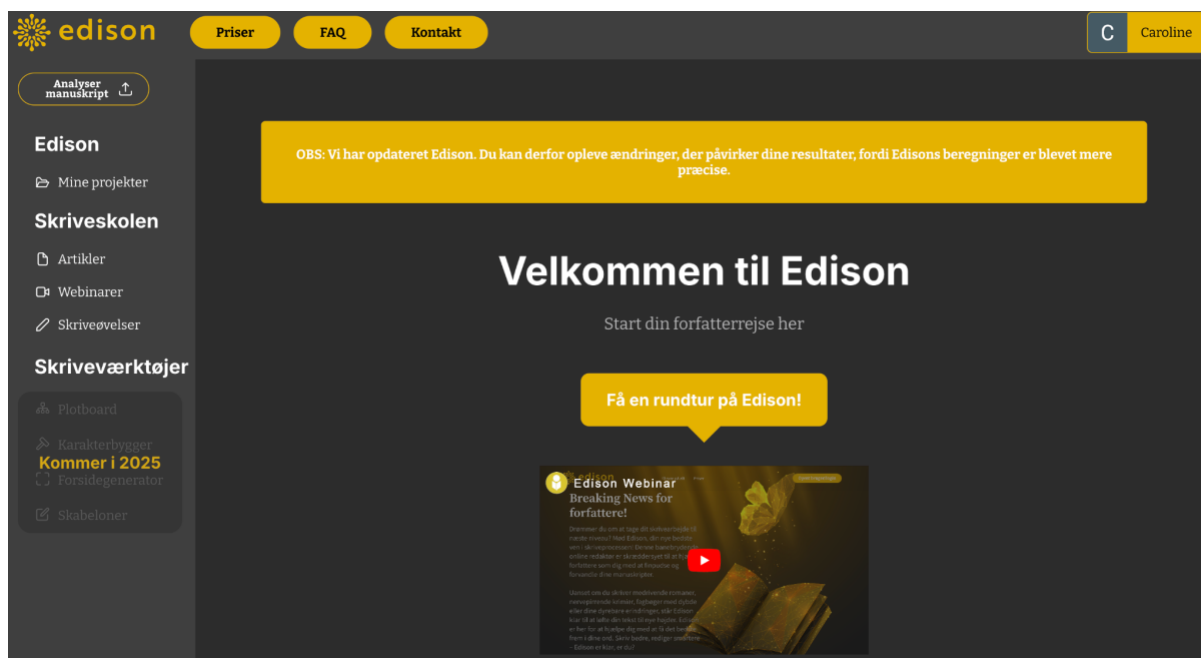
muligheden for at bygge sine karakterer ved hjælp af AI-funktioner. Når forfatteren er igennem sin idé-, skrive- og redigeringsfase, skal det også være muligt at udgive bogen på samme platform. Der skal således inddrages mere generative og automatiske funktioner i Edison på sigt. Derudover er det meningen, at Edison skal kunne facilitere sociale interaktioner. EgoLibris havde tidligere grundlagt et socialt og digitalt skrivefællesskab kaldet *UniteandWrite*. Elementer fra denne platform skal inddrages i Edison, eftersom Götzsche oplever en efterspørgsel fra brugere, i forhold til at kunne dele tekster med hinanden. Således skal det også være muligt for forfattere, der skriver sammen, at kunne åbne Edisons feedbackrapporter for hinanden. Nedenstående kapitel består af min analyse og evaluering af Edison.

Analyse: Edison

I dette afsnit vil jeg analysere Edisons feedback til romanen *Stillidsen* af Donna Tartt (2013). Under afsnittet *Arketype* inddrager jeg ligeledes en anden roman, med lignende temaer som *Stillidsen*, nemlig *Hærværk* af Tom Kristensen (1930/2015). Dette gøres med henblik på at undersøge, hvilke andre former for arketyper en bruger kan få ved at uploade et manuskript. Jeg vil analysere Edisons forskellige funktioner ud fra en strukturalistisk tilgang. Disse fund vil jeg sammenligne med egne oplevelser samt en brugers og forfatteres perspektiver. Som nævnt tidligere giver Edison feedback indenfor 17 forskellige områder. Her har jeg udvalgt ni af kategorierne: Dashboard, Global Score, Målgruppe, Genre, Arketype, Stemning, Tempo, ShowTell og Hovedtemaer. Edisons analyse af alle kategorier for *Stillidsen* kan findes i bilag 1. Indledende for analysen beskrives, hvordan brugeren kan uploade sit manuskript i Edison.

Upload af manuskript

Ved login i Edison, bliver brugeren mødt af en forside med et introducerende webinar. I venstre bjælke er forskellige muligheder tilgængelige. Brugeren kan klikke på “Analyser manuskript” for at uploade sit manuskript og få feedback af Edison. Under overskriften *Edison* kan brugeren finde *Mine projekter*, som er de analyser, Edison har foretaget på brugerens manuskripter. Under overskriften *Skriveskolen* har brugeren adgang til artikler, webinarer og skriveøvelser, der skal hjælpe vedkommende til at udvikle sine færdigheder indenfor forfatterskab. Den sidste overskrift på venstre bjælke hedder *Skriveværktøjer*, og indeholder underoverskrifterne *Plotboard*, *Karakterbygger*, *Forsidegenerator* og *Skabeloner*. Skriveværktøjer er ikke tilgængelige i skrivende stund, men bliver det på et tidspunkt i 2025.

Figur 20: Edisons forside.

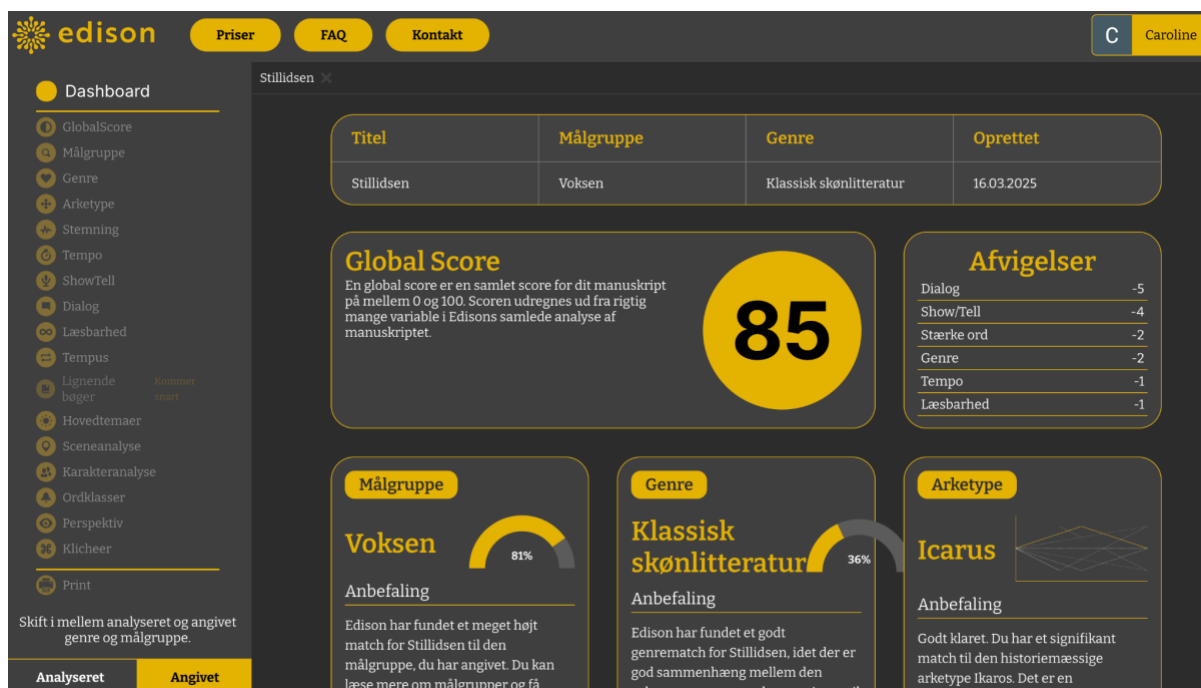
Ved upload af et manuskript bliver brugeren mødt af følgende tilpasningsmuligheder:

Figur 21: Tilpasningsmuligheder ved upload af manuskript.

Brugeren kan vælge mellem målgrupperne børn, ungdom eller voksen. Under *Genre* kan der vælges imellem børn, fantasy/science-fiction, ungdom, fagbog, historiske romaner, klassisk skønlitteratur, krimi, romantik, spænding eller biografier. Når manuskriptet er blevet analyseret, hvilket kan tage omkring 30 minutter, kan brugeren finde analysen under *Mine projekter*.

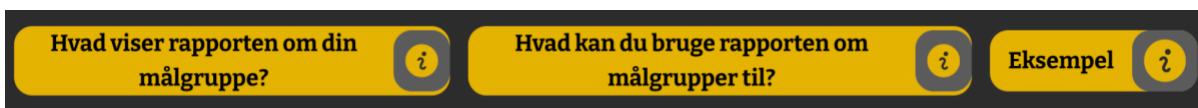
Dashboard

Dashboard er en oversigt over analysen af det pågældende manuskript, som det kan ses nedenfor i figur 22. Her findes manuskriptets *Global Score* samt de 17 feedback-områder beskrevet kortfattet i felter. Jeg uploadede *Stillidsen* (Tartt, 2013), hvis handling kan opsummeres kort således: Theo, en 13-årig dreng, overlever en eksplosion på et kunstmuseum i New York, hvor hans mor omkommer. Theo tager et kendt maleri med fra ulykkesstedet: *Guldfinken* af Carel Fabritius. Dette maleri kommer til at følge Theo på sin rejse ind i voksenlivet, med de udfordringer der følger. Dashboardet viser tydeligt, hvordan Edison er systematisk struktureret. Som Ann Dobie (2002/2012) beskriver strukturalismen, har det individuelle værk ikke interesse, men det bidrager med data, som kan lede til større, organiserende principper. Dette er også tilfældet med dashboardet; brugeren får ikke viden om, hvordan deres manuskript formidler mening eller en viden om hvilket budskab, manuskriptet har. I stedet får brugeren f.eks. viden om, hvordan tempoet er i manuskriptet, eller hvilken arketype manuskriptets stemning passer til.

Figur 22: Dashboard.

I venstre bjælke kan brugeren klikke på hver enkelt kategori for at få mere dybdegående information. Under hver kategori er tre informationsbokse tilgængelige, der fortæller mere om, hvad rapporten viser indenfor den pågældende kategori, hvad rapporten kan bruges til samt et eksempel:

Figur 23: Informationsboks.

Disse informationsbokse er kun tilgængelige i website-versionen af Edison, og vil altså ikke fremgå i den vedhæftede rapport (bilag 1).

Global Score

Ved upload af romanen fik den tildelt en global score på 85. En global score kan ligge mellem 0-100, og kategorien beskrives blandt andet således:

“Global Score er en ret avanceret matematisk model, der baserer sig på standardafvigelserne fra bøger i samme genre og målgruppe. Da for eksempel genre ikke er sort-hvid, er det ikke udtryk for lavere kvalitet, at du ikke har en høj genrescore, men den vil påvirke din Global Score.” (bilag 1, s. 1).

Her understreges det desuden, at global score skal anvendes til at danne et overblik og til versionssammenligning, idet en forfatter kan uploade flere versioner af samme manuskript. De elementer, der påvirker global score, fremgår som *Afvigelser*. Det er altså områder, hvor manuskriptet afviger fra andre bøger med samme genre og målgruppe. Her har hver enkelt kategori fået tildelt et tal i minus, der samlet set betyder, at global score er 15 point fra en score på 100.

Afvigelser	
Dialog	-5
Show/Tell	-4
Stærke ord	-2
Genre	-2
Tempo	-1
Læsbarhed	-1

Figur 24: Afvigelser.

Ved at forbedre nogle af de afvigende områder i ens manuskript, kan man således uploade en ny version af manuskriptet, og undersøge om man er kommet tættere på en global score på 100. Da jeg spurgte Informant 16, hvordan han oplevede det at få en global score for et manuskript, udtrykte han forvirring:

“I alle de der versioner den har leveret, ikke, som jo er forskellige versioner og forhåbentlig versioner, som er bedre og bedre... Men den har fået 76 procent i dem alle sammen, hvilket jo også er sådan hmm... Og så man ved ikke rigtig, hvad er det, de vurderer efter? (...)” (bilag 2, s. 14, l. 467-470).

Informant 16 giver udtryk for at have anvendt global score til dens formål, nemlig versionssammenligning. Informanten har dog ikke oplevet en udvikling for manuskriptets score på trods af forbedringer. Hvad dette skyldes, kan ikke vides med sikkerhed; det kan være informanten, som ikke har udført sine ændringer indenfor de specifikke afvigende kategorier, eller måske han ikke har udført dem tydeligt nok. Det kan også være Edison, der har været problemet. Dog er det værd at bemærke, at informanten er i tvivl om, hvad global score vurderes ud fra. Inga Strümke (2023) refererer til et studie fra 2019, hvor der blev udledt fem principper inden for etiske retningslinjer. Et af disse principper er gennemskuethed, hvilket omhandler retten til indsigt i det pågældende AI-system og muligheden for at påvirke situationen. Informant 16's ovenstående udsagn viser, at han ikke har været i stand til at påvirke situationen (altså at ændre sin global score). Strümke fremhæver desuden, hvordan kommunikation mellem mennesker er en selvfølge, fordi det er naturligt for os at forklare os selv, og forvente at andre mennesker ligeledes forklarer sig. Som redaktør Birgitte Vestergaard (Pers, u.å.b) fremhævede, skal en redaktør forklare de faglige greb, der skal til for at styrke et manuskript. Med en menneskelig redaktør må det således formodes, at forklaringer sker som en naturlig del af kommunikationen fra redaktør til forfatter. Der kunne med fordel inddrages mere dybdegående forklaringer i Edisons global score, hvis der ses på Informant 16's udtalelse og Strümkes henvisning til gennemskuethed. Dette emne om global score vil genoptages senere i afsnittet *Stemning*.

Målgruppe

Ved upload af manuskriptet angav jeg målgruppen for *Stillidsen* som “voksen”. Jeg var dog lidt i tvivl om, hvilken kategori romanen tilhørte, da den nok også ville kunne læses af ældre teenagere i alderen 17 og over. På dashboardet kunne jeg dog se et match med den voksne målgruppe med 81 procent, og under selve Målgruppekategorien stod der “Stillidsen matcher målgruppen perfekt” (bilag 1, s. 3). Under denne kategori beskrives det, at forfatterens sprog, problemstillinger, plot og tempo skal vække målgruppens interesse. Som eksempel påpeges det, at hvis et LIX-tal i en børnebog er for højt, risikerer man at miste læsernes interesse. Derudover pointeres det, at målgruppekategorien kan bruges i et markedsføringsperspektiv, så de litterære virkemidler rammer målgruppen. Ud fra Edisons feedback om målgruppen må det konkluderes, at den har været i stand til korrekt at identificere de tunge temaer, som findes i romanen. Dog kunne en specificering af målgruppen muligvis hjælpe forfattere; Theo er i midten/slutningen af 20’erne i tredje akt af handlingen, hvorfor det især ville give mening at markedsføre romanen til læsere i 20’erne. I mit survey om brugeroplevelsen med Edison svarede Informant 16, at han manglede muligheden for både at kunne vælge flere genrer og målgrupper.

Genre

I rapporten fremgår det, at *Stillidsen* er mest konsistent med klassisk skønlitteratur som genre, hvor den har en “passende genresikkerhed”. Dog har romanen også et mindre match med spænding.

Figur 25: Genresikkerhed.

Som det kan ses i ovenstående billede, markeres en cirkel med gul, alt efter hvor høj genresikkerheden er. Således kan brugeren ændre elementer i sit manuskript for at imødekomme den angivne genre endnu mere. Det tydeliggøres dog også gennem en tekstboks, at bøger ikke altid passer ind i bestemte genrer, og at det derfor ikke er en kvalitetsparameter, hvis ens bog har en høj eller lav genre score. Derimod skal det ses som information, forfatteren kan anvende til markedsføring af bogen; en tydelig genre gør det lettere at målrette markedsføringen til en målgruppe samt at præsentere den til forlag. Det er svært at angive én genre for *Stillidsen*. Jeg ville beskrive den som en “coming-of-age” samtidsroman med spændingselementer, hvor der i slutningen også indgår thriller-elementer. For at forstå hvorfor det kan være svært for Edison at identificere genren for *Stillidsen*, vil jeg introducere Saussures (1916/1959) to begreber *Langue* og *Parole*.

Langue og Parole

Langue skal forstås som de regler, der udgør et sprogsystem. Disse regler er accepteret af et fællesskab, og er dermed en konvention. *Parole* er den konkrete brug af langue, det er den individuelle måde at udtrykke sig på gennem sprogsystemet (Saussure, 1916/1959). Edison har fået defineret genretræk ved at blive trænet på bøger, hvilket kan sammenlignes med langue; dens opfattelse af genre er bygget op efter et system. Dette kan muligvis forklare, hvorfor *Stillidsen* ikke har en tydeligere genresikkerhed; Donna Tartts parole består af forskellige genrelementer, og passer derfor muligvis ikke ind i Edisons system. Informant 16 oplevede også, at Edison havde svært ved at identificere genren. Den pågældende genre, informantens forlag beskæftiger sig med, holdes, som nævnt i metodeafsnittet, skjult for at anonymisere hans identitet. Dog er genren på nuværende tidspunkt ikke tilgængelig i Edison; det tætteste, der findes, er genren “romantik”. På trods af dette, blev manuskriptet, som informanten uploadede, identificeret som en biografi (bilag 2, s. 31, l. 1053-1054), hvortil informantens hypotese var, at det kunne være fordi manuskriptet var skrevet i jeg-fortæller. Der kan altså findes nogle problemer i Edisons genrekategori, idet systemet ikke tager højde for parole, dvs. individuelle tilgange til sammensætning af genrer. Mit survey om brugen af AI indenfor forfatterskab viste, at de mest populære genrer at skrive indenfor var romantik, krimi/thriller/spænding og faglitteratur (bilag 6). Disse genrer findes i Edison, undtagen thriller. Dog tydeliggjorde surveyen også, at nogle få forfattere skriver indenfor andre genrer, som f.eks. filosofisk litteratur eller noveller/kortprosa. Dette vil være et problem for Edison, da overvåget læring er begrænset af menneskers annotering af data samt maskinens manglende mulighed for at

udforske verden frit (Strümke, 2023). Således vil Edison ikke være trænet i mindre kendte genrer, hvorved Ego-libris kan gå glip af en kunde-gruppe. Et andet problem er, at Edison tildeler forkerte genrer til manuskripter, som det ses i tilfældet med Informant 16.

Arketype

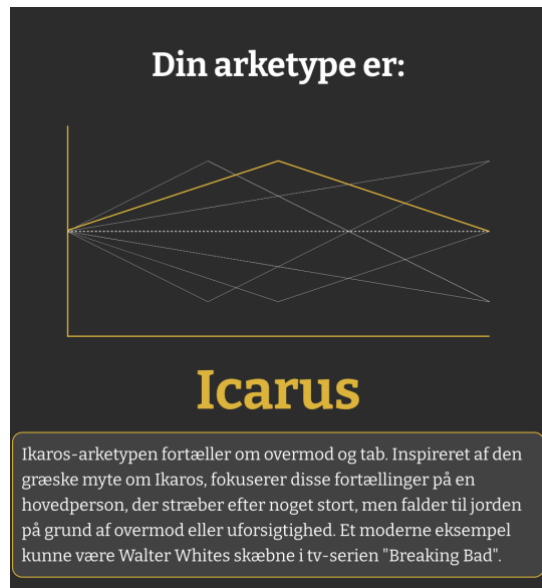
Stillidsen har ifølge Edison et signifikant match med arketyperne *Icarus*. Denne arketype har en stemningskurve, der først er stigende positiv (*Icarus* får sine vinger til at virke, og flyver op mod solen), og dernæst er kurven faldende negativ (solen smelter voksen, der limer vingerne fast til hans ryg, og han styrter ned). Ved første øjekast på denne feedback, blev jeg forvirret. Romanen begynder nærmere med styrtet mod jorden; Theo mister sin mor i en ulykke, og må klare sig selv. Der er gode øjeblikke i Theos liv, men en stor del af Theos ungdom handler om, at han har det svært og kæmper med tilværelsen. I tekstfeltet *Hvad er arketype?* forklares det, at forskning har vist, at læsere elsker historier, der former sig på bestemte måder. Det har intet at gøre med selve historien, plottet eller genren; det er stemningen gennem historien, der er vigtig. Det uddybes: “Denne stemning kan man måle i en kurve, hvor der enten er god/positiv/lykkelig stemning eller dårlig/negativ/uhygge-lig stemning.” (bilag 1, s. 7). Her er der tale om binære modsætninger.

Binære modsætninger

Ifølge Saussure (1916/1959) definerer vi tegn i relation til hinanden: “Within the same language, all words used to express related ideas limit each other reciprocally; synonyms like French *redouter* ‘dread,’ *craindre* ‘fear,’ and *avoir peur* ‘be afraid’ have value only through their opposition.” (Saussure, 1916/1959, s. 116). Ifølge Saussure forstår vi kun betydningen af at være bange, fordi vi forstår, hvad modsætningen af ordet betyder: at være rolig, tilpas, afslappet. Tegn får således værdi gennem deres relation til andre tegn. D’Alleva (2004/2013) beskriver, hvordan Claude Lévi-Strauss hævdede, at alle kulturer organiserer sine verdenssyn gennem par af modsætninger, og at idéen om binære modsætninger er central for den strukturalistiske tankegang. D’Alleva forklarer, at strukturalister ser modsætninger som en fundamental og naturlig del af den menneskelige tænkning; som en del af den “dybe” eller skjulte struktur bag menneskelig skabelse. Lévi-Strauss anså myter som vigtige, fordi de udgør en logisk model, der kan overkomme selvmodsigelse. Dette understreger D’Alleva (2004/2013) ved at spørge “Hvordan kan vi leve i en verden, der består af både liv og død? Det skønne og det grimme?”

Egoisme og næstekærlighed?” (s. 128). Disse selvmodsigelser forener myten, ifølge Lévi Strauss.

For at vende tilbage til arketypen *Icarus*, tydeliggør Edison, at arketypen har fokus på overmod og tab:

Figur 26: Arketypen Icarus.

Er der lignende stemninger til stede i *Stillidsen*? Der er helt sikkert modsætninger til stede, der minder om dem i myten *Icarus*. Der er modsætninger som død/liv; tabet af moderen i modsætning til Theos udvikling mod voksenlivet. Lykke/smerte; Theos oplevelse af venskab og kærlighed i modsætning til følelser som sorg, meningsløshed og kriminalitet. Skæbne/fri vilje; ulykken der gør, at Theo mister sin mor, i modsætning til de aktive valg han forsøger at tage, da han vil returnere det stjålne maleri. Denne analyse af modsætninger gør, at jeg bedre forstår, hvorfor *Stillidsen* har fået tildelt arketypen *Icarus*. Spørgsmålet er, hvordan brugerne oplever tildelingen af en arketype til deres manuskript. Informant 16 havde også fået tildelt arketypen *Icarus*. Han udtrykte forvirring over arketypekategorien:

“Den har også en med... Er det genre? Nej arketyper, som jeg slet ikke kan se, hvad de vil med, altså, den er jeg helt... Og den finder så ud af, at den har en eller anden *Icarus*-arketype, som er et eller andet med noget, der går op mod noget overmod, og så går det ned i tab, eller et eller andet. Hvad der slet ikke er i den her historie (...).” (bilag 2, s. 9, l. 295-305).

Citatet viser, at det for Informant 16 ikke er tydeligt, hvordan arketypekategorien skal forstås eller bruges, samt en uoverensstemmelse mellem handlingen i informantens manuskript og Icarus-arketypens temaer. Som det kan ses i mit tilfælde, krævede det også en dybere analyse, før jeg kunne få Icarus-arketypen til at give mening.

Jeg prøvede at uploade *Hærværk* af Tom Kristensen (1930/2015), for at undersøge hvilke andre arketyper, der kunne tildeles en anden roman. *Hærværk* skildrer litteraturkritikeren Jastraus identitetskrise, som fører til socialt forfald. Manuskriptet fik tildelt arketypen *Rags to Riches*. Denne arketype skildrer en hovedperson, som starter i fattigdom eller fornedrelse, og ender i rigdom eller med en høj status. Der er desuden et fokus på transformation og overvindelse af modgang (bilag 3, s. 7). Hvis der ses på handlingen i *Hærværk*, burde arketypen, ifølge min opfattelse af romanen, nærmere hedde *Riches to Rags*, da romanen starter med Jastrau som en velfungerende samfundsborger, og ender med en brand i hans lejlighed, brud med familien og en billet til Berlin i lommen. Der foregår en negativ transformation og modgang, og romanen slutter uden en genoprettelse af orden. Hvis arketypen skal forstås gennem strukturalismens binære modsætninger, giver arketypen dog mere mening gennem temaer som orden/kaos, borgerlighed/bohème, fornuft/drift og mening/tomhed. Denne forståelse fremgår dog ikke ved læsningen af arketype, hvis der ses på min og Informant 16's umiddelbare oplevelse.

Reagan et al. (2016), der har inspireret Edisons arketyper, illustrerer i deres artikel et eksempel på, hvordan en følelseskurve kan se ud for romanen *Harry Potter and the Deathly Hallows* af J.K. Rowling (2007). Her fungerer forfatterens noter forklarende, idet det beskrives hvilke scener, der medfører stigninger og fald i følelseskurven, defineret som arketypen *Kill the Monster* (Raegan et al., 2016). Hvis en lignende visualisering og annotation kunne inddrages i Edison, ville det muligvis være lettere at forstå, hvorfor man får tildelt en bestemt arketype. Spørgsmålet er dog, om alle handlingsforløb kan forklares ud fra en arketype, på samme måde som *Harry Potter*, der har et enkelt handlingsforløb, og som passer med Campbells monomyth (1949/2020): 1. helten separeres fra det genkendelige; 2. helten vinder en kamp mod stærke kræfter; 3. helten vender tilbage. I næste afsnit undersøger jeg bl.a. *Stillidsen* i relation til Voglers (1992/2007) *The Hero's Journey*, for at belyse, hvorvidt fortællingsstrukturer som disse kan bidrage til Edisons analyse.

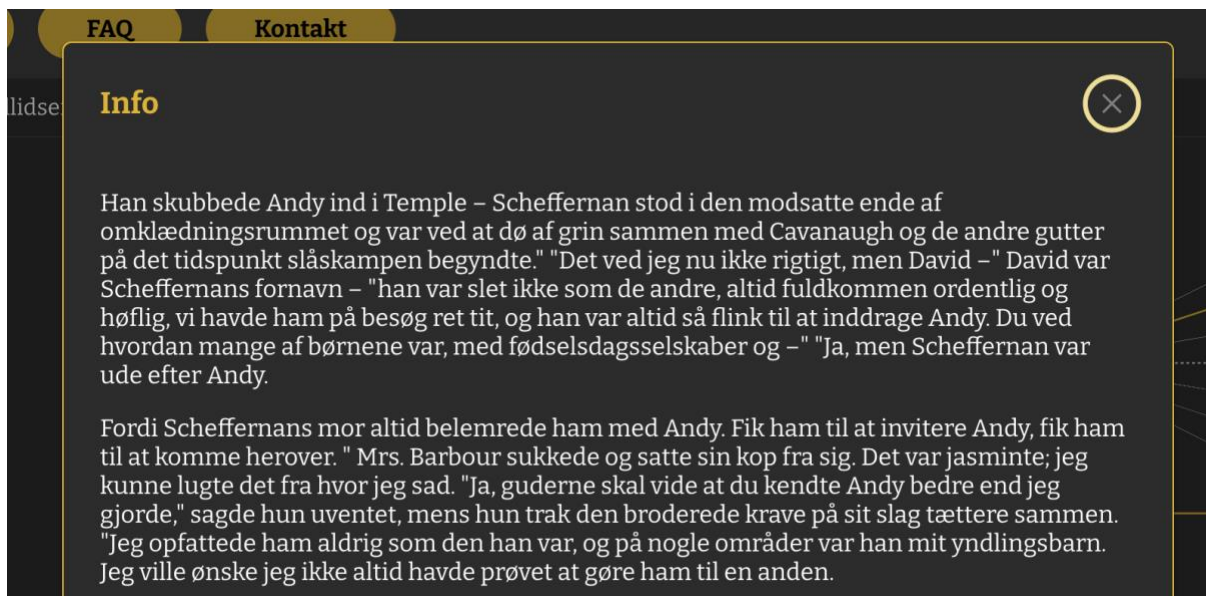
Stemning

I denne kategori visualiseres den stemning, der beskrives under arketype. Dette gøres gennem en stemningskurve, som kan ses nedenfor:

Figur 27: Stillidsens stemningskurve.

Her forklares, at når kurven er over den gule linje, er stemningen god, alt er roligt, og det går godt for karaktererne. Når kurven er under den gule linje, er stemningen dårlig; der sker noget uhyggeligt eller karaktererne er ulykkelige (bilag 1, s. 9). Meningen er, at brugeren bevidst kan anvende kurven til at arbejde med stemningen i sin bog samt identificere afsnit, hvor stemningen måske ikke er så intensiv som ønsket. Her kan der sættes spørgsmålstejn ved, hvorvidt beskrivelsen af kurven, rent faktisk er det, kurven viser. Hvis der ses på stemningskurvens klimaks, er vi 74 procent inde i handlingen. På dette tidspunkt i historien, sælger Theo falske antikviteter til høje priser, misbruger stoffer og alkohol, og er forlovet med Kitsey Barbour, som er ham utro. Boris, Theos tidligere ven, vender tilbage i Theo liv for at fortælle ham, at han for flere år siden stjal maleriet fra Theo, og at det nu findes på det sorte marked. Stemningen er præget af uro, spænding og nedtrykthed. Dette hænger ikke sammen med beskrivelsen af kurven; ifølge den burde alt være roligt og godt for karaktererne, når kurven er over den gule linje. Ved et tilfælde finder jeg ud af, at man kan klikke på de enkelte steder markeret i kurven, hvorefter tekststykker der har betydning for stemningsstigninger eller -nedfald, dukker op:

Figur 28: Tekststykke der præger stemningskurvens klimaks.

Den scene, der er blevet analyseret som klimaks, er hvor Theo er på besøg hos sin plejemor, Mrs. Barbour, som også er blevet hans svigermor, da Theo er forlovet med Mrs. Barbours datter, Kitsey. De taler om Mrs. Barbours afdøde søn, Andy, som var Theos ven. Som ovenstående billede viser, handler teksten om Theo, der tænker tilbage på, hvordan han og Andy blev mobbet i skolen. Dette hænger ikke sammen med, at dette punkt skal forestille at være klimaks for positiv stemning. En forklaring kan muligvis være, at Edison har identificeret sætninger som "dø af grin", og vurderet dette som positivt, uden at tage højde for den kontekst sætningen bliver anvendt i. I dette tilfælde er det en gruppe af mobbere, der "dør af grin" over, at Andy bliver slået. For at forstå denne mangel på kontekst, vil jeg introducere begreberne *Signifier* og *Signified*.

Signifier og Signified

Ifølge Saussure (1916/1959) udgør et tegn to dele; *Signifier* og *Signified*. Signifier skal forstås som den form, tegnet har. Dette er tegnets fysiske, konkrete udtryk, hvilket kan være lyden for tegnet, stavelsen, et grafisk udtryk eller lignende. Som et eksempel kan tegnet "hus" anvendes. Her kan signifier f.eks. være stavelsen h-u-s eller emojien 🏠. Signified er det erkendelsesmæssige begreb; den idé eller det indhold tegnet er forbundet med i sprogsystemet (Schröder, 2013). Når vi ser eller hører ordet "hus", danner vi os en mental forestilling om, hvad et hus er. Saussure påpegede, at forholdet mellem signifier og signified er vilkårligt; det vil sige, at relationen mellem tegn og virkelighed er tilfældig. Som eksempel nævnte Saussure, at idéen om "søster" ikke er forbundet til den lyd eller stavelse, der tilhører ordet; begrebet

kunne lige så vel staves “sœur”, som på fransk. Eksistensen af forskellige sprog viser, hvordan forskellige signifiers repræsenterer den samme idé. Tegn eksisterer qua sociale konventioner mellem mennesker, der bruger tegn og sprog. Resultatet af denne vilkårlighed er, at tegnenes betydning ikke kan forklares ud fra, hvad der betegner dem. Tegns betydning kan kun forklares ud fra deres placering i sprogsystemet og gennem kontrasten til andre tegn (Saussure, 1916/1959; Schröder, 2013). Vi forstår f.eks., hvad en søster er, fordi det står i kontrast til ord som “bror”.

Dette leder tilbage til pointen om Edisons identificering af klimaks i stemningskurven. Når kurven er over den gule linje, skulle stemningen være god, rolig og positiv for karaktererne. Hvis Edison er trænet til at forstå sætningen “dø af grin” som positiv stemning, giver det mening, at kurven er høj på dette punkt. Det viser dog også, at Edison måske udelukkende kan identificere stemninger baseret på deres signifier, men mangler forståelsen for signified. For at kunne identificere en positiv eller negativ stemning, må Edison være i stand til at kunne sætte den pågældende sætning i relation til resten af sprogsystemet og derved forstå konteksten. Som påpeget af Strümke (2023) plukker maskinlæringsmodeller det ud, som *den* finder mest nyttigt i data; ikke det, vi mennesker tror eller ved, er vigtigst. Derfor kan modellen finde på at skabe sammenhænge, der er helt forkerte. Ifølge Strümke er en af de største risici ved brugen af neurale netværk, muligheden for, at de skaber sammenhænge, der kan være skadelige. Om det lige præcis er “dø af grin” der har resulteret i klimakset på stemningskurven, kan ikke afgøres med sikkerhed. Ved at klikke på punktet for klimaks dukker nemlig et længere tekstafsnit frem. Raegan et al. (2016) påpeger i deres artikel, at deres metode for følelseskurver ikke opfanger følelsesmæssige øjeblikke beskrevet kort i et afsnit eller en sætning; her nævner de som eksempel en scene fra *Harry Potter and the Deathly Hallows* (Rowling, 2007), nemlig Harry og Ginnys første kys. Hvis Edisons stemningskurve heller ikke opfanger korte afsnit eller sætninger som en del af den overordnede stemning, vil det derfor ikke være sætningen “dø af grin”, der leder til klimaks. Dette kan dog ikke vides med sikkerhed, da jeg ikke har viden om Edisons mindre tekniske detaljer. Det kan dog konkluderes, at der ikke er noget i det angivne tekstafsnit, der burde lede til et klimaks i positiv stemning. Dette kan fremstå forvirrende for brugeren, hvis meningen er, at brugeren skal anvende kurven til at undersøge, hvilke scener der kan intensiveres eller nedtones. Informant 16 forklarede en lignende oplevelse, hvor Edison identificerede stemning udelukkende baseret på signifier, men manglede kontekstforståelsen:

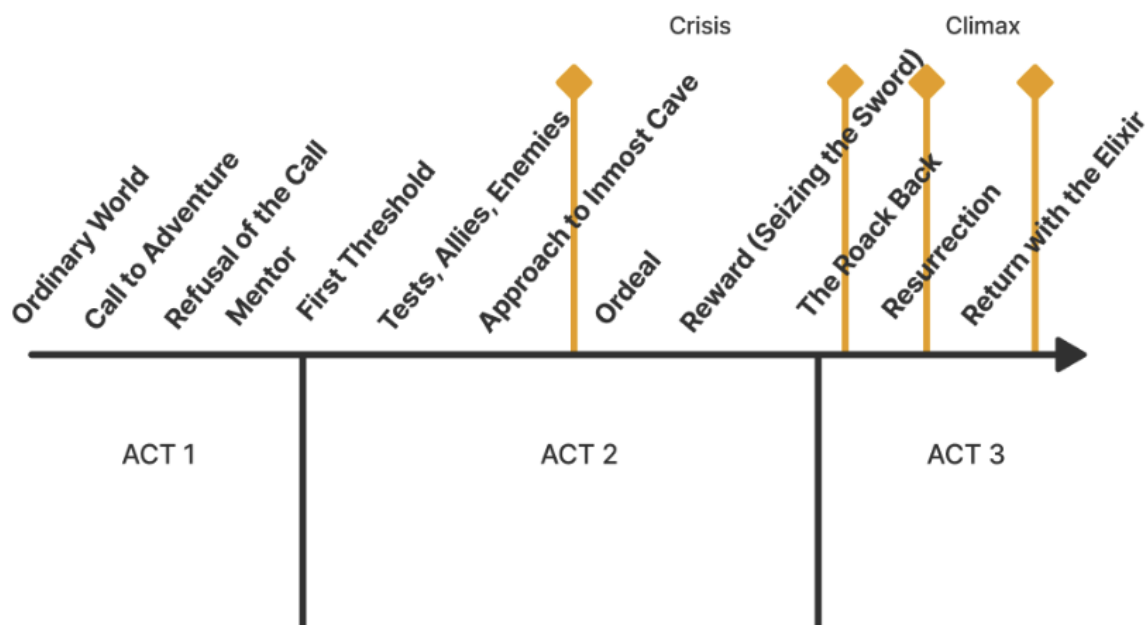
“Og det var så der, det pludselig gik op for mig, da jeg så det i går, at grunden til det der med lav stemning det var faktisk fordi, den ikke kender genren. Så

den fejlfortolker nogle ord, der normalt vil opfattes negative, men som i det her opfattes positivt.” (bilag 2, s. 20, l. 655-658).

Informant 16 påpeger i dette citat, at manuskriptets forfatter skrev indenfor en genre, hvor de konventionelle opfattelser af noget negativt opfattes positivt. Denne nuance er Edison ikke i stand til at identificere, idet den analyserer ud fra signifikationer, hvilket ledte til en lav stemning. Her kan der argumenteres for, at feedback med grundlag i en mere indholdsbaseeret model som *The Hero's Journey*, ville kunne give brugeren en mere meningsfuld og forståelig feedback og samtidig have fokus på stemningsstigninger og -fald. Jeg spurgte Informant 16, hvorvidt dette ville være nyttigt for ham, hvortil han svarede: “Ja der er du jo netop indeni og kigge på indhold i stedet for at tælle.” (bilag 2, s. 24, l. 802).

The Hero's Journey

Christopher Vogler (1992/2007) har et strukturalistisk udgangspunkt; i *The Writers Journey* forklarer han, at alle historier består af nogle strukturelle elementer, der kan findes universelt i myter, eventyr, drømme og film. Disse elementer betegner Vogler fælles som *The Hero's Journey*, og er visualiseret gennem følgende model:

Figur 29: Illustration udarbejdet med inspiration fra *The Hero's Journey Model* (Vogler, 1992/2007).

Denne model giver et bud på, hvordan en histories indhold kan tilrettelægges efter bestemte strukturer, der sikrer at historien både er dramatisk, underholdende og psykologisk autentisk,

ifølge Vogler. For at vende tilbage til *Stillidsen* og stemningskurven, så vil jeg skildre *Stillidsen* i *The Hero's Journey*, for at vise hvordan plottets stemninger passer med modellen:

1. **Ordinary world:** Vogler forklarer, at protagonisten i de fleste historier bliver taget væk fra sin ordinære, kendte verden og ind i en ny, fremmed verden. Denne kontrast tydeliggøres i *Stillidsen*, idet læseren i starten af handlingen bliver introduceret for Theo og hans mors hverdag, der indbefatter hverdagsproblemer; hans far har forladt dem, moderen arbejder hårdt for at forsørge dem, og Theo er blevet bortvist fra sin skole, fordi han har opført sig dårligt.
2. **Call to Adventure:** Her præsenteres protagonisten for et problem, en udfordring eller et eventyr, der gør, at vedkommende ikke kan blive i komforten af den ordinære verden. Theo mister sin mor i en ulykke, og han bliver tvunget ind i en ny virkelighed.
3. **Refusal of Call:** Dette trin omhandler frygt, ifølge Vogler. Her udviser protagonisten tvivl og tilbageholdenhed, og har endnu ikke forpligtet sig til sin rejse. Theo er i chok og benægtelse efter ulykken, hvorefter han i plejefamilien Barbour befinder sig i en tilstand af passivitet.
4. **Mentor:** Protagonisten møder en mentor, hvis funktion er at forberede vedkommende til at møde det ukendte. Dette kan ske gennem råd, vejledning eller magisk udstyr. Efter ulykken møder Theo ejeren af en antikvitetsbutik, Hobie, der bliver et forbillede og moralsk kompas for ham.
5. **Crossing the First Threshold:** Protagonisten har forpligtet sig til eventyret, og møder udfordringen, der blev stillet i *call to adventure*. Theos far kommer ind i billedet igen, og tager Theo med til Las Vegas for at bo hos ham. Hermed forlader Theo den beskyttede tilværelse hos sin plejefamilie og Hobie, og træder ind i en kaotisk og ustabil verden.
6. **Tests, Allies and Enemies:** Efter at have trådt over den første tærskel møder protagonisten nye udfordringer, der medvirker til karakterudvikling. Theos allierede bliver Boris, en jævnaldrende dreng, der får ham ind i kriminalitet og alkohol. Hans fjender er den uansvarlige far, der kun går op i gambling, og Xandra, farens kæreste, der ikke viser nogen interesse for Theo. De tests Theo bliver udsat for, er afhængighed, kriminalitet og overlevelse efter faren dør i et biluheld.
7. **Approach to the Inmost Cave:** Protagonisten når til kanten af et farligt sted, hvor missionens objekt er gemt. Idet protagonisten træder ind i *The Inmost Cave*, overtrædes den anden tærskel, og protagonisten forbereder sig på at konfrontere døden eller den

største fare. Theo rejser til Amsterdam for at få fat i det stjalne maleri, han havde mistet. Han er fanget i en eksistentiel krise og selvdestruktion, mens han nu nærmer sig den kriminelle underverden endnu mere.

8. **The Ordeal:** Protagonisten konfronteres direkte med sin største frygt, idet han ser døden i øjnene og må kæmpe, mens læseren fastholdes i spænding. Theo og Boris konfronterer den kriminelle gruppe, som har maleriet, og Theo ender med at skyde en mand. Han har nået sit laveste punkt, og overvejer selvmord.
9. **Reward:** Efter at have overlevet kampen og døden får protagonisten sin belønning. Boris finder Theo igen og fortæller, at han har fået maleriet leveret tilbage til myndighederne. Theo opnår forløsning, idet han ikke længere er fanget af skyld over maleriet.
10. **The Road Back:** Protagonisten er ikke helt ude i lyset endnu, men må tage konsekvenserne af mødet med de mørke kræfter i *The Ordeal*. Theo vender tilbage til New York, og prøver at forsone sig med de mennesker, han har såret. Han forsøger at tage ansvar.
11. **Resurrection:** Protagonisten, der har været i de dødes rige, må nu renses eller “genfødes” før han kan vende tilbage til den ordinære verden. Dette er Theos mentale og personlige genopstandelse; han forstår og accepterer sig selv samt fortiden.
12. **Return with the Elixir:** Protagonisten vender tilbage til den ordinære verden med en eliksir, skat eller ny viden. Theo er tilbagevendt til samfundet med en ny erkendelse af moral og skønhed. Dette har givet ham muligheden for et mere ægte liv.

Risiko for homogenitet

For at forbedre feedback relateret til stemning kunne *The Hero's Journey* anvendes således, at Edison identificerer plottets stadier i manuskriptet. Dette ville give brugeren en genkendelig struktur, som vedkommende kunne rette sit manuskript efter. Her kan det diskuteres, om strukturen ville medføre homogenitet. Selvom Informant 16 umiddelbart fandt det nyttigt, hvis Edison ville kunne udarbejde analyser baseret på modeller som *The Hero's Journey* eller berettermodellen, var han også hurtig til at påpege ulempen ved disse modeller ud fra egen læsererfaring: “Altså de her historier, mange af dem handler om det samme. Og det er ret stereotyp, ikke.” (bilag 2, s. 25, l. 837-838). Han uddybede:

“(…) På den ene side, ville det være rigtig godt, hvis den kan gå ind og identificere det der, men jeg kan også være bekymret for, at man kommer

med en eller anden skabelon, der siger, at sådan skal et forløb i en tekst være, for at det er spændende.” (bilag 2, s. 26, l. 858-861).

Selvom Informant 16 altså kunne se det nyttige ved denne type analyse, var han også bekymret for ensretning af litteratur.

Eva Götzsche forklarede under vores interview, at hun gerne vil integrere lignende analysemodeller i fremtidige versioner af Edison. Hun havde et optimistisk syn, da jeg spurgte ind til frygten for homogenitet: “(...) hvis man nu gav 10 tømre de samme materialer, og sagde, kan I bygge et hus, så ville de bygge 10 forskellige huse, fordi den menneskelige kreativitet, tror jeg, ikke lader sig spærre inde på den måde.” (bilag 4, s. 21, l. 697-701). Götzsche understregede desuden vigtigheden ved at se Edison som et værktøj. Men er brugerne i stand til at afvige fra de anbefalinger, de får fra Edison, og blot se det som hvad det er; netop anbefalinger og ikke en entydig sandhed om kvalitet? Informant 16 gav svar, der kunne tyde på både ja og nej. F.eks. havde forfatteren fra hans forlag oplevet at få den feedback fra Edison, at lixtallet svarede til børnelitteratur. Dette opfattede forfatteren dog ikke negativt, men nærmere som en succes; målgruppen for romanen var ikke børn, men hovedpersonen var 18-19 år gammel, og derfor skulle sproget ikke indeholde for mange refleksioner eller fremmedord (bilag 2, s. 18, l. 596-621). Dette kan ses som et eksempel på en bruger, der formår at afvige fra Edisons anbefaling. Da Informant 16 talte om global scores, virkede han dog mindre i stand til at afvige fra feedbacken: “Men altså ja, som sagt psykologisk set, så synes jeg, der er det ikke så rart, ikke at få 100 procent vel?” (bilag 2, s. 15, l. 504-505). Netop global score er en kategori, Götzsche vil ændre, så det ikke fremstår som et kvalitetsparameter (bilag 4, s. 17, l. 560-603). Ligeledes vil hun indføre mere autonomi i forhold til skrivestil, så global score nærmere bliver et udtryk for forslag til forbedringsområder. I følgende citat stiller Götzsche spørgsmål, som den fremtidige global score skal kunne få brugeren til at reflektere over:

“Ønsker jeg at ændre mit lixtal? Ønsker jeg at skrive længere sætninger (...)? Og hvis man så ligesom har vurderet, nej, det er min skrivestil, så skal man være i stand til at sætte flueben ved dén del, og så skal den ikke længere påvirke færdiggørelsesprocenten, fordi så har du kigget på det, og overvejet det, og så skal din procent stige med det, så den godt kan gå hen og blive 100.” (bilag 4, s. 18, l. 591-596).

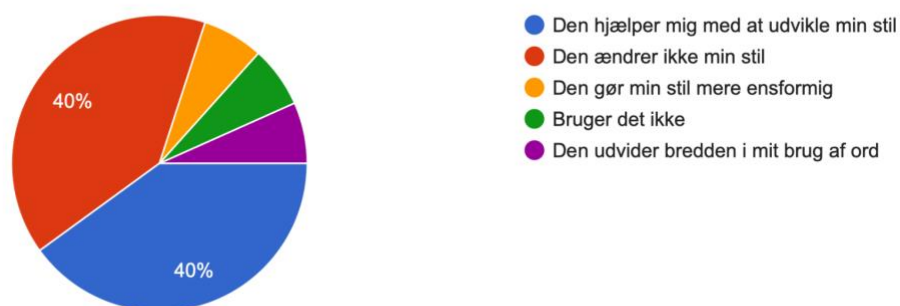
Ud fra dette citat kan det tolkes, at Edisons global score-funktion i højere grad skal bidrage til en refleksiv proces. Dette kan muligvis være en god måde at modvirke homogenitet, idet Edisons feedback ikke vil fremstå som et facit. I databehandlingen af mit survey med forfattere kategoriserede jeg bl.a. to udsagn under titlen “skepsis”. Disse udsagn havde fokus på, hvordan AI skal ses som et hjælperedskab. Informant 8 skrev følgende om fordele og ulemper ved at anvende AI i forfatterskab:

“AI er en kæmpe hjælp til del elementer, men kan ikke stå alene. Udfordringen er, ikke at lade AI overtage ens proces for meget. Jeg bruger det primært til kvalitetskontrol, oversættelse og inspiration til Feks bagsidetekst, annoncetekst og bogtitel. Dette kunne ikke gøres uden et meget præcist input fra min side. Og stadig skal der tilrettes og strammes på. Så AI er et godt hjælperedskab, ikke mere.” (bilag 7).

Dette citat viser en anden forfatter, der kan have svært ved at afvige fra AI-værktøjers forslag. Samtidig understreger forfatteren ligesom Götzsche, at AI kun skal ses som et værktøj. Samlet set viser surveyen dog, at de færreste af informanterne føler, at deres skrivestil påvirkes ved brug af AI:

I hvilken grad synes du, AI-feedback påvirker din skrivestil?

15 svar

Figur 30: Graf over AI-feedbacks indflydelse på skrivestil. (bilag 6).

Kun én informant har angivet, at AI gør informantens skrivestil mere ensformig, mens seks informanter ikke mener, at AI ændrer deres stil, og seks informanter mener, at AI hjælper dem til at udvikle deres stil.

Hvorvidt homogenitet er en reel konsekvens ved at integrere analysemodeller som *The Hero's Journey* kan ikke afgøres med sikkerhed. Vogler (1992/2007) er amerikansk, og det samme er forfatteren af *Stillidsen*, hvilket muligvis kan fortælle noget om den amerikanske kultur for skildring af handlingsforløb. Men ville *The Hero's Journey* også passe med dansk litteratur? Dette må undersøges nærmere, men sammenlignet med Edisons nuværende stemningskurve giver denne model et bedre indblik i, hvad der påvirker stemningen, og hvor den kan ændres. *Skriveskolen*, en integreret del af Edison, som nævnt under afsnittet *Upload af manuskript*, kommer med forslag til vidensartikler under de forskellige analysekategorier. Under Stemning kan der ses et forsøg på at vejlede brugeren, idet der henvises til en artikel om berettermodellen:

● Skriveskole ●

WEBINAR

Lær Edison at kende
Her kan du se et webinar med Edisons skaber, redaktør Eva Götzsche, der giver dig en rundtur på Edison-plattformen, så du ved, hvor alting er. Samtidig får du en introduktion til Edisons rapporter, så du ved hvordan, du skal forstå dem og anvende dem i din redaktionsproces.

Den berømte krog
En krog er alt det, der kan fange læserens opmærksomhed! Det kan være et mysterium, en dramatisk handling, en særlig stemning. Det kan være det hele på én gang. Det afgørende er, at din krog får din læser til at tænke "Jeg har lyst til at læse videre".

Forståelse af emotionelle arketyper i litteraturen
Emotionelle arketyper er afgørende for fortællingens stemningskurve (emotional arc), og for hvordan læseren engagerer sig i en historie. De

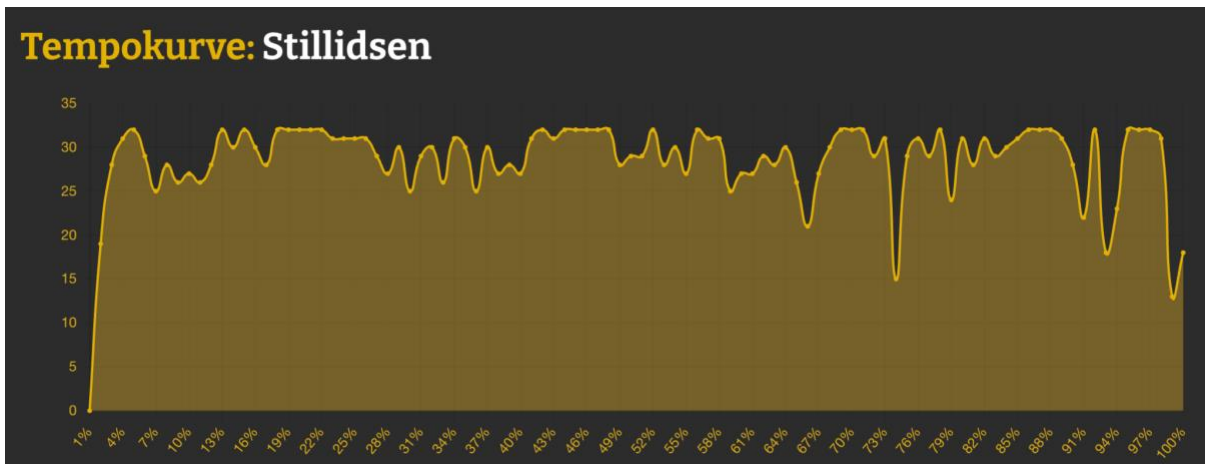
Berettermodellen
Du kan strukturere dit manuskript med berettermodellen. Struktur er et af de vigtigste elementer i en fortælling. Struktur sørger for, at der er hoved og hale i fortællingen, og at der er en handling, der leder et sted hen.

Figur 31: Henvisning til *Skriveskolen*.

Der kan dog argumenteres for, at denne vejledning ville fungere bedre, hvis den var en integreret del af Edison som et værktøj.

Tempo

På dashboardet står der under *Tempo*, at *Stillidsen* har 29 procent hurtige afsnit og 71 procent langsomme afsnit. Her forklares, at romanen har et lavere tempo, end det normalt forventes i forhold til genren og målgruppen. Derudover opfordres der til at tjekke tempokurven, for at bemærke om der er afsnit, hvor der er meget lavt tempo. Det anbefales også at undersøge, hvad rapporten fortæller under *ShowTell*, hvor forfatteren kan se, om der indgår mange beskrivende ord (bilag 1, s. 10). Nedenstående billede viser tempokurven:

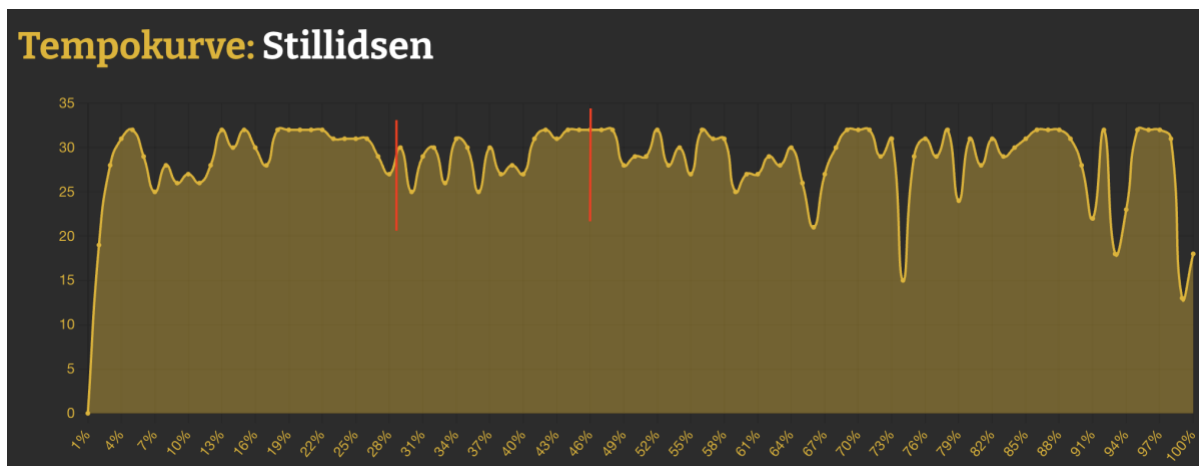

Figur 32: Tempokurve for *Stillidsen*.

Ved at klikke på *Eksempel* beskrives det, at Edison identificerer hurtigere afsnit gennem dialog, der bringer historien fremad, handlingsprægede verber og fraværet af beskrivelser. Langsommere afsnit identificeres ved fraværet af dialog, mange beskrivelser og få handlingsorienterede verber. Mit umiddelbare indtryk er, at det som bruger er svært at forstå kurven. Hvordan skal tallene i Y-aksen f.eks. forstås? Interviewet med Informant 16 tydeliggjorde, at heller ikke han var sikker på, hvordan tempokurven skulle forstås (bilag 2, s. 22, l. 741-743).

Introspektive beskrivelser

Som læser kan jeg være enig med Edisons analyse, i forhold til at der er tidspunkter i *Stillidsen*, der kan virke langtrukne. Da Theo bor i Las Vegas hos sin far, er der mindre fremdrift; der er mange beskrivelser af det isolerede forstads kvarter, ørkenlandskabet, tomheden og det kunstige ved byen. Derudover er der meget fokus på Theos destruktive sindstilstande og handlinger. Det kan være tungt at komme igennem som læser, fordi der ikke er meget håb eller glæde. Et eksempel på den gennemgående stemning, kan ses tidligt, hvor Theo lige er ankommet i Las Vegas: "Jeg var stadig bedøvet og vægtløs af pillen, og de vanvittige facader og overbygninger på Las Vegas Strip, den voldsomme flimren hvor klitterne mødte himlen, gav mig fornemmelsen af at være landet på en anden planet." (Tartt, 2013, kap. 5, del 5). Jeg har i kurven nedenfor markeret den periode, hvor handlingen foregår i Las Vegas:

Figur 33: Tempo hvor handlingen foregår i Las Vegas.

Men kan det ikke være en værdifuld læseoplevelse i sig selv, at sympatisere med hovedkarakteren; både i de svære, kedelige passager og i de lykkelige? Hvis der var et hurtigere tempo med mere handling i delen med Las Vegas, ville læseren måske ikke opfatte stemningen lige så godt. Informant 16 beskrev, hvordan han kunne finde en roman spændende psykologisk, uden der nødvendigvis behøvede at være ekstern handling: “Og du ved, jeg synes jo sagtens, en roman kan være spændende på det psykiske plan, uden at der behøver at komme en hero eller en slyngel ind ad døren.” (bilag 2, s. 27, l. 904-906). Ved at indføre mere dialog eller gøre beskrivelser kortere, kan tempoet øges, ifølge Edison. Dette ville dog også fjerne noget af den introspektive stemning, der præger meget af *Stillidsen*.

Tidsforståelse som analyseparameter

For at udvide Edisons analyse af tempo kan Chatmans (1993) tidsbegreber inddrages. Chatman skelner mellem *story-time* og *discourse-time*. Story-time er den tid, det tager for fiktive begivenheder at ske, mens discourse-time er den tid, det tager for fortælleren at fortælle eller vise historien samt læseren at læse den. En forfatter kan lege med relationen mellem disse to tidsbegreber for at styre læserens opfattelse af tid og tempo. Her definerer Chatman yderligere begrebet *order* (orden). Narrativ orden handler om, hvordan rækkefølgen for begivenhederne i en historie følger eller afviger fra den rækkefølge, som de fortælles i. Hvis begivenhederne fortælles i den samme rækkefølge, som de skete i historien (altså kronologisk), er der tale om parallel narrativ orden. Hvis begivenhederne derimod fortælles i en anden rækkefølge end de skete, f.eks. gennem flashbacks, kaldes det ikke-parallel eller inverteret narrativ orden. *Stillidsen* fortælles i inverteret narrativ orden, da romanen starter i nutiden med Theo som

voksen, der ser tilbage på sin tid i Amsterdam. Herefter springer Theo endnu længere tilbage i tiden, hvor han fortæller om sit liv som 13-årig, og hvordan moderens død forandrede hans liv. En anden vigtig relation mellem story-time og discourse-time er *duration* (varighed), som refererer til, hvor lang historien og diskursen er i forhold til hinanden. Varigheden af begivenheder i story-time, det vil sige, den tid karaktererne lever og handler i, kan afvige væsentligt fra varigheden af diskursen, altså den tid det tager fortælleren at formidle disse begivenheder. Som eksempel kan der ses på første kapitel i *Stillidsen*, hvilket er en beskrivelse af Theos tid i Amsterdam; Story-time strækker sig over mere end en uge, hvorimod discourse-time kun strækker sig over et par få sider. Chatman (1993) nævner fire måder, hvorledes varigheden af en historie kan relatere sig til varighed af diskurs:

1. **Scene:** Denne varighed svarer til en scene, f.eks. i et teaterstykke eller i en film. Historien sker i "virkelig tid", eftersom det tager cirka samme tid for karaktererne at ytre deres dialog, som det tager læseren at læse dem.
2. **Resumé:** Hvis discourse-time er meget kortere end story-time, er der tale om et resume. Chatman (1993) forklarer, at resuméet er et stærkt værktøj, fordi det muliggøres for fortælleren at opsummere langvarige begivenheder i kortfattet discourse-time.
3. **Ellipsis:** En tidsperiode i story-time kan udelades helt af diskursen. Chatman (1993) forklarer, at ellipsis er en økonomisk måde at fjerne irrelevante eller indlysende scener, som f.eks. at en karakter går på toilettet. Ellipsis kan dog også bruges til at skjule en vigtig begivenhed for en senere effekt, eller forfatteren kan lade læseren forestille sig en scene for derved at fremhæve den.
4. **Pause:** Det omvendte af ellipsis er pause. Her stopper story-time i et øjeblik, men discourse-time fortsætter. Formålet med dette er typisk at lade fortælleren beskrive noget eller tilføje en kommentar.

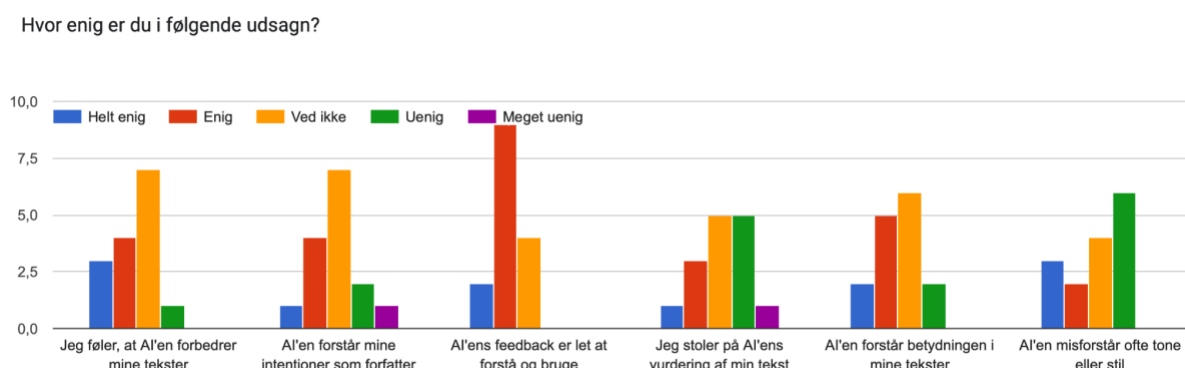
Disse fire punkter kan anvendes til at manipulere tid og tempo. F.eks. kan et resumé øge tempoet, mens en pause giver fortælleren plads til refleksion. Hvilken effekt ville det have, hvis Edison kunne identificere disse tidsbegreber i en roman? Edison kunne f.eks. konkludere, hvilke passager der indeholdt resuméer, og hvilke der indeholdt refleksive pauser, samt forklare effekten ved de forskellige begreber. Således kunne forfatteren muligvis danne en bedre forståelse for skriveteknikker og få en bedre indsigt i sin egen skrivestil. Brugeren ville derefter kunne afgøre, om den pågældende brug af tid og skrivestil Edison havde identificeret for deres

roman, passer til genren og målgruppen, eller om elementer skulle ændres. Samtidig kunne det overvejes at gentænke de litterære tips, der indgår på siden:

Figur 34: Litterære tips til tempo.

Det første tip er passende, hvis forfatteren gerne vil være en bestseller, men for de forfattere der skriver i en alternativ genre eller stil, vil dette råd ikke give mening. Det andet tip kan ligeledes virke for vurderende, da nogle læsere muligvis foretrækker et langsomt tempo og lange beskrivelser. Det tredje tip forklarer noget om, hvordan Edison identificerer et langsomt tempo. Dette er positivt, eftersom Informant 16 udtrykte mangel på transparens i forhold til hvorfor Edison viste de resultater, den gjorde, samt hvordan den er trænet (bilag 2, s. 31, l. 1044-1047). I mit survey med forfattere havde jeg angivet forskellige påstande om brug af AI, hvortil informanterne kunne angive deres enig- eller uenighed:

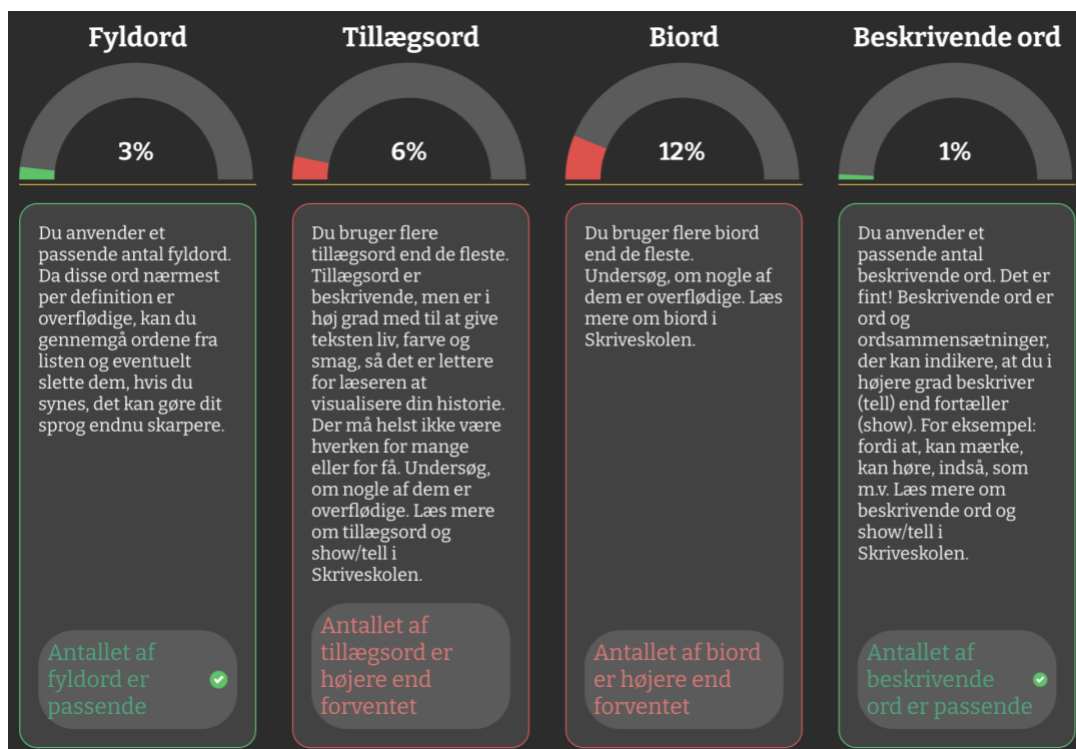
Figur 35: Graf over informanternes enig- eller uenighed i udsagn om AI.

Her tydeliggøres det, at “ved ikke” er et gennemgående svar. Til udsagnet “Jeg føler, at AI'en forbedrer mine tekster” har 47 procent svaret “ved ikke”. Dette tal for “ved ikke” gælder også ved udsagnet “AI'en forstår mine intentioner som forfatter”. Til udsagnet “AI'en forstår

betydningen i mine tekster” har 40 procent svaret “ved ikke”. Dette er en relativ stor del af informanterne, der reelt ikke ved, om AI’en gør en positiv forskel, eller om den er i stand til at forstå intentioner og betydningen i deres tekster. Dette kan muligvis pege på, at brugerne mangler transparens om, hvordan forskellige AI-værktøjer fungerer. Det skal dog tydeliggøres, at 15 informanter ikke er repræsentative, i forhold til at kunne konkludere noget definitivt. Samtidig ville det være nødvendigt at bekræfte denne hypotese med informanterne, men det kan udledes, at transparens om funktioner og teknologi er vigtigt. Edisons måde at analysere manuskripter kunne med fordel tydeliggøres endnu mere for brugerne for ligeledes at imødekomme det etiske princip om gennemskuelighed i AI-systemer (Strømke, 2023).

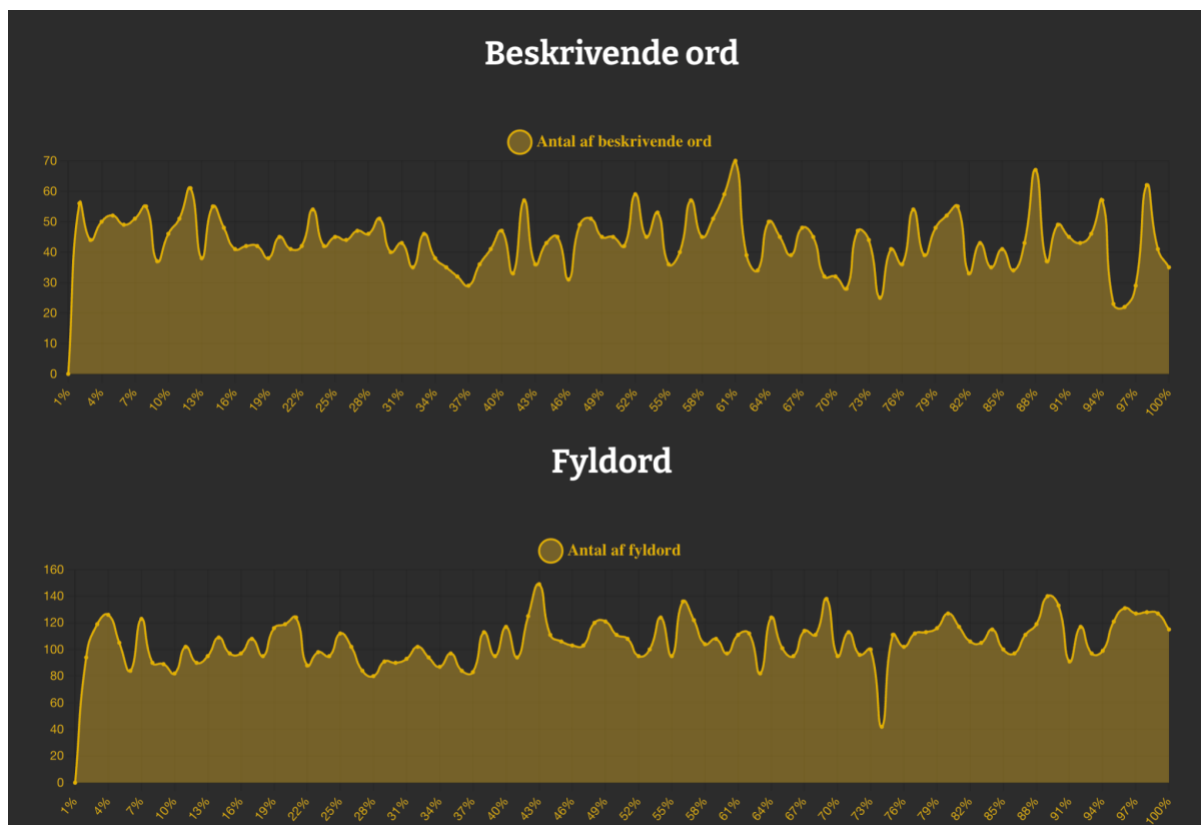
ShowTell

ShowTell beskrives således: “Showing vs Telling er forskellen mellem at beskrive noget (Han var en meget høj mand) og vise det (Manden måtte dukke sig for at komme ind af døren) (...)” (bilag 1, s. 11). Det forklares desuden, at god litteratur er en balance mellem show og tell. *Stillidsen* fik en score på 80 procent, hvilket er defineret som en passende balance. Derudover ses en oversigt over ordklasser:

Figur 36: Oversigt over ordklasser.

Som det kan ses, er der flere tillægsord og biord i romanen end normalt for genren/målgruppen. Her opfordres forfatteren til at undersøge, om nogle af dem er overflødige. Længere nede på siden findes en oversigt over grafer med beskrivende ord og fyldord:

Figur 37: Grafer med beskrivende ord samt fyldord.

Brugeren kan klikke på grafernes gule punkter, for at finde enkelte afsnit, der således kan rettes til for at tilføje færre eller flere f.eks. beskrivende ord. Efter graferne findes en sektion med “stærke ord”. Stærke ord beskrives som ord, der giver action og fremdrift i handlingen. De vækker læserens nysgerrighed og får vedkommende til at læse videre. Det pointeres dog også, at overdreven brug af stærke ord kan virke utroværdigt eller trættende (bilag 1, s. 14). *Stillidsen* har flere stærke ord end typisk for den angivne genre og målgruppe, ifølge Edison. Disse ord er defineret ud fra syv forskellige kategorier, som brugeren kan klikke sig igennem:

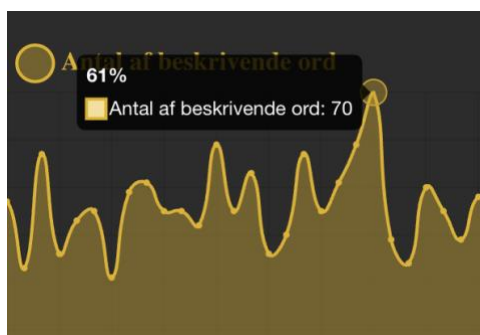

Figur 38: Oversigt over stærke ord.

hvorfor ordet “fordi” tilhører kategorien *sikkerhed*, kan være svært at forstå. Under de andre kategorier er der ligeledes ord, der virker malplacerede. Under *grådighed* er “du” det øverste ord, mens der under *lyst* indgår ordene “bare” og “ur”. Under *forbudt* indgår ordet “hemmelighed”, hvilket kan give associationer til noget forbudt, men samtidig indgår ord som “interessant” og “gammel”, der ikke umiddelbart passer til kategorien. Det viser igen, at Edison mangler forståelse for *signified*, idet den skaber forkerte sammenhænge mellem ord og kategorier. Hvorfor hører ordet “ur” f.eks. under “grådighed”? Informant 16 beskrev Edison som en “blackbox” (bilag 2, s. 33, l. 1097), og følte sig irriteret over, at han ikke kunne gennemskue, hvordan den virkede: “(...) det irriterer mig at sidde med sådan en maskine, hvor jeg ikke kan gennemskue, hvorfor kommer den med det svar, som den kommer med, og hvordan er den egentlig trænet?” (bilag 2, s. 31, l. 1044-1046). Det kunne muligvis forbedre tilliden til Edison, hvis det var bedre beskrevet, hvordan den fungerede. Således ville brugeren også bedre kunne identificere, hvis Edison havde fejl i sin analyse. Hvis der ses på figur 36 og udsagnet “Jeg stoler på AI’ens vurdering af min tekst”, var der 33 procent af informanterne, der svarede “ved ikke” og 33 procent der svarede “uenig”. Det var 66 procent i alt mod 20 procent, der svarede “enig”. Selvom surveyen ikke kan bruges til at sige noget generelt, peger det alligevel på et behov for at forbedre tilliden til brugen af AI indenfor forfatterskab. Her kan princippet om gennemskuelighed (Strümke, 2023) fremhæves igen.

Hjælpesom eller autoritær?

Jeg vendte tilbage til grafen med beskrivende ord, for at undersøge grafens højeste punkt, som viser 70 beskrivende ord:

Figur 39: Højeste punkt på graf for beskrivende ord.

Ved at klikke på punktet, fandt jeg et uddrag, der starter med en beskrivelse af Theos afdøde barndomsven Andy:

“Allerede da han var seks år – drømmende, snublende, astmatisk, håbløs – havde følelsen af modgang og for tidlig død været helt synlig på hans lille, vakkelvorne person og havde mærket ham med et kosmisk spark mig-skilt fastgjort på ryggen af ham.” (Tartt, 2013, kap. 9, del 9).

Som det ses i citatet, indgår syv tillægsord, der alle beskriver Andy. Her kan jeg se, hvordan Edisons analyse kan være hjælpsom; forfatteren kan identificere passager med for mange beskrivende ord og justere. I dette citat om Andy kan det f.eks. virke overvældende med så mange tillægsord til at beskrive ham. Her havde det måske virket bedre, hvis forfatteren havde vist Andys personlighed eller udtryk ved at lade Theo tænke tilbage på et minde om ham. Ved at klikke på det højeste punkt i grafen for fyldord, findes et citat med Theos far, der taler om sin gambling:

“Det er ikke –” han holdt inde og lod til at tænke sig om – “jeg mener, helt ærligt, jeg er blevet ret god til det ved at forberede mig og være disciplineret med det. Jeg regner på tallene. Jeg vædder ikke impulsivt. Og, jeg mener, som sagt, jeg har klaret mig ret godt. Jeg har lagt en del penge til side de seneste par måneder. Det er bare –”” (Tartt, 2013, kap. 6, del 14).

Der indgår en del fyldord i citatet, som f.eks. “jeg mener”, “helt ærligt”, “som sagt” og “det er bare”. I dette tilfælde er fyldordene dog med til at karakterisere Theos far gennem talesprog; de får ham til at fremstå tøvende og tvivlsom, selvom han prøver at virke sikker i noget, der i virkeligheden er en afhængighed. At fjerne fyldordene ville fjerne en del af farens personlighed. Brugeren kan se det som en anbefaling, der kan udelades. Spørgsmålet er dog, om brugeren vil turde stå ved sit valg om brugen af fyldord? Götzsche fortalte under vores interview, at hun havde oplevet, at nogle brugere tog Edisons anbefalinger meget bogstaveligt, og at en af brugerne havde fjernet alle adverbier grundet en anbefaling fra Edison:

“(…) der er nogle af dem, der går enormt meget op i det, og du ved, de bliver sådan helt firkantede omkring det, hvor jeg siger, jamen prøv at hør, Edison er en maskine, du skal bruge den vejledende, du skal bruge den til at få nogle input, du skal ikke sidde og til at tælle adverbier, fordi Edison gør det (...)” (bilag 4, s. 16, l. 536-540).

Selvom Edison blot skal virke vejledende, som påpeget af Götzsche, kan der altså ses en risiko for, at nogle brugere vil opfatte Edisons anbefalinger for autoritært. I mit affinity diagram endte jeg med en kategori, jeg kaldte “feedback”. Her indgik følgende udsagn: “Fejl i læsning af store filer (hele bøger). Fordel er en neutral feedback på nøjagtig, hvad jeg beder om.” (bilag 8). Det at informanten opfatter feedbacken som neutral, kan udgøre en risiko; AI-skriveværktøjer vil aldrig være fuldstændig objektive, eftersom deres analyser er baseret på tidligere værkers konventioner og litterære koder. Samtidig kan opfattelsen af AI som neutral bevirke, at AI ses som en objektiv dommer af kvalitet, hvilket både kan påvirke forfatteres skriveprocesser og redaktørers vurdering af værker. Strümke (2023) nævner autonomi som et princip inden for etiske retningslinjer for AI, hvilket handler om evnen til at danne ønsker. Strümke mener, at AI-systemers manglende respekt for autonomi ses mest tydeligt i databaserede anbefalingssystemer, som kan påvirke vores ønsker, før vi mærker, at de overhovedet er opstået. Dette kan ligeledes være en risiko ved Edison, da dens vurderinger kan komme til at underminere forfatterens egen skrivestil. Dette emne om AI som autoritær vil uddybes senere i projektets diskussion, hvor jeg inddrager Roland Barthes.

Fortællertyper: Et alternativ til optælling

Seymour Chatman (1993) skelner mellem show og tell gennem fortællerbegrebet. Han forklarer, at en fortæller der “fortæller” historien, ofte er tydelig for læseren. Dette kan komme til udtryk ved, at fortælleren refererer til sig selv i jeg-person, deler holdninger eller kommenterer karakterers opførsel. Således føler læseren, at fortælleren er en specifik person, der henvender sig til vedkommende. Det kan f.eks. være en person fra historien, hvilket Chatman definerer som *witness-narrators*, eller protagonisten, *character-narrators*, hvor sidstnævnte er tilfældet i *Stillidsen*. Uanset om det er protagonisten eller et vidne, der fortæller historien, kaldes det en *intern* fortæller, fordi fortælleren tidligere levede “inde i” historien. I andre tilfælde er fortælleren ikke en karakter fra historien; dette er en *ekstern* fortæller, som kan referere til sig selv som “forfatteren” eller slet ikke referere til sig selv. Dette kalder Chatman en *authorial narrator*, med det in mente, at “authorial” ikke refererer til den virkelige forfatter, men en fortæller af en historie. En historie kan også udfolde sig, som om *ingen* fortæller den, f.eks. gennem en brevudveksling mellem to karakterer. I dette tilfælde er der tale om en fortælling, der *vises* frem for *fortælles*. Chatman understreger dog, at i stedet for at skelne mellem show/tell, er det mere relevant at skelne mellem *personal* og *impersonal narration*. Personal narration indebærer, at fortælleren er en person, som “taler” eller “fortæller”, hvor impersonal narration forudsætter, at der ikke eksisterer sådan en person. Der findes også fortællinger midt i mellem; fortælleren har ikke en identitet, eller refererer til sig selv som “jeg”, men virker alligevel til at eksistere som et menneske, og er ikke blot en “flue på væggen”.

Idet Chatman definerer show/tell gennem fortæller-begrebet, redegør han for forskellige måder, en historie kan fortælles på, uden at vurdere hvad der er bedst. Dette passer med Barthes (1967/1989) opfattelse af læseren som skaber af mening i tekster, der kan forstås som, at vi alle har individuelle holdninger til, hvad der udgør en god fortælling eller fortællestil. En mulighed kunne være at integrere fortællertyper i Edison, så den kunne identificere fortællere i et manuskript, og samtidig præsentere effekten ved de forskellige typer. Således ville Edison muligvis ikke opfattes lige så bedømmende som nu, hvor brugeren får et tal for show/tell, samt en vurdering af om balancen er passende eller ej. Informant 16 fandt ikke optællinger relevant:

“Når jeg ser på de der resultater fra Edison, at den i meget høj grad tæller. Altså, hvor mange biord bliver der brugt? Ikke? Hvor mange nutidsformer er der, altså sådan nogle ting. Hvor mange personer er? Og det skaber jo ikke noget interessant, tænker jeg.” (bilag 2, s. 8, l. 243-246).

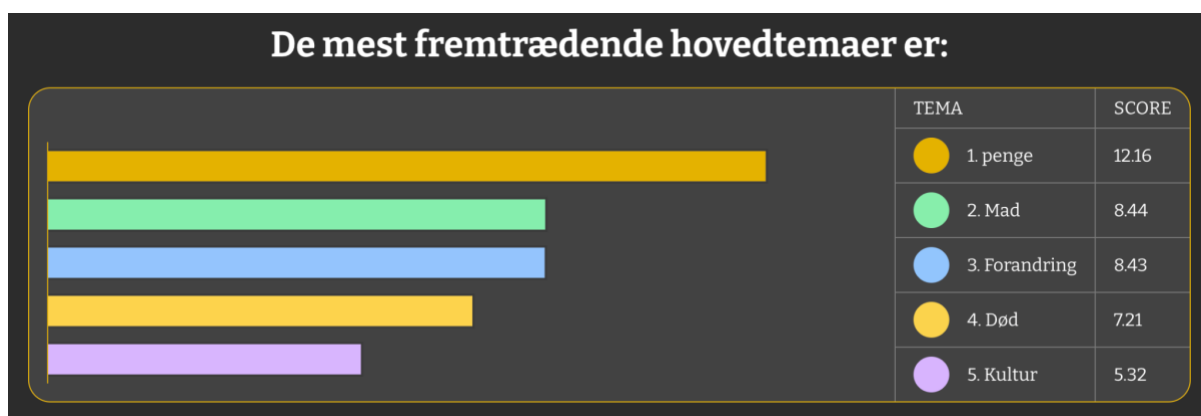
Ud fra citatet kan det tolkes, at informanten ikke ser værdien i den kvantificering, Edisons analyser er baseret på. Han uddyber senere:

“Men altså basalt set, så er det et eller andet med, at den tæller. (...) Og det synes jeg faktisk ikke, der kommer noget godt ud af. (...) jeg synes ikke det karakteriserer en tekst, hvor mange nutidsverber der er, i forhold til datidsverber eller hvad den nu tæller op, ikke.” (bilag 2, s. 10, l. 309-320).

Her kan det igen ses, at de optællinger Edisons analyser viser, ikke er relevante for informanten. Samtidig udtalte han dog, at det han fandt mest brugbart ved Edison, var, at man kan gå ind og identificere, hvis der er for mange af én slags ord og fjerne nogle af dem. (bilag 2, s. 10, l. 336-339). På den ene side kan jeg ligesom Informant 16 se formålet med, at Edison identificerer passager med mange ord fra én ordklasse. F.eks. identificerede Edison passager i *Stillidsen*, hvor der indgik mange tillægsord. I dette tilfælde kan jeg se værdien af at dobbelttjekke sproget og undersøge, om det kan formuleres anderledes. På den anden side kan det fremstå autoritært, som i eksemplet med en forfatter der fjernede alle adverbier. Derfor kunne det overvejes at beholde dele af ordklasseoptællingen, mens tallet for balancen af show/tell kunne fjernes til fordel for et overblik over fortællertyper i manuskriptet. Dette kunne også bidrage til analysekategorien *Perspektiv*, der lige nu kun består af en oversigt over første, anden og tredje person, med formålet at identificere forkerte skift i fortællerperspektiv.

Hovedtemaer

Under hovedtemaer beskrives det, at det er vigtigt, at en forfatters bog er søgbar, når den skal oprettes i forskellige salgssystemer. Det forklares, at hovedtemaerne identificeret af Edison kan anvendes til at finde de rette thema-koder, hvilket er en international klassificering af bøger. Det uddybes, at en bog bliver mere søgbar hos streamingtjenesterne og boghandlerne, hvis der er tilknyttet mindst fem thema-koder til bogen, som øger chancen for salg (bilag 1, s. 24-25). De identificerede hovedtemaer for Stillidsen ser således ud:

Figur 40: Mest fremtrædende hovedtemaer.

Ved at klikke på *Eksempel* åbnes følgende forklarende tekst:

Eksempel

1. Du har skrevet om en kærlighedshistorie mellem en israelsk mand og en dansk kvinde, og dit fokus er egentlig kærligheden mellem to mennesker fra forskellige kulturer. Dit resultat viser imidlertid at temaet "krig" fylder mere end temaet "kærlighed", fordi du har brugt meget tid på at beskrive konflikten mellem Israel og Palæstina. Du kan vælge at justere temaet krig ned ved at fjerne ord eller scener, der omhandler emnet. 2. Ved at tildele din bog mindst fem Thema-koder, der matcher din bogs hovedtemaer, når den oprettes hos Streaming tjenesterne eller i Boghandlernes bestillingsportal Bogportalen, gør du din bog langt mere søgbar og salgsbar

Figur 41: Forklarende tekst for hovedtemaer.

Ud fra denne tekst kan det forstås, at Edison identificerer hovedtemaer baseret på, hvor hyppigt visse ord optræder indenfor bestemte kategorier. Edison viser også et eksempel på, hvilke ord den har identificeret indenfor de forskellige hovedtemaer:

Analyse af vigtigste hovedtemaer:		
Penge	Mad	Forandring
penge	spise	ny
bank	køkken	skifte
formue	restaurant	ændre
gæld	brød	skabe
beløb	kok	bygge
pant	kød	forandre
overskud	kylling	forandring
økonomi	bøf	udvikle
kontanter	kalkun	danne
Se flere	Se flere	Se flere
Se færre	Se færre	Se færre

Figur 42: Analyse af de vigtigste hovedtemaer.

Som læser af *Stillidsen* anser jeg ikke “penge” eller “mad” som hovedtemaer. I stedet vil jeg mene, at hovedtemaet “forandring” fylder mere. Hvis jeg selv skulle angive temaerne, ville jeg vælge “tab og sorg”, “identitet” eller “kunst og skønhed”. Ifølge Edison kan forfatteren nedjustere antallet af ord og scener med “mad” eller “penge”, hvis disse temaer skal fylde mindre. Spørgsmålet er dog, om disse temaer overhovedet fylder for læseren? Der kan vel sagtens indgå mange scener om mad og spisning, uden at læseren anser dette som et overskyggende tema? Informant 16’s oplevelse med hovedtemaer kan tolkes ambivalent. Han forklarede, at de hovedtemaer Edison havde identificeret i forfatterens manuskript, passede godt med, hvad der sker i historien. Samtidig beskrev informanten dog, at Edison havde identificeret “død” som et tema, uden at der var nogen, der døde i historien (bilag 2, s. 37-38, l. 1265-1268). Informanten sagde desuden noget, jeg kunne erklære mig enig i med hensyn til Edisons analyse af *Stillidsen*; nemlig at det tema Edison havde identificeret, ikke som sådan var et tema, men at der foregik mange handlinger og scener indenfor dette tema (bilag 2, s. 38, l. 1277-1278). På samme måde kan det ses i *Stillidsen*, at hverken “penge” eller “mad” kan bruges til at beskrive temaerne i romanen, men at der muligvis er mange scener, hvor penge eller mad indgår.

Kvantificering af komplekse begreber

I mit tidligere litteraturreview beskrev jeg Conroys Ph.d.-afhandling, hvor han bl.a. erkendte, at der kan ses en begrænsning ved at kvantificere komplekse litteraturbegreber som “skæbne” (Conroy, 2024). Det er formentlig lettere for Edison og andre AI-værktøjer at identificere ord, der hører til temaerne “penge” og “mad”, end ord der tilhører mere komplekse begreber som

“forandring”. Dette kan muligvis betyde, at Edison f.eks. rangerer “penge” højere end “forandring”; selv hvis der reelt er mere indhold, der omhandler forandring. Dette viser igen, hvordan Edison mangler en forståelse for *signified*; den rangerer temaer ud fra de ord, den hyppigst kan placere i en kategori. Den forholder sig altså ikke til, hvad ordene betyder i kontekst, men hvor ofte de optræder.

Risici ved Edisons analyse af temaer

Seymour Chatman (1993) definerede temaer som flertydige, ofte implicite, symbolske og kontekstbaserede. Han forklarede, at temaer ikke findes i plottets specifikationer, men at de fortæller noget om livet generelt, som det opleves uden for fiktionen. Chatman understregede, hvordan læseres fortolkninger af et værk vil variere, fordi vi møder temaer med forskellige, komplekse baggrunde; således indtager Chatman samme standpunkt som Barthes (1967/1989), med henblik på læseren som skaberen af mening i en tekst. At identificere temaer kan derfor ses som en subjektiv proces, der kræver fortolkning, hvilket ikke umiddelbart kan ske gennem kvantificering. Hvis en forfatter justerer sine scener ud fra Edisons analyse, opstår der en risiko for, at man som læser går glip af en del af oplevelsen ved beskrivelser, på samme måde som beskrevet under afsnittet *Stemning*. Et eksempel på hvordan beskrivelser om mad indgår i *Stillidsen*, kan f.eks. ses i følgende citat: “Her, lad mig bestille,” sagde Boris og gav sig til at gøre det, overraskende, på hollandsk. Det der kom, var et typisk Boris-måltid bestående af øl, brød, pølser og kartofler med flæsk og sauerkraut.” (Tartt, 2013, kap. 11, del 4). Dette citat fortæller noget om karakteren Boris ud fra beskrivelsen af et typisk måltid for ham. Beskrivelser som disse gør karakteren mere levende for mig som læser, samtidig med at beskrivelsen taler til mine sanser, idet jeg næsten kan smage øllen eller pølsen. Dog kunne Edisons analyse af hovedtemaer give forfatteren anledning til at udelade nogle af disse beskrivelser, hvis mad fremstår som et af de mest fremtrædende temaer; en undladelse der kunne være uberettiget, da Edison måske blot har rangeret mad-temaet højere, fordi den ikke har været i stand til at identificere mere komplekse temaer.

Fund i analysen

Analysen og evalueringen af Edison har tydeliggjort, at den analyserer manuskripter ved at identificere signifiers og binære modsætninger, ud fra en forståelse af sprog som et system (langue). Edison har dog svært ved at danne relationen mellem signifier og signified. Edison er f.eks. trænet til at placere ord efter negativ eller positiv stemning, men kan umiddelbart ikke analysere mere komplekse sammenhænge, som f.eks. når ordet “grin” bruges i en negativ kontekst, eller noget der normalt opfattes negativt, er positivt i en tekst. D’Alleva (2004/2013) citerer Saussure således: “normally we do not express ourselves by using single linguistic signs, but groups of signs, organized in complexes which themselves are signs.” (s. 127). Dette citat understreger en begrænsning ved Edison, nemlig at den identificerer enkle signifiers, men ikke er i stand til at forstå grupper af tegn organiseret på kompleks vis, hvilket i sig selv skal forstås som tegn. En anden begrænsning ved Edison er dens forståelse af sprog som et system (langue), idet den ikke giver meget plads til afvigelser (parole) fra det system, den er trænet efter.

I den følgende diskussion vil jeg diskutere muligheder og begrænsninger ved Edisons strukturalistiske grundlag, samt undersøge hvilken effekt AI-værktøjer kan have på den subjektive skriveproces.

Diskussion

I dette kapitel vil jeg diskutere kvaliteterne og begrænsningerne ved Edisons strukturalistiske grundlag. Dette vil omhandle i hvilket omfang Edisons kan opfattes som en autoritet, og hvilken betydning dette kan have for brugeren. I den forbindelse vil jeg inddrage data fra surveyen med forfattere for at undersøge, hvilken effekt deres brug af AI-værktøjer har på deres skriveprocesser. Jeg vil ligeledes inddrage Barthes' *Death of the Author* (1967/1989) og *The Pleasure of the Text* (1973/1975) samt Chatmans begreb *strangeness of form* (1993) til at belyse nogle af de risici, der kan opstå, hvis brugere påvirkes negativt af AI-værktøjer, eller anser AI-feedback som en objektiv vurdering af kvalitet.

Strukturel kvalitet kontra litterært normbrud

I mit interview med Eva Götzsche spurgte jeg, hvilke tanker hun gjorde sig om litteratur, der bryder normerne for de strukturer, Edison er bygget op efter. Hun forklarede, at hun tror, der er nogle regler, der altid er gældende indenfor god litteratur:

“Jeg tror ikke på, at man kan lave god litteratur, for eksempel, hvis man slet ikke rammer sin målgruppe, eller hvis tempoet er helt fladt, eller hvis man for eksempel roder rundt i nutid og datid. Det er jo egentlig bare helt almindelige kvalitetsparametre, som man vil se på, også på den måde man skriver en dansk stil, men selve indholdet forholder Edison sig jo ikke til.” (bilag 4, s. 20, l. 657-662).

Götzsches udsagn følger det strukturalistiske syn på kvalitet; tekst må følge nogle sproglige regler, for at det giver mening, og for at det kan opfattes som god litteratur. Dette kan ikke benægtes; hvis en roman fuldkommen brød med *langue*, ville det være svært at udlede mening af den. Som jeg fandt frem til i analyseafsnittet *Risiko for homogenitet*, var der tilfælde med brugere af AI-værktøjer, der havde svært ved at afvige fra den feedback, de fik. Her præsenterede jeg bl.a. idéen om at inddrage modeller som *The Hero's Journey* (Vogler, 1992/2007) i Edison, og reflekterede over, hvorvidt dette kunne udgøre en risiko for homogenitet. Hvis brugere har svært ved at afvige fra Edisons strukturelle feedback, kan det måske medføre en risiko for ensretning af litteratur. En ensretning af litteratur ville betyde, at færre læsere møder texts of bliss, dvs. bøger der udfordrer og bryder med kulturelle forventninger. Informant 16 fortalte om en læseoplevelse, hvor han netop oplevede et brud med

sine forventninger. Romanen var skrevet i første person, men fortællingen centrerede sig om de karakterer, protagonisten mødte. Således blev det “(...) en meget nedtonet jeg-person (...) af en jeg-fortælling at være.” (bilag 2, s. 41, l. 1388-1389). Dette brud på informantens forventning til en jeg-fortælling udgør et eksempel på Chatmans (1993) begreb strangeness of form: en stilistisk afvigelse, der udfordrer vante narrative strukturer. Informanten uddybede: “Der er vi jo ude i det der, hvor folk er kreative, og finder på en ny måde at skrive på, og så vil de jo blive bremset af Edison. Tænker jeg, eller få masser af dårlige karakterer.” (bilag 2, s. 42, l. 1409-1411). Hvis man følger Informant 16’s pointe, ville Edison hindre oplevelsen med texts of bliss og forstærke udbredelsen af texts of pleasure. Selvom Barthes ikke valgte imellem de to typer af tekster, kan der ses en kvalitet i litteratur, der udfordrer læserens forståelseshorisont, som det var tilfældet med Informant 16’s læseoplevelse. Götzsche påpegede, at de bøger Edison er trænet efter, er en blandet samling; både klassikere fra starten af århundredet og moderne litteratur. Hun pointerede: “(...) noget kan jo være kontroversielt på det tidspunkt, det bliver sendt på gaden (...) og så 10 år efter, så er det jo almindeligt.” (bilag 4, s. 19, l. 647-649). Spørgsmålet er dog, om AI-værktøjer som Edison vil bremse nye normbrydende værker, som Informant 16 bekymrede sig om? Her er det relevant at inddrage Barthes, som bevægede sig væk fra strukturalismen.

Edison: En ny autoritet?

Roland Barthes værk *The Death of the Author* (1967/1989), var et opgør med forfatteren som skaberen af mening i tekst. Ifølge Barthes skulle kunst eller litteratur i stedet forstås som et artefakt, der samler kulturelle koder tilgængelig hos kunstneren eller forfatteren (D’Alleva, 2004/2013). For at vende tilbage til den tidligere pointe om, at litteratur må følge langue for at give mening og have en vis kvalitet, er det relevant at inddrage Barthes syn på dette. Ifølge Barthes vil man som forfatter aldrig kunne bryde fuldstændigt med langue, men gennem parole kan man lege med sprog og form. Men vil en tekst blive set som kvalitetslitteratur af Edison, hvis konventionerne brydes for meget? Der kan argumenteres for, at Edison ikke giver plads nok til parole, altså det individuelle udtryk. Dette optræder f.eks. i Edisons vurdering af tempoet for *Stillidsen*, der beskrives som lavere end normalt, uden at tage højde for at længere beskrivelser også kan have værdi for læsere. Her argumenterer Barthes modsat for den flertydige tekst, som ikke har en ultimativ, entydig mening:

“In multiple writing, in effect, everything is to be disentangled, but nothing deciphered, structure can be followed, “threaded” (as we say of a run in a stocking) in all its reprises, all its stages, but there is no end to it (...)” (Barthes, 1967/1989, s. 53-54).

Således mener Barthes, at teksters betydninger skal udforskes uden at nå frem til én sand betydning. Strukturen kan afdækkes, men den fører ikke til en endegyldig konklusion. Hvis Barthes’ perspektiv følges, kan Edisons vurderinger virke som et forsøg på at definere én rigtig struktur. Det rejser spørgsmålet, om Edison i virkeligheden indtager en ny autoritetsrolle, som en digital forlængelse af det Barthes kaldte “the Author-God”? (Barthes, 1967, s. 4). Som en form for objektiv læser, der fortolker tekst ud fra strukturer og mønstre frem for menneskelig, følelsesmæssig erfaring? På den ene side kan der argumenteres for, at Edison er objektiv, idet den kun ser på strukturelle elementer i en tekst, og netop ikke forfatterens intentioner, som Barthes kritiserer. På den anden side er Edison trænet på litterære værker, der er blevet udvalgt og tagget af forskere (bilag 4, s. 14, l. 470-476). Dermed kan Edison aldrig være fuldstændig objektiv, eftersom dens analyse er baseret på forskeres fortolkning, og tidligere værkers konventioner samt litterære koder. Hvilken betydning kan det have, hvis AI-værktøjer som Edison opfattes som en objektiv autoritet?

Konsekvenser for forfatterens selvbillede

Det kan blive problematisk for forfatteres skriveprocesser, hvis Edison eller andre AI-værktøjer anses som dommere af kvalitet. Hvis der f.eks. ses på nogle af de negative følelser, jeg identificerede i mit affinity diagram, giver tre af udsagnene udtryk for en frygt for AI’s overtagelse af skriveprocessen. Informant 12 skriver således: “Den største udfordring er ikke at tabe sig selv til AI og tænke, den er meget bedre end mig. Især hvis jeg lader den skrive teksten. Så det undgår jeg. (...)” (bilag 7). Denne informant anvender ChatGPT i sit forfatterskab, og her er der naturligvis en forskel, eftersom Edison ikke er generativ. Dog er det værd at bemærke den følelse, informanten nævner, om at tabe sig selv. Jeg kategoriserede ligeledes udsagnet under “negativt for selvtillid”, da informanten nævnte udfordringen med at undgå at føle, at AI er bedre end hende. Informant 12 udtrykte også følgende:

“Chat Gpt er et fantastisk værktøj, men man skal passe på ikke at miste sig selv og tro den er bedre og mere genial end du selv er. Man kan nemt blive lidt doven i dens selskab og så mistes al læring.” (bilag 7).

Ud fra Informant 12's udsagn kan det ses, at brugen af AI kan have en betydning for hendes selvbillede som forfatter. Samtidig påpeger hun i et andet citat, at ChatGPT har tendens til at ændre hendes stemme som forfatter. Selvom Edison ikke er generativ, kan der identificeres nogle lignende problematikker. Edison angav f.eks., at *Stillidsen* havde flere tillægsord end forventet, som det kan læses i afsnit *ShowTell*, på trods af at jeg som læser netop nyder mange af de beskrivende passager. Hvis en forfatter anser Edison som en autoritet, kan en konsekvens dermed være en ændret skrivestil eller forringet opfattelse af egne evner. En modsat konsekvens optræder i to udsagn, jeg kategoriserede under "overdreven ros"; både i gruppen for positive og negative følelser i mit affinity diagram. Informant 11 gav her udtryk for, at en ulempe ved AI er, at den har tendens til overdreven ros, medmindre hun specifikt beder den lade være. Informant 12 skrev også om ros: "(...) Og der er ikke nogen så tålmodig og rosende som Chat Gpt (...)" (bilag 7). Hvor Informant 12 havde givet udtryk for udfordringen ved at bevare sin selvtillid ved brugen af AI, kan hendes udsagn om tålmodighed og ros derimod tolkes positivt. Her virker det til, at ChatGPT har en god effekt på hendes skriveproces. Således kan der identificeres både negative og positive konsekvenser for forfatterens selvbillede.

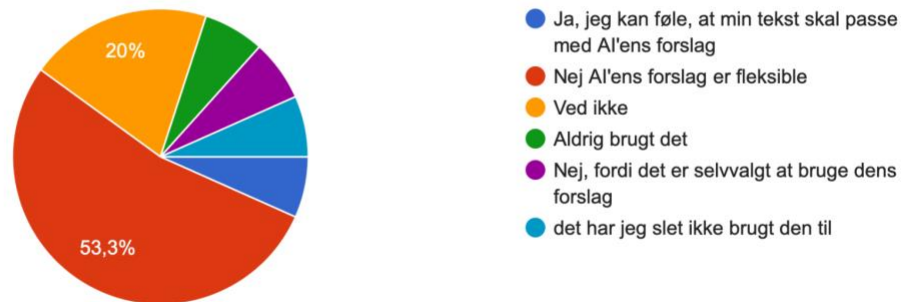
Et andet aspekt inden for brugen af AI i forfatterskab, er hvilken effekt dette har på forfatterens kreativitet i skriveprocessen.

Begrænsende for kreativitet eller fleksibel?

Informant 7 gav udtryk for bekymring, hvad angik kreativitet og fordybelse: "Jeg oplever at AI kan gøre mange ting lettere. Men også at det bliver kedeligere både at skrive og læse. Jeg er bekymret for vores evne til fordybelse og kreativitet." (bilag 7). Hun påpegede desuden, at en ulempe ved brugen af AI var ensretning. Dette perspektiv var Informant 7 dog relativt alene om at have. Hvis der ses på nedenstående graf, har størstedelen af informanter svaret, at AI-feedback er fleksibelt:

Har du oplevet, at føle dig begrænset af en AI's feedback?

15 svar

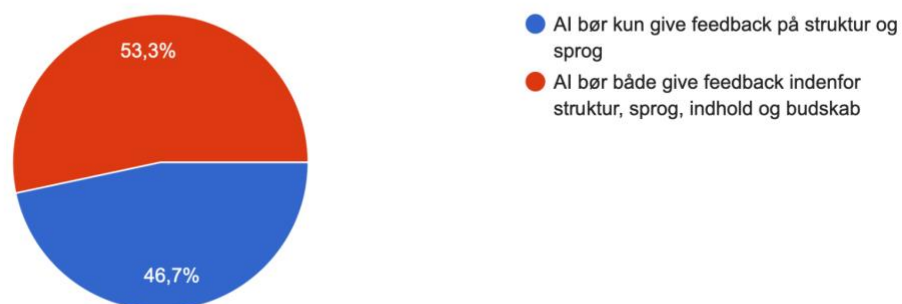

Figur 43: Informanternes oplevelse med AI-feedback.

Her har en informant tilføjet svarmuligheden "Nej, fordi det er selvvalgt at bruge dens forslag". På trods af at det er selvvalgt, kan brugere stadig føle sig negativt påvirkede, som Informant 7 er et bevis på. Det kan dog konkluderes ud fra grafen, at AI-værktøjer ikke føles begrænsende for disse informanter. Informanterne var imidlertid mere splittede, når det omhandlede, hvilke områder en AI burde give feedback indenfor:

Bør AI give feedback på struktur og sprog alene eller også på indhold og budskab?

15 svar

Figur 44: Informanternes holdning til AI-feedback.

Hensigten med dette spørgsmål var at undersøge, hvorvidt informanterne mente, at AI-feedback udelukkende skulle have grundlag i strukturalistiske områder som form og sprog, eller om AI-feedback også skulle omhandle mere kreative, subjektive elementer som indhold og budskab. En enkelt informant bidrager til et flertal, der synes, at AI-værktøjer bør give feedback inden for alle ovenstående områder. Dette resultat kan muligvis fortælle noget om den usikkerhed,

der præger faget; brugen af kunstig intelligens i forfatterskab er stadig et nyt fænomen. Denne usikkerhed afspejles også hos Informant 3, som var nervøs for, hvorvidt brugen af AI ville opfattes som snyd. Dog påpeger hun også, at AI kan bidrage til idégenerering, og altid har et “smukt bud” på overgange mellem afsnit (bilag 7). Informant 10 og 13 gav udtryk for, at brugen af AI generelt er ildeset indenfor faget; Informant 13 var ydermere bekymret for at blive ekskluderet fra “det gode selskab” (bilag 7). Samtidig påpegede Informant 13, at brugen af AI var tidsbesparende, særligt ved research. Hvad der kan udledes fra de fleste udsagn, er en ambivalens i forhold til brugen af AI, hvor der både kan identificeres fordele og ulemper. Denne ambivalens kan muligvis skyldes, at forfattere, ligesom mange andre faggrupper, ikke har fået etableret normer for praksissen med AI.

Fund til videre undersøgelse

Samlet set kan det ud fra denne diskussion konkluderes, at AI-værktøjer som Edison medfører visse risici. Værktøjerne har muligvis potentiale til at bremse værker, der bryder normer eller konventioner, hvorfor det er vigtigt, at Edison og andre AI-værktøjer kontinuerligt trænes på romaner, der både kan kategoriseres som texts of pleasure og texts of bliss. Selvom AI-værktøjer ikke kan trænes på al den litteratur der findes, må deres grundlag være varieret, for at kunne anvendes af alle typer forfattere og for at bidrage til en litterær diversitet. Værktøjerne har potentiale til både negativt og positivt at påvirke forfatteres opfattelser af egne evner. Det må konkluderes, at brugen af AI-værktøjer i forfatterskab indeholder kvaliteter som effektivisering, inspiration og skræddersyet feedback, men at værktøjerne også har risici for at blive opfattet autoritært, hvilket kan være medvirkende til at underminere forfatterens autonomi. Dette skal naturligvis undersøges i et større omfang, førend noget generelt kan udledes, hvilket kalder på en videre forskning indenfor brugen af AI i forfatterskab.

I næste kapitel vil jeg opstille nogle anbefalinger til videreudvikling af Edison, som jeg har udledt på baggrund af min analyse og diskussion. Disse anbefalinger kan muligvis også være værdifulde i undersøgelsen af andre AI-værktøjer.

Anbefalinger til videreudviklingen af Edison

I dette afsnit vil jeg opstille nogle anbefalinger til videreudviklingen af Edison med grundlag i dette projekts samlede fund. Formålet med dette er ikke blot at formidle min viden til EgoLibris, men også at bidrage til reliabilitet, idet forskere, der undersøger AI-værktøjer med samme fokusområde som Edison, kan sammenligne deres fund med disse anbefalinger.

- **Skab transparens i Edisons funktioner**

Som påpeget af Strümke (2023) er gennemskelighed et vigtigt princip inden for etiske retningslinjer for kunstig intelligens. Informant 16 gav udtryk for frustration i forhold til, at han ikke forstod, hvilke grundlag Edison skabte sine vurderinger ud fra. Jeg havde en lignende oplevelse selv, hvor jeg måtte analysere mig frem til, hvorfor Edison mon havde givet visse vurderinger. Surveyen om brugen af AI indenfor forfatterskab viste desuden, at en stor del af informanterne ikke vidste, om AI-værktøjerne forstod meningen i deres tekster eller intentionen bag. Der var ligeledes usikkerhed om, hvorvidt værktøjerne forbedrede informanternes tekster, eller om informanterne stolede på værktøjernes vurdering af deres tekster. Selvom surveyen ikke er repræsentativ, kan den alligevel bruges som afsæt til videreundersøgelse af transparens i AI-værktøjer.

- **Understøt autonomi**

Et andet princip nævnt af Strümke (2023) er autonomi. Hun kritiserer, hvordan databaserede anbefalingssystemer kan påvirke vores ønsker, før vi mærker, at de overhovedet er opstået. Mit interview med Informant 16 og Götzsche viste, hvordan brugere kan føle sig negativt påvirkede af Edisons bedømmelser. Informant 12 gav udtryk for, at brugen af AI kunne påvirke hendes selvbillede som forfatter negativt. En måde, dette kan undgås, er ved at understøtte forfatterens autonomi samt parole og ved samtidig at mindske autoritære bedømmelser. Ved at præsentere fordele og ulemper ved forskellige skrivestile og handlingsstrukturer, kan forfatteren selv træffe informerede valg. Edison kan desuden stille spørgsmål for at bidrage til en refleksiv proces; således skabes der åbenhed for flertydighed i tekster og alternative tilgange til historiefortælling.

- **Integrer kontekstforståelse og stilistisk nuance**

Edison identificerer signifiers uden en dybere forståelse af signified eller kontekst. Dette medfører, at Edison skaber forkerte eller unuancerede analyser, hvilket understreger vigtigheden ved kontinuerlig maskinlæring, så Edison får udvidet tekstforståelsen; både hvad angår kontekst og stilarter.

- **Udvid målgruppe og genre**

I sammenhæng med ovenstående anbefaling, kan Edisons kategorier indenfor målgruppe og genre med fordel udvides. Som tydeliggjort gennem min og Informant 16's oplevelser, kan dette aspekt af Edison ses som begrænsende, hvis ens manuskript ikke passer ind i de tilgængelige kategorier. Surveyen af brugen af AI indenfor forfatterskab viste, at selvom der kan identificeres genrer, der er mere populære end andre, findes der også nichegenrer. På trods af at disse genrer muligvis ikke er lige så kommercielle, kan der ses en væsentlighed i at give plads til texts of bliss samt strangeness of form, og ikke blot texts of pleasure for at fremme litterær diversitet og modvirke homogenitet. Det skal således være muligt at få mere skræddersyet feedback baseret på forfatterens målgruppe og genre.

- **Integrer et socialt fællesskab**

Götzsche forklarede, at en del af Edisons fremtidige udvikling indebærer en implementering af et socialt fællesskab. Dette projekts fund understøtter den idé; et socialt fællesskab kan bidrage med læserperspektiver og subjektiv feedback på brugernes manuskripter. Barthes (1967/1989) argumenterer for læseren som skaberen af mening i tekster, hvilket fremhæver vigtigheden ved at lade forskellige typer læsere give feedback på manuskripter. Menneskelig feedback indeholder desuden en værdi, Edison ikke kan konkurrere med, nemlig menneskelige følelser eller oplevelser som et vigtigt perspektiv indenfor feedback.

Nedenstående afsnit består af en redegørelse for, hvordan dette projekt bidrager til forskningsfeltet indenfor kunstig intelligens og litteratur.

Bidrag

Jeg vil i dette afsnit redegøre for, hvordan mit projekt bidrager til forskningsfeltet indenfor kunstig intelligens og litteratur. Jeg vil fremhæve fem områder, som jeg argumenter for, at projektet bidrager med: Teori, analyse, empiri, metode samt den danske kontekst.

Jeg har introduceret en teoretisk vinkel på AI-skriveværktøjer ved inddragelse af strukturalismen; denne teori har jeg ikke identificeret i andre undersøgelser gennem mit litteraturreview. Jeg har demonstreret strukturalismens begrænsninger, når den anvendes i en AI med henblik på manuskriptfeedback. Samtidig har jeg aktualiseret Barthes' kritik af strukturalismen i en nutidig og teknologisk kontekst. Derudover har jeg foretaget en case-baseret kvalitativ analyse af Edisons feedback på en kendt roman med teoretisk refleksion over tekstforståelse samt med inddragelse af min egen subjektive vinkel som læser. Denne analyse har jeg foretaget som en *summative* evaluering, hvilket åbner op for nye måder at se på litteraturkritik i en digital verden. Til at supplere min egen oplevelse har jeg indsamlet og analyseret data fra brugere, hvilket giver indsigt i, hvordan forfattere oplever brugen af AI i deres praksis. Her har jeg gjort brug af et affinity diagram til at strukturere brugeroplevelser; en metode der sjældent kombineres med litteraturvidenskab. Således har jeg skabt sammenhæng mellem teknologianalyse, litteraturteori og brugeroplevelse. Endelig udgør mit projekt et bidrag til den danske forskning af kunstig intelligens, idet jeg har analyseret en dansk AI ud fra et dansk perspektiv på kultur, sprog og teknologi. De danske forskningsperspektiver er meget begrænsede indenfor emnet om kunstig intelligens og litteratur, hvorfor mit projekt er medvirkende til at sætte fokus på problemstillinger indenfor dette emne og give anledning til videre forskning.

Konklusion

I dette projekt har jeg undersøgt følgende problemformulering:

Hvordan analyserer AI-værktøjet Edison manuskripter ud fra et strukturalistisk perspektiv, og hvilken indflydelse kan AI-værktøjer have på den subjektive skriveproces?

Edison analyserer ud fra mønstre og relationer mellem tegn, men er begrænset i forhold til at indfange kontekst og kompleks mening, hvilket kan medføre forkert feedback. Edison er blevet trænet til at analysere litteratur og kvalitet ud fra et system, hvilket kan sammenlignes med langue. Dette kan have konsekvensen, at der bliver mindre plads til forfatterens parole, hvis teksten afviger fra det system, Edison er trænet i. Edison analyserer desuden gennem binære modsætninger. Den definerer tekst ud fra modsætninger som f.eks. positiv og negativ stemning. Dette lykkedes ikke altid i praksis, som det kan ses i eksemplet med arketyper, hvor manuskripter placeres i en handlingsstruktur, der ikke nødvendigvis passer med brugerens oplevelse. Edison kan således ses som en strukturalistisk læser, der analyserer ud fra faste mønstre og modsætningspar, men som i mødet med litteraturens flertydighed og forfatterens parole er begrænset i forhold til at indfange kompleks mening.

AI-værktøjer som Edison har potentiale til både at have en positiv og negativ indflydelse på den subjektive skriveproces. Gennem affinity diagrammet kunne jeg udlede, at et af de positive elementer ved brugen af AI i forfatterskab var effektivisering: AI kan skabe struktur og overblik, og kan virke tidsbesparende i researchfaser. Noget andet jeg identificerede som positivt, var muligheden for forskellige former for feedback: AI kan bidrage med feedback i tidlige faser, feedbacken kan skræddersyes og den er kontinuerlig, rosende og tålmodig i skriveprocessen. Derudover udledte jeg udsagn, der gav udtryk for tillid: AI bruges til idégenerering, kvalitetskontrol, oversættelse og marketingtekster til bøger. For meget tillid til kunstig intelligens kan dog også have negativ indflydelse på den subjektive skriveproces. Min egen oplevelse med Edison samt interviewet med Informant 16 viste, at den ikke tager højde for subjektive holdninger eller præferencer indenfor litteratur, og at der er risiko for, at den kan fremstå autoritær i sin feedback. Der kan desuden identificeres en risiko for homogenitet, hvis brugere blindt udviser tillid; her er det vigtigt udelukkende at se dem som værktøjer, som påpeget af Götzsche, og ikke en objektiv dommer af kvalitet. Surveyen viser imidlertid, at på trods af at mange forfattere er bevidste om, at AI kun er et hjælperedskab, oplever de stadig negative følelser som bekymring for snyd, ensretning og eksklusion fra forfattermiljøet.

Forfattere gav også udtryk for bekymring i forhold til evner inden for fordybelse og kreativitet, at AI kan overtage processen for meget, eller at det kan have en negativ indvirkning på forfatterens selvbillede. Edison og lignende AI-værktøjer kan således både støtte og udfordre forfatterens subjektive proces. Det er nødvendigt at undersøge brugeroplevelser i et større omfang for at kunne generalisere eller entydigt konkludere noget ud fra min problemformulering, men projektet kan fungere som afsæt til en ny problemformulering til videre undersøgelse:

Hvordan kan Edison udvikles, så den ikke blot gengiver strukturelle mønstre, men også understøtter flertydighed og subjektiv læsning i tråd med Barthes' kritik af strukturalismen?

Litteraturliste

Ahmad, Z., Prattay, S. R., Rahim, S., Shoshi, S. J., & Kaiser, W. (2024). Role of AI on Creativity of Aspiring Writers in Bangladesh. *Rupkatha Journal on Interdisciplinary Studies in Humanities*, 16(3). <https://doi.org/10.21659/rupkatha.v16n3.03>

Alexandra Instituttet (u.å.). Digital redaktør finder den næste bestseller. *Alexandra.dk*. <https://alexandra.dk/digital-redaktoer-finder-den-naeste-bestseller/>

Allen, G. (2004). *Roland Barthes* (Routledge Critical Thinkers). Routledge. (Originalt værk udgivet 2003).

Al Sawi, I., & Alaa, A. (2024). Navigating the impact: a study of editors' and proofreaders' perceptions of AI tools in editing and proofreading. *Discover Artificial Intelligence*, 4(1), 23–10. <https://doi.org/10.1007/s44163-024-00116-5>

Bala, P., James, S., Del Bue, A., Nisi, V., Holloway-Attaway, L., & Vosmeer, M. (2022). Writing with (Digital) Scissors: Designing a Text Editing Tool for Assisted Storytelling Using Crowd-Generated Content. *Interactive Storytelling* (Vol. 13762, pp. 139–158). Springer International Publishing AG. https://doi.org/10.1007/978-3-031-22298-6_9

Barthes, R. (1974). *S/Z* (R. Miller, oversætter). Hill and Wang. (Originalt værk udgivet 1970).

Barthes, R. (1989). The Death of the Author. I R. Barthes, *The Rustle of Language* (R. Howard, oversætter). University of California Press. (Originalt værk udgivet 1967).

Barthes, R. (1975) *The Pleasure of the text* (R. Miller, oversætter). Hill and Wang. (Originalt værk udgivet 1973).

Bassett, C. (2022). The Construct Editor: Tweaking with Jane, Writing with Ted, Editing with an AI? *Textual Cultures : Text, Contexts, Interpretation*, 15(1), 155–160. <https://doi.org/10.14434/tc.v15i1.34507>

Beguš, N. (2024). Experimental narratives: A comparison of human crowdsourced storytelling and AI storytelling. *Humanities and Social Sciences Communications*, 11(1), 1392. <https://doi.org/10.1057/s41599-024-03868-8>

Bhimavarapu, V. (2023). The Impact of Generative AI on Human Productivity in Creative Writing. *Journal of Student Research (Houston, Tex.)*, 12(3). <https://doi.org/10.47611/jsrhs.v12i3.4780>

Bizzoni, Y., Feldkamp, P., Lassen, I. M., Jacobsen, M., Thomsen, M. R., & Nielbo, K. (2024). *Good Books are Complex Matters: Gauging Complexity Profiles Across Diverse Categories of Perceived Literary Quality*. <https://doi.org/10.48550/arxiv.2404.04022>

Bizzoni, Y., Peura, T., Thomsen, M., & Nielbo, K. (2022). Fractal Sentiments and Fairy Tales - Fractal scaling of narrative arcs as predictor of the perceived quality of Andersen's fairy tales. *Journal of Data Mining and Digital Humanities, NLP4DH*. <https://doi.org/10.46298/jdmdh.9154>

Boumous, M. (2024). Human Creativity Vs. Artificial Intelligence: A Comparison of Horror Fiction Crafting from 'Bookish Minds Club' at Souk Ahras University and Claude AI. *Rupkatha Journal on Interdisciplinary Studies in Humanities*, 16(3). <https://doi.org/10.21659/rupkatha.v16n3.01>

Campbell, J. (2020) *The Hero with a Thousand Faces*. (Tredje udgave). Stillpoint Digital Press. (Originalt værk udgivet 1949).

Chatman, S. (1993) *Reading Narrative Fiction*. Macmillan Publishing Company.

Clark, T., Foster, L., Sloan, L. & Bryman, A. (2021). *Bryman's social research methods* (6. udgave). [S. 347-523]. Oxford University Press.

Conroy, A. (2024). *Romaner og sprogmodeller: Kvantitative studier af modernitetsprocesser i dansk og norsk litteratur 1870-1899*. [P.h.D.-afhandling, Københavns Universitet]. [S. 294-301]. Research Portal Denmark.

D'Alleva, A. (2013) *Methods & Theories of Art History*. (2. udgave). Laurence King Publishing Ltd. (Originalt værk udgivet 2004).

Dam, R. F. and Teo, Y. S. (2022, 2. maj). Affinity Diagrams: How to Cluster Your Ideas and Reveal Insights. *Interaction-design.org*. Set d. 08.05.25 på: <https://www.interaction-design.org/literature/article/affinity-diagrams-learn-how-to-cluster-and-bundle-ideas-and-facts>

Day, K., Michael, R., Otmar, R., & Mullins, S. (2024). Editorial intelligence versus artificial intelligence for literary fiction manuscript development. *New Writing (Clevedon, England)*, 22(1), 3–19. <https://doi.org/10.1080/14790726.2024.2425020>

Dobie, A. B. (2012) *Theory into Practice: An Introduction to Literary Criticism*. (Tredje udgave). [S. 149-172]. Wadsworth Cengage Learning. (Originalt værk udgivet 2002).

Dundes, A. (2005). Folkloristics in the Twenty-First Century (AFS Invited Presidential Plenary Address, 2004). *The Journal of American Folklore*, 118(470), 385–408. <https://doi.org/10.1353/jaf.2005.0044>

Edison (u.å.) Breaking News for forfattere! *Egolibris.com*. Set d. 12.12.24 på: <https://egolibris.com/edison/>

Egolibris (u.å.) Om os. *Egolibris.com*. Set d. 21.05.25 på: <https://egolibris.com/om-os/>

Fiialka, S., Kornieva, Z., & Honcharuk, T. (2024). The use of ChatGPT in creative writing assistance. *XLinguae*, 17(1), 3–19. <https://doi.org/10.18355/XL.2024.17.01.01>

Formosa, P., Bankins, S., Matulionyte, R., & Ghasemi, O. (2024). Can ChatGPT be an author? Generative AI creative writing assistance and perceptions of authorship, creatorship, responsibility, and disclosure. *AI & Society*. <https://doi.org/10.1007/s00146-024-02081-0>

Graakjær, N.J. & Jessen, I.B. (2015) Medietekster i udvalg. I Graakjær, N.J. & Jessen, I.B. (Red.), *Selektion: Om udvælgelse af medietekster til analyse*. Systime.

Hu, Q., Liu, B., Thomsen, M. R., Gao, J., & Nielbo, K. L. (2021). Dynamic evolution of sentiments in Never Let Me Go: Insights from multifractal theory and its implications for literary analysis. *Digital Scholarship in the Humanities*, 36(2), 322–332. <https://doi.org/10.1093/llc/fqz092>

Hørving-Mulberg, R. (2024, 24. september) Kan kunstig intelligens vurdere kvaliteten af litteratur? Ja, siger forskere på Aarhus Universitet. *TechSavvy.media*. Set d. 03.03.25 <https://techsavvy.media/kan-kunstig-intelligens-vurdere-kvaliteten-af-litteratur-ja-siger-forskere-paa-aarhus-universitet/>

Jensen, S. (2024, 19. marts) AI-bøger sælges under falske forfatternavne. *Taenk.dk*. Set d. 03.03.25 på: <https://taenk.dk/forbrugerliv/fritid/ai-boeger-saelges-under-falske-forfatternavne>

Kim, G., Kim, J., Kim, H. K., Ntoa, S., & Degen, H. (2023). Understanding User Experience with AI-Assisted Writing Service. *Artificial Intelligence in HCI* (Vol. 14051). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-031-35894-4_19

Kjærgård, P. I., Hodøl, H.-O., & Økland, Ø. (2024). Kunstig intelligens og konsekvenser for veiledning på tekstarbeid. *Nordvei*, 9(2), 1–16. <https://doi.org/10.15845/ntvp.v9i2.4078>

Kourkoulou, D. (2024). Eliza: Lessons from Interactive Novels about Publishing in the Era of AI. *The International Journal of the Book*, 21(2), 17-. <https://doi.org/10.18848/2691-1507/CGP/v21i02/17-32>

Kristensen, T. (2015) *Hærværk*. Gyldendal. (Originalt værk udgivet 1930).

Kvale, S., & Brinkmann, S. (2009). *Interview: Introduktion til et håndværk*. [s. 119-142, 223-242]. (2. udgave). Hans Reitzel.

Li, R. (2024). A “Dance of storytelling”: Dissonances between substance and style in collaborative storytelling with AI. *Computers and Composition*, 71, 102825-. <https://doi.org/10.1016/j.compcom.2024.102825>

May, M. (2023). Kognitions- og kunstig intelligens-forskning mellem logik og psykologi: et semiotisk synspunkt. *Psyke & logos*, 9(2). <https://doi.org/10.7146/pl.v9i2.134258>

McGowan, K. (2006) Structuralism and Semiotics. I Malpas, S. & Wake, P. (Red.) *The Routledge Companion to Critical Theory*. (S. 3-13). Routledge.

McGuire, J., De Cremer, D., & Van de Cruys, T. (2024). Establishing the importance of co-creation and self-efficacy in creative collaboration with artificial intelligence. *Scientific Reports*, 14(1), 18525–11. <https://doi.org/10.1038/s41598-024-69423-2>

Nguyen, D., Zigmond, S., Glassco, S., Tran, B., & Giabbanelli, P. J. (2024). Big data meets storytelling: using machine learning to predict popular fanfiction. *Social Network Analysis and Mining*, 14(1), 58-. <https://doi.org/10.1007/s13278-024-01224-x>

Paré, G., Tate, M., Johnstone, D., & Kitsiou, S. (2016). Contextualizing the twin concepts of systematicity and transparency in information systems literature reviews. *European Journal of Information Systems*, 25(6), 493–508. <https://doi.org/10.1057/s41303-016-0020-3>

Pers, K. (u.å.a) Hvad er redaktørens arbejde og hvordan tjener det forfatter og manuskript? *Bogbrancheguiden.dk*. Set d. 22.05.25 på: <https://bogbrancheguiden.dk/hvad-er-redaktoerens-arbejde-og-hvordan-tjener-det-forfatter-og-manuskript/>

Pers, K. (u.å.b) Hvordan foregår samarbejdet mellem forfatter og redaktør? *Bogbrancheguiden.dk*. Set d. 22.05.25 på: <https://bogbrancheguiden.dk/samarbejdet-mellem-forfatter-og-redaktoer/>

Pierosara, S. (2024). Narrative autonomy and artificial storytelling. *AI & Society*, 39(4), 1785–1794. <https://doi.org/10.1007/s00146-022-01595-9>

Reagan, A. J., Mitchell, L., Kiley, D., Danforth, C. M., & Dodds, P. S. (2016). The emotional arcs of stories are dominated by six basic shapes. *EPJ Data Science*, 5(1), 31. <https://doi.org/10.1140/epjds/s13688-016-0093-1>

Rowling, J.K. (2007) *Harry Potter and the Deathly Hallows*. Bloomsbury.

Saussure, F. D. (1959). *Course in general linguistics* (Baskin, W., overs.; Bally, C. & Sechehaye, A., i samarbejde med Reidlinger, A., Red.). Philosophical Library. (Original værk udgivet 1916).

Scott, R. (2024). Imagined lives: formal implications for creative writing in the age of AI. *New Writing* (Clevedon, England), 21(4), 468–477. <https://doi.org/10.1080/14790726.2024.2377549>

Schrøder, K. (2013) Semiologi/Semiotik. I G. Agger, N. N. Kristensen, P. Jauert og K. Schrøder (red.). *Medie- og kommunikationsleksikon* (www.medieogkommunikationsleksikon.dk). København: Samfundslitteratur.

Sharp, H., Rogers, Y., & Preece, J. (2023). *Interaction design: Beyond human-computer interaction* (Sixth edition). [S. 273-368, 519-619]. John Wiley & Sons, Inc.

Simonsen, H. K. (2023) AI-skriveassistenter og leksikografisk tekstredigering. *Nordiske Studier i Leksikografi*, 16, 321–333.

Skriveforlaget (2024, 8. oktober) Ny robot skal skabe flere mesterværker. *Via.ritzau.dk*. Set d. 02.03.25 på: <https://via.ritzau.dk/pressemeddelelse/14074519/ny-robot-skal-skabe-flere-mestervaerker?publisherId=13562238&lang=da>

Spines (u.å.) The #1 Fastest-Growing Book Publishing Platform in the U.S. *Spines.com*. Set d. 03.03.25 på: <https://spines.com/>

Strümke, I. (2023) *Maskiner der tænker: Algoritmens hemmeligheder og vejen til kunstig intelligens*. (C. Lundager, oversætter). (2. udgave). Politikens Forlag.

Świerczyńska-Kaczor, U. (2024). Empirical insights into traditional and AI-enhanced interactive narratives based on children’s fables. *Journal of Economics & Management*, 46(1), 25–54. <https://doi.org/10.22367/jem.2024.46.02>

Tartt, D. (2013) *Stillidsen*. (A. Schønneman, oversætter). Lindhardt & Ringhoff.

Templier, M., & Paré, G. (2015). A framework for guiding and evaluating literature reviews. *Communications of the Association for Information Systems*, 37, 6. doi:<https://doi.org/10.17705/1CAIS.03706>

Thomsen, M. R. (2013). Meget fjern læsning. Litteraturen, de store data og Google Ngrams. *Passage (Århus, Denmark)*, 28(70). <https://doi.org/10.7146/pas.v28i70.24490>

Thorne, S. (2020). Hey Siri, tell me a story: Digital storytelling and AI authorship. *Convergence (London, England)*, 26(4), 808–823. <https://doi.org/10.1177/1354856520913866>

Vassallo, P. (2024). Using AI to Improve Writing Creativity, Productivity, and Quality. *ACS Chemical Health & Safety.*, 31(5), 352–361. <https://doi.org/10.1021/acs.chas.4c00070>

Velux Fonden (2024, 6. september) Forskere skaber model til at forudsige litterær succes. *Via.ritzau.dk*. Set d. 03.03.25 på: <https://via.ritzau.dk/pressemeddelelse/14015679/forskere-skaber-model-til-at-forudsige-litteraer-succes?publisherId=13562035&lang=da>

Vogler, C. (2007) *The Writer's Journey: Mythic Structure for Writers*. (Tredje udgave). Michael Wiese Productions. (Originalt værk udgivet 1992).